ప్రథమ ముద్రణ : 1986

వెల : రూ. 90/-

కాపీలకు :
రేఖా పబ్లికేషన్స్
6-3-609/19, ఆనంద నగర్
హైదరాబాద్ - 500 004

ముద్రణ :
శ్రీ కృష్ణచిత్ర ప్రింటర్స్,
4, నాగేశ్వరరావు రోడ్
టి. నగర్, మద్రాసు - 600 017   ఫోన్ : 441286

ప్రథమ ముద్రణ : 1986

వెల : రూ. 90/-

కాపీలకు :
రేఖా పబ్లికేషన్స్
6-3-609/19, ఆనంద నగర్
హైదరాబాద్ - 500 004

ముద్రణ :
శ్రీ కృష్ణచిత్ర ప్రింటర్స్,
4, నాగేశ్వరరావు రోడ్
టి. నగర్, మద్రాసు - 600 017 ఫోన్ : 441286

రావుగారు, తన అనుభవ, శక్తి సామర్థ్యముల వలన, క్లిష్టమైన నియమావళులు నియమములు అందరికి అర్థమగురీతిలో రూపొందించినారు. అందులకు వారు, ప్రశంసనీయులు.

తెలుగు భాష అధికార భాషగా యేర్పడిన యిప్పటిలో, వారి ఈ తెలుగు అనువాదం జనావళికి ఎంతో ఉపకరిస్తుంది.

ఈ కృషికి వారిని ఎంతో అభినందిస్తున్నాను.

హైద్రాబాదు,
22 - 1 - 86.

(సం.) కె. జయచంద్రారెడ్డి

రావుగారు, తన అనుభవ, శక్తి సామర్థ్యముల వలన, క్లిష్టమైన నియమావళులు నియమములు అందరికి అర్థమగురీతిలో రూపొందించినారు. అందులకు వారు, ప్రశంసనీయులు.

తెలుగు భాష అధికార భాషగా యేర్పడిన యిప్పటిలో, వారి ఈ తెలుగు అనువాదం జనావళికి ఎంతో ఉపకరిస్తుంది.

ఈ కృషికి వారిని ఎంతో అభినందిస్తున్నాను.

హైద్రాబాదు,
22 - 1 - 86.

(సం.) కె. జయచంద్రారెడ్డి

న్యాయ వ్యవస్థ గూడ ప్రజలకు తెలిసే ప్రజా భాషలో తీర్పులు చెప్పవలెనన్న సుసంకల్పముతో యున్నది. కాబట్టి ఈ చట్టము అమలు జేసే క్రింది న్యాయాధికారులకు, న్యాయవాదులకు చక్కగా నుపయోగించుననుట నిస్సందేహము. శ్రీ వేంకటేశ్వరరావుగారు ఇటువంటి ప్రజోపయోగమగు న్యాయ చట్టములను మరెన్నో తెలుగులోనికి తర్జుమా జేసి ప్రజాసేవ జేయుదురని నా అభిలాష.

ఈ పుస్తకము అన్ని విధముల వారికి ప్రోత్సాహమును, వారి ప్రయత్నము సఫలీకృతము చేయుననుటలో యెట్టి సందేహము లేదు.

హైద్రాబాదు
21-2-86

ఇట్లు
(సం.) కె. రామస్వామి

న్యాయ వ్యవస్థ గూడ ప్రజలకు తెలిసే ప్రజా భాషలో తీర్పులు చెప్పవలెనన్న సుసంకల్పముతో యున్నది. కాబట్టి ఈ చట్టము అమలు జేపే క్రింది న్యాయాధికారులకు, న్యాయవాదులకు చక్కగా నుపయోగించుననుట నిస్సందేహము. శ్రీ వేంకటేశ్వరరావుగారు ఇటువంటి ప్రజోపయోగమగు న్యాయ చట్టములను మరెన్నో తెలుగులోనికి తర్జుమా జేసి ప్రజాసేవ జేయుదురని నా అభిలాష.

ఈ పుస్తకము అన్ని విధముల వారికి ప్రోత్సాహమును, వారి ప్రయత్నము సఫలీకృతము చేయుననుటలో యెట్టి సందేహము లేదు.

హైద్రాబాదు
21-2-86

ఇట్లు
(సం.) కె. రామస్వామి

పరిమితి లేదు. శిక్ష నిర్ణయించుటలో పెక్కు నేరములకు న్యాయా
కారికి విచక్షణాధికారము కూడ లేదు. 18 సంవత్సరములు పై బడి
నేరస్తులకు ప్రొబేషను చట్టము వర్తించదు. నిబంధనలింత కఠినముగ
యున్ననూ కల్తీ లేని స్వచ్ఛమయిన ఆహార పదార్థముల
మార్కెటులో లభించుట, దుర్లభమయినది. ఈ పరిస్థితి
వ్యాపారులు, ప్రాసిక్యూషను సిబ్బంది, న్యాయస్థానములు బాధ్యత
వహించక తప్పదు. ప్రజా శ్రేయస్సును దృష్టిలో నుంచుకొని
వీరందరు తమ తమ బాధ్యతలను మనఃస్ఫూర్తిగా, నిజాయితీగా,
అప్రమత్తతతో నిర్వర్తించవలెను.

ఆహార వస్తువులలో కల్తీ విస్తారమయిన ఈనాడు ప్రతి కల్తీ
ఆహారపు విక్రయదారు, తన స్వంత ఉపయోగమునకు కొను మరొక
ఆహారం కల్తీ అయి ఉండే పరిస్థితి గుర్తించవలెను. ఇతరులు కల్తీ
చేయుట వలన తమ కుటుంబానికి కలుగు ఆరోగ్య హాని యెట్లు
సహించడో అల్లే తాను ఇతరులకు ఆరోగ్య హాని కలిగించకూడదని
గ్రహించవలెను. లాభాపేక్షతో ప్రజా శ్రేయస్సుకు భంగం కల్గించే
యీ చర్యలు మానుకొనవలయును. సె. 14 క్రింద ప్రతి తయారీ
దారు చిల్లర వ్యాపారికి వారంటీ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత కలిగి
యున్నాడు. చిల్లర (రిటైలు) వ్యాపారస్తులు అట్టి వారంటీ లేనిదే
వస్తువులు కొనుట తిరస్కరించవలయును. కల్తీ వస్తువు కాదు అని
నమ్మినప్పుడే కొనవలయును, యితరులకు అమ్మవలెను. సె. 12 క్రింద
కొనుగోలుదారు శాంపిల్‌ను విశ్లేషణకొరకు పంపుకొను హక్కు కల్గి
యున్నాడు. కొనుగోలుదారు స్వయముగాను, లేక వినియోగదార్ల
సంఘముల ద్వారా ఈ నిబంధనను ఎక్కువగా ఉపయోగించుకొన
వలయును.

పరిమితి లేదు. శిక్ష నిర్ణయించుటలో పెక్కు నేరములకు న్యాయాధి కారికి విచక్షణాధికారము కూడ లేదు. 18 సంవత్సరములు పైబడిన నేరస్తులకు ప్రొబేషను చట్టము వర్తించదు. నిబంధనలింత కఠినముగ యున్ననూ కల్తీ లేని స్వచ్ఛమయిన ఆహార పదార్థములు మార్కెటులో లభించుట, దుర్లభమయినది. ఈ పరిస్థితికి వ్యాపారులు, ప్రాసిక్యూషను సిబ్బంది, న్యాయస్థానములు బాధ్యత వహించక తప్పదు. ప్రజా శ్రేయస్సును దృష్టిలో నుంచుకొని వీరందరు తమ తమ బాధ్యతలను మనఃస్ఫూర్తిగా, నిజాయితీగా, అప్రమత్తతతో నిర్వర్తించవలెను.

ఆహార వస్తువులలో కల్తీ విస్తారమయిన ఈనాడు ప్రతి కల్తీ ఆహారపు విక్రయదారు, తన స్వంత ఉపయోగమునకు కొను మరొక ఆహారం కల్తీ అయి ఉండే పరిస్థితి గుర్తించవలెను. ఇతరులు కల్తీ చేయుట వలన తమ కుటుంబానికి కలుగు ఆరోగ్య హాని యెట్లు సహించడో అట్లే తాను ఇతరులకు ఆరోగ్య హాని కలిగించకూడదని గ్రహించవలెను. లాభాపేక్షతో ప్రజా శ్రేయస్సుకు భంగం కల్గించే యీ చర్యలు మానుకొనవలయును. సె. 14 క్రింద ప్రతి తయారీ దారు చిల్లర వ్యాపారికి వారంటీ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత కలిగి యున్నాడు. చిల్లర (రిటైలు) వ్యాపారస్తులు అట్టి వారంటీ లేనిదే వస్తువులు కొనుట తిరస్కరించవలయును. కల్తీ వస్తువు కాదు అని నమ్మినప్పుడే కొనవలయును, యితరులకు అమ్మవలెను, సె. 12 క్రింద కొనుగోలుదారు శాంపిల్‌ను విశ్లేషణకొరకు పంపుకొను హక్కు కల్గి యున్నాడు. కొనుగోలుదారు స్వయముగాను, లేక వినియోగదార్ల సంఘముల ద్వారా ఈ నిబంధనను ఎక్కువగా ఉపయోగించుకొన వలయును.

యున్న అనుభవంతో, ఆసక్తితో, ఈ శాసనమునకు తెలుగులో అనువాదం చేసి వ్యాఖ్యా వ్రాయ సాహసించినాను. ఇది ఈ చట్టమునకు తెలుగులో వ్యాఖ్యాసహిత అనువాదములలో ఇదియే మొదటిది.

ఈ శాసనమునకు అధికార ఆమోదం పొందిన అనువాదం ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ప్రచురించలేదు. నా యీ అనువాదములో, సాధ్యమయినంత వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ సచివాలయం ప్రచురించిన పారిభాషిక పదకోశములోని పదములు, భారత సంవిధానములోను, తెలుగు అకాడమీ వారు ప్రచురించిన భౌతిక రసాయనిక, వృక్ష, గృహ విజ్ఞాన శాస్త్ర పాఠ్య గ్రంథములలో వాడిన పదములు ఉపయోగించినాను. అందులోని కొన్ని పదములు పూర్తిగా అపరిచితముగా ఉండవచ్చును. అయినను అది అధికార అనువాదము కనుక వాడినాను. (ఉదా: Container—ఆధార పాత్ర). అయితే ఎక్కువ వాడుకలో ఉండి ప్రజలకు బాగుగ పరిచయమున్న పదములు (ఉదా: శాంపిల్) అపరిచితములైన పదము ('మాదిరి', 'మచ్చు') లకు బదులు యథాతథంగా వాడినాను. అలాగే అధికార హోదాలు (ఉదా: పబ్లిక్ ఎనలిస్టు, ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు) యథాతథంగా వాడుటయే సమంజసమని భావించి అనువాదం చేయలేదు. ఆంగ్లంలోని ఒకటికంటే ఎక్కువ పదములకు తెలుగులో ఒకే పదము అనువాదమయి ఉండవచ్చును (ఉదా: Powder—పొడి, Dry—పొడి) భేదము సందర్భమునుబట్టి గ్రహించవలెను.

అట్లే 'ఆలిండియా రిపోర్టరు', 'క్రిమినల్ లా జర్నల్', వగైరాలను తర్జుమా చేయకుండా, సౌలభ్యము కొరకు ఆంగ్ల నామములతోనే ప్రస్తావించినాను. (ఉదా: ఆలిండియా రిపోర్టరుకు—ఎ.ఐ.ఆర్.)

యున్న అనుభవంతో, ఆసక్తితో, ఈ శాసనమునకు తెలుగులో అనువాదం చేసి వ్యాఖ్యా వ్రాయ సాహసించినాను. ఇది ఈ చట్టము నకు తెలుగులో వ్యాఖ్యాసహిత అనువాదములలో ఇదియే మొదటిది.

ఈ శాసనమునకు అధికార ఆమోదం పొందిన అనువాదం ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ప్రచురించలేదు. నా యీ అనువాదములో, సాధ్యమయినంత వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ సచివాలయం ప్రచురించిన పారిభాషిక పదకోశములోని పదములు, భారత సంవిధానములోను, తెలుగు అకాడమీ వారు ప్రచురించిన భౌతిక రసాయనిక, వృక్ష, గృహ విజ్ఞాన శాస్త్ర పాఠ్య గ్రంథములలో వాడిన పదములు ఉపయోగించినాను. అందులోని కొన్ని పదములు పూర్తిగా అపరిచితముగా ఉండవచ్చును. అయినను అది అధికార అనువాదము కనుక వాడినాను. (ఉదా: Container=ఆధార పాత్ర). అయితే ఎక్కువ వాడుకలో ఉండి ప్రజలకు బాగుగ పరిచయమున్న పదములు (ఉదా: శాంపిల్) అపరిచితములైన పదము ('మాదిరి', 'మచ్చు') లకు బదులు యథాతథంగా వాడినాను. అలాగే అధికార హోదాలు (ఉదా: పబ్లిక్ ఎనలిస్టు, ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు) యథాతథంగా వాడుటయే సమంజసమని భావించి అనువాదం చేయలేదు. ఆంగ్లంలోని ఒకటికంటే ఎక్కువ పదములకు తెలుగులో ఒకే పదము అనువాద మయి ఉండవచ్చును (ఉదా: Powder=పొడి, Dry=పొడి) భేదము సందర్భమునుబట్టి గ్రహించవలెను.

అట్లే 'ఆలిండియా రిపోర్టరు', 'క్రిమినల్ లా జర్నల్', వగైరా లను తర్జుమా చేయకుండా, సౌలభ్యము కొరకు ఆంగ్లనామములతోనే ప్రస్తావించినాను. (ఉదా: ఆలిండియా రిపోర్టరుకు—ఎ.ఐ.ఆర్.)

విషయ సూచిక గ్రంథము మొదటలో యివ్వబడినది. కాని విషయము వెంటనే కనుగొనుటకు వీలుగా అంశానుక్రమ సూచిక గూడ గ్రంథము చివర యివ్వబడినది. తీర్పుల పట్టిక అక్షరానుక్రమముగా యివ్వబడినది.

ఈ చట్టము క్రింద పెక్కు సందర్భములలో వివిధ హైకోర్టులు విభిన్నములైన తీర్పులిచ్చినవి. సుప్రీంకోర్టు కొన్ని సందర్భములలో వివరణలిచ్చి వివాదములను పరిష్కరించినది. ఇందులో ముఖ్యమైన సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టుల తీర్పులన్నిటిని, 1985 సంవత్సరాంతమువరకు రిపోర్టు అయిన తీర్పులతో సహా పేర్కొన్నాను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అధికార భాషా చట్టం, 1966 క్రింది అధికారములను పురస్కరించుకొని జి. వో. 537 సాధారణ పరిపాలన (అధికార భాష) తేది 20-10-81 ద్వారా రాష్ట్రములోని అన్ని జిల్లా మునసబు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులలో, అన్ని క్రిమినలు కేసులలోనూ విచారణ తప్పని సరిగా తెలుగులో జరుగవలెననియు, సాధ్యమయినంత వరకు అట్టి కేసులలో తీర్పులు ఉత్తర్వులు తెలుగులో వ్రాయవలెనని ఆదేశించి యున్నది. అయినను న్యాయాధికారులు తెలుగులో వ్రాయలేక పోవుటకు ముఖ్య కారణం శాసనములకు తెలుగులో అధికార అనువాదములు, వ్యాఖ్య గ్రంథములు లేకుండటమే.

ఈ శాసనము క్రింద కోర్టులలో ప్రతి సంవత్సరము వేల కేసులు దాఖలు అగుచున్నవి. ఈ గ్రంథము అట్టి కేసులలో తీర్పులు తెలుగులో వ్రాయుటకు సహకరించునని నా నమ్మిక.

"నాకు చట్టము తెలియదు" అనే వాదన న్యాయస్థానము అంగీకరించదు. అందువలన చట్టములో ఏమి నిబంధనలు చేయబడినవి,

విషయ సూచిక గ్రంథము మొదటలో యివ్వబడినది. కోర్టు విషయము వెంటనే కనుగొనుటకు వీలుగా అంశానుక్రమ సూచిక కూడా గ్రంథము చివర యివ్వబడినది. తీర్పుల పట్టిక అక్షరాను క్రమములో యివ్వబడినది.

ఈ చట్టము క్రింద పెక్కు సందర్భములలో వివిధ హైకోర్టులు విభిన్నములైన తీర్పులిచ్చినవి. సుప్రీంకోర్టు కొన్ని సందర్భములలో వివరణలిచ్చి వివాదములను పరిష్కరించినది. ఇందులో ముఖ్యమైన సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టుల తీర్పులన్నిటిని, 1985 సంవత్సరాంతమువరకు రిపోర్టు అయిన తీర్పులతో సహా పేర్కొన్నాను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అధికార భాషా చట్టం, 1966 క్రింది అధికారములను పురస్కరించుకొని జి. వో. 587 సాధారణ పరిపాలన (అధికార భాష) తేది 20-10-81 ద్వారా రాష్ట్రములోని అన్ని జిల్లా మునసబు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులలో, అన్ని క్రిమినలు కేసులలోనూ విచారణ తప్పనిసరిగా తెలుగులో జరుగవలెననియు, సాధ్యమయినంత వరకు అట్టి కేసులలో తీర్పులు ఉత్తర్వులు తెలుగులో వ్రాయవలెనని ఆదేశించి యున్నది. అయినను న్యాయాధికారులు తెలుగులో వ్రాయలేక పోవుటకు ముఖ్య కారణం శాసనములకు తెలుగులో అధికార అనువాదములు, వ్యాఖ్యా గ్రంథములు లేకుండుటయే.

ఈ శాసనము క్రింద కోర్టులలో ప్రతి సంవత్సరము వేల కేసులు దాఖలు అగుచున్నవి. ఈ గ్రంథము అట్టి కేసులలో తీర్పులు తెలుగులో వ్రాయుటకు సహాకరించుననని నా నమ్మిక.

“నాకు చట్టము తెలియదు” అనే వాదన న్యాయస్థానము అంగీకరించదు. అందువలన చట్టములో ఏమి నిబంధనలు చేయబడినవి,

న్యాయమూర్తి గౌరవనీయులు శ్రీ జస్టిస్ కె. రామస్వామి గారికి నా కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కృతులు.

అనువాద కార్యక్రమములో సలహాలిచ్చి సహకరించిన మిత్రులందరికీ నా కృతజ్ఞతలు.

నన్ను ప్రోత్సహించి, ఈ గ్రంథము ప్రచురించిన ప్రచురణకర్తలు శేషా పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాదు వారికీ, శ్రద్ధతో చక్కగా ముద్రించిన శ్రీ కృష్ణచిత్ర ప్రింటర్స్, మద్రాసు వారికి నా కృతజ్ఞతలు.

ఈ వ్యాఖ్యా గ్రంథమునకు, నా శక్తికొలది మేలి రూప మివ్వుటకు ప్రయత్నించినాను. శాస్త్రీయ, సాంకేతిక పదముల అనువాదములో ఏమైనా లోపములుండవచ్చును. ఈ గ్రంథమును ఇంకనూ మెరుగు పరచుటకు ఇవ్వబడు సలహాలు సహృదయతతో స్వీకరించి తదుపరి ప్రచురణలో పొందు పరచగలను.

భవదీయుడు,

ఆదిలాబాదు,

22-2-86

ఏటుకూరి వెంకటేశ్వరరావు.

న్యాయమూర్తి గౌరవనీయులు శ్రీ జస్టిస్ కె. రామస్వామి గారికి నా కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కృతులు.

అనువాద కార్యక్రమములో సలహాలిచ్చి సహకరించిన మిత్రులందరికీ నా కృతజ్ఞతలు.

నన్ను ప్రోత్సహించి, ఈ గ్రంథము ప్రచురించిన ప్రచురణ కర్తలు రేఖా పబ్లికేషన్సు, హైదరాబాదు వారికి, శ్రద్ధతో చక్కగా ముద్రించిన శ్రీ కృష్ణచిత్ర ప్రింటర్సు, మద్రాసు వారికి నా కృతజ్ఞతలు.

ఈ వ్యాఖ్యా గ్రంథమునకు, నా శక్తి కొలది మేలి రూప మిచ్చుటకు ప్రయత్నించినాను. శాస్త్రీయ, సాంకేతిక పదముల అనువాదములో ఏవైనా లోపములుండవచ్చును. ఈ గ్రంథమును ఇంకనూ మెరుగు పరచుటకు ఇవ్వబడు సలహాలు సహృదయతతో స్వీకరించి తదుపరి ప్రచురణలో పొందుపరచగలను.

భవదీయుడు,

ఆదిలాబాదు,

22-2-86

వేటుకూరి వెంకటేశ్వర రావు.

ఆహార కల్తి నివారణ చట్టము 1954

విషయసూచిక

సెక్షను | పేజి సంఖ్య

ఆహార కల్తీ నివారణ చట్టము 1954

విషయసూచిక

సెక్షను	పేజీ సంఖ్య

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 19౫౫

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 19౫౫

రూలు	పేజి

భాగము VI

రంగు పదార్థము

భాగము VII

ఆహారముల ప్యాకింగు మరియు లేబిలింగ్

భాగము VI

రంగు పదార్థము

భాగము V..

ఆహారముల ప్యాకింగు మరియు లేబిలింగ్

భాగము — ix

విక్రయ మరియు లైసెన్సుకు షరతులు

భాగము — x

పరిరక్షక పదార్థములు

భాగము — IX

విక్రయ మరియు లైసెన్సుకు షరతులు

భాగము — X

పరిరక్షక పదార్థములు

భాగము — xvi

సెక్వెస్టరింగ్ మరియు బఫరింగ్ ఏజెంట్లు

(అమ్లములు, క్షారములు, లవణములు)

అనుబంధం — ఎ.

అనుబంధం — బి

నిర్వచనములు మరియు నాణ్యత ప్రమాణములు

ఆహార కల్తీ నివారణ చట్టము

1954

[1954 యొక్క 37 వ చట్టము]

(29 సెప్టెంబరు 1954)

ఆహార కల్తీ నివారణ ఏర్పాటు చేయుట కొరకు ఒక చట్టము.

భారత రిపబ్లిక్ యొక్క 5 వ సంవత్సరములో కేంద్ర శాసన మండలిచే ఈ క్రింది విధముగా శాసనము చేయడమైనది :—

ప్రారంభిక

1. సంగ్రహ నామము, విస్తృతి మరియు ప్రారంభము :—

1) ఈ శాసనము ఆహార కల్తీ నివారణ చట్టము 1954 అని పిలువబడును.

2) ఇది భారత దేశమంతటికి వర్తించును.

3) ఇది రాజపత్రములో ప్రకటన ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చును.

వ్యాఖ్య

1. శాసన చరిత్ర

2. అమలు తేది

3. సవరణ చట్టములు

4. రాజ్యాంగ క్రమబద్ధత
5. శిక్షాస్మృతుల అన్వయము
6. సవరణ చట్టముల అన్వయము
7. ఈ చట్టము క్రింద బాధ్యత
8. అతి స్వల్ప అతిక్రమణ

1. శాసన చరిత్ర :-

ఆహారకల్తీ నిరోధక చట్టము 1954కు పూర్వము దేశములోని వివిధ రాష్ట్రములలో వేరు వేరు శాసనములు అమలులో ఉండినవి. 1937వ సంవత్సరములో కేంద్ర ఆహార సలహా సంస్థ నియమించిన కమిటీ దేశమంతటా వర్తించు ఒకే కేంద్ర శాసనము ఉండవలసిన ఆవశ్యకత గురించి వక్కాణించినది. 1950లో భారత సంవిధానములో 'ఆహార పదార్థముల కల్తీ' 'ఉభయ సామాన్య సూచి' (Concurrent list)లో చేర్చబడినందువలన కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు ఈ విషయమై, శాసనము చేయ వీలుకలిగినది. 1952లో పార్లమెంటులో బిల్లు 101 ప్రవేశపెట్టగా బిల్లు సెలక్టు కమిటీకి నివేదించబడినది. సెలక్టు కమిటీ సమగ్రముగా చర్చించి సమర్పించిన నివేదిక 1953 ఫిబ్రవరి 19న భారత ప్రభుత్వ రాజపత్రములో ప్రకటించబడినది. 1954లో పార్లమెంటు ఈ చట్టము చేసినది.

2. అమలు తేది :-

ఈ చట్టమునకు 29-9-1954 న రాష్ట్రపతి ఆమోదము లభించినది. ఈ శాసనము 1-6-1955 న అమలులోనికి వచ్చినది.

3. సవరణ చట్టములు :-

ఈ చట్టమునకు ఇప్పటికి 4 సవరణలు జరిగినవి. ఆ సవరణలు ఏవి అనగా :—

1. ఆహారకల్తీ నివారణ సవరణ చట్టము 1964. ఇది 1-3-65 న అమలులోనికి వచ్చినది.

2. ఆహారకల్తీ నివారణ సవరణ చట్టము 1971. ఇది 26-1-72 న అమలు లోనికి వచ్చినది.

3. ఆహారకల్తీ నివారణ సవరణ చట్టము 1972, ఇది 1-4-72 న అమలు లోనికి వచ్చినది.

4. ఆహారకల్తీ నివారణ సవరణ చట్టము 1976. ఇది 1-4-76 న అమలు లోనికి వచ్చినది.

1964 యొక్క 49 వ చట్టము, 1976 యొక్క 34 వ చట్టము ముఖ్యమైనవి. ఇందులో విస్తారమైన సవరణలు జరిగినవి.

4. రాజ్యాంగ క్రమబద్ధత :-

ఈ చట్టము రాజ్యాంగ పరముగా చెల్లును అని సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయించెను.

ఎ. కె. గోపాలన్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మద్రాసు
ఎ. ఐ. ఆర్. 1962 యస్. సి. 543

5. శిక్షాస్మృతుల అన్వయము :-

శిక్షాస్మృతిని అన్వయించు సందర్భములలో ముద్దాయికి లాభదాయకమైన అన్వయము చేయవలెను.

నెక్సారియా కాటన్ మిల్స్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ బోంబే
ఎ. ఐ. ఆర్. 1953 యస్. సి. 273.

6. సవరణ చట్టముల అన్వయము :-

సవరణ చట్టము అమలులోనికి వచ్చిన తేదీనాటికి చట్టములో విధించిన శిక్షకు మాత్రమే ముద్దాయి బాధ్యుడు. సవరణ చట్టములో శిక్ష ఎక్కువ చేసిన యెడల తీర్పు తేదీ నాటికి సవరణ చట్టము అమలులోనికి వచ్చినంత మాత్రమున యెక్కువ శిక్ష విధించరాదు. ఒకవేళ సవరణ చట్టములో శిక్ష తగ్గించబడిన యెడల నేరస్తునకు ఆ లాభము కలుగ చేయవలెను.

నాని గోపాల్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1970 యస్. సి. 1936

సవరణ చట్టములు గత తేదీనుండి అమలు చేయవలెనన్నచో శాసనములో భాష స్పష్టముగా ఉండవలెను. కార్య నిర్వహణ విధానము (Procedure) నకు చేయబడిన సవరణలు గత తేదీనుండి అమలు చేయవచ్చును.

ఢిల్లీ క్లాత్ అండ్ జనరల్ మిల్స్ Vs ఇన్‌కమ్ టాక్సు కమీషనర్
ఎ. ఐ. ఆర్, 1927 పి. సి. 242

7. ఈ చట్టము క్రింద బాధ్యత :-

సాధారణముగా ప్రతి నేరమునకు "మెన్స్‌రియా" (Mensrea) అనగా నేరము చేయవలెననే మానసిక స్థితి అత్యంత ప్రాథమిక భాగము. కాని కొన్ని చిన్న చిన్న నేరములకు అట్టి 'అపరాధ చింత' లేకుండగనే శిక్షించడము జరుగును. అటులనే ఆర్థిక నేరములు, ఆహారకల్తీ నేరములకు కూడ అపరాధ చింత లేక పోయినా నేరము చేసినట్లుగానే నిర్ధారించబడును. ఇది ప్రజా శ్రేయస్సు దృష్ట్యా చేసిన ముఖ్యమైన మార్పు. ఈ శాసనములోని సెక్షన్ 7 క్రింద అపరాధియొక్క బాధ్యత సంపూర్ణమైనది. (Absolute) సెక్షన్ 7, 16 ల క్రింద శిక్షించుటకు అపరాధ చింత నిరూపించనవసరములేదు.

మానవ జీవితానికి, ఆరోగ్యానికి, కల్తీ ఆహారముయొక్క అమ్మకము, పంపిణీ అత్యంత హానికరము. ఇవి అతి ప్రమాదకరమైన పనులు. అందువలన అమ్మకము, పంపిణీ, వగైరా - చర్యనుబట్టియే నేర నిర్ధారణ చేయవలెను. కల్తీ జరిగినదనే విషయము తెలియకపోవడము గాని, మంచి నమ్మికగాని ఆ చర్యను ప్రమాద రహితము చేయజాలవు. తెలిసి చేసినా, తెలియక చేసినా, ఆ చర్యవలన ప్రజలకు కలిగే హాని ఒకటే. అందువలన ఆహారవస్తువు నిర్ణీత ప్రమాణములలో ఉన్నదా, లేదా, కల్తీ జరిగినదా అనే విషయము తెలిసికొని అమ్మవలసిన బాధ్యత విక్రయదారునిపైయున్నది.

ప్యారీలాల్. కె. తేజాని Vs మహాదేవ రామచంద్ర డాంగే
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 228

"మెన్స్‌రియా" నిరూపణ కాకుండానే విక్రయదారు, అతని గుమాస్తా మరియు ఏజెంట్లు కూడా కల్తీ ఆహార విక్రయానికి శిక్షింపబడుదురు.

సర్జూ ప్రసాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631

౭. అతిస్వల్ప అతిక్రమణ :-

నిర్ణీత ప్రమాణానికి ఎంత స్వల్పంగా వ్యత్యాసమున్నా ఈ చట్టము క్రింద బాధ్యత తప్పదు. ఐ. పి. సి. సె. 95 క్రింద మినహాయింపు లభించదు.

అమృత్‌సర్ మునిసిపల్ కమిటీ Vs అజారా సింగ్

ఎ. ఐ. ఆర్. 1978 యస్. సి. సి. 794

2. నిర్వచనములు :—

ఈ శాసనములో సందర్భమునుబట్టి వేరు విధముగా కావలసినప్పుడు తప్ప -

1. 'కల్తీ చేయు పదార్థము' :- అనగా కల్తీ చేయుటకు ఉపయోగించిన, ఉపయోగించతగు పదార్థము.

<u>వ్యాఖ్య</u>

ఈ పదము ఈ చట్టములో మొట్టమొదటిసారిగా 1976 సవరణ చట్టముద్వారా ప్రవేశపెట్టబడినది. కేవలము కల్తీ చేయడానికి పనికివచ్చే పదార్థాలు, తయారుచేపే ఫ్యాక్టరీలు, అమ్మే వ్యాపారులు ఉద్భవించడంతో అటువంటి పదార్థాల తయారీ, అమ్మకము, పంపిణీ, బహిష్కరించుటకు శాసనము చేయవలసిన అవసరము గమనించి శాసనమండలి చట్టములో కొన్ని సవరణలు చేసినది. అందువలన ఈ పదానికి కూడా నిర్వచనము ఇవ్వబడినది.

ఈ పదము సెక్షన్ 7 (vi), 10, 11, 16 (1) (బి), 16 (i ఎ) (ii) మొదలయిన సెక్షనులలో వచ్చును.

సాధారణంగా ఆహారవస్తువులలో కల్తీ చేయడానికి ఉపయోగించే పదార్థాలు - ఇసుక, రాళ్ళు, సుద్ద, సున్నము, స్టార్చ్, తవుడు, రంపపుపొట్టు, ఆకులు, బెరడు, వగైరా.

2 (1 ఎ) 'కల్తీ చేయబడిన' :—

ఎ) విక్రయించబడిన వస్తువు, కొనుగోలుదారు కోరిన స్వభావము, పదార్థము, నాణ్యత లేనిదియు, కొనుగోలుదారుకు నష్టదాయకము అయినదియు, లేక తెలియపరచిన లేక ప్రకటించబడిన స్వభావము, పదార్థము, నాణ్యత లేనిది అయిన యెడల,

బి) స్వభావము, పదార్థము, నాణ్యతకు హాని కలుగచేయు ఇతర పదార్థము అందులో కలిగియున్నచో లేక తయారీ విధానములో హాని కలుగునట్లు తయారీ చేసినదయిన యెడల,

సి) స్వభావము, పదార్థము, నాణ్యత చెడునట్లుగా కొంతగా గాని, పూర్తిగా గాని తక్కువ నాణ్యతగల లేక చవక రకమైన పదార్థము వస్తువులో ప్రత్యామ్నాయము చేసిన ఎడల,

డి) స్వభావము, పదార్థము, లేక నాణ్యత చెడునట్లుగా వస్తువు యొక్క ఏదేని అంతర్గత భాగ పదార్థమును పూర్తిగా గాని, కొంతగాని తీసివేసిన యెడల,

ఇ) వస్తువు అపరిశుద్ధ పరిస్థితులలో తయారీ, ప్యాకింగ్ లేక నిల్వ చేసినందువలన అట్టి వస్తువు కలుషితమై, ఆరోగ్యమునకు హాని కలిగించు నట్టిదైన యెడల,

ఎఫ్) వస్తువు పూర్తిగాగాని, కొంతగాని, అశుద్ధమైన, కుళ్ళిన, శిథిలమైన, లేక రోగ గ్రస్తమైన వృక్ష లేక జంతు పదార్థము కలిగియున్న లేక కీటకములతో నిండియున్న, లేక ఇతర కారణములవలన, మానవ భోజ్యము కాకున్న యెడల,

జి) వస్తువు చచ్చిన జంతువు నుండి సంపాదించినదయిన ఎడల,

హెచ్) వస్తువు విషపూరితమైన లేక ఆరోగ్య హాని కల్గించే ఏదేని భాగ పదార్థము కలిగియున్న ఎడల,

ఐ) వస్తువు యొక్క పాత్ర, పూర్తిగా గాని, కొంత భాగము గాని విషపూరితమైన లేక అపరిశుద్ధమైన పదార్థములతో

తయారు చేయబడి ఆరోగ్యమునకు హాని కలుగ జేయు నట్టిదైన యెడల,

జె) వస్తువు నిర్దేశించబడినవి కాక ఏదేని ఇతర రంగు పదార్థము కలిగి యున్నచో, లేక నిర్దేశించబడిన రంగులు, నిర్దేశించబడిన వ్యత్యాస పరిమితులలో లేని యెడల,

కె). వస్తువు నిషేధించబడిన పరిరక్షక ద్రవ్యమును లేక అనుమతించబడిన పరిరక్షక ద్రవ్యము నిర్ణయించబడిన పరిమితులు దాటి కల్గియున్న యెడల,

యల్) వస్తువు యొక్క నాణ్యత, శుద్ధత, నిర్దేశించబడిన ప్రమాణములకు తక్కువ అయిన, లేక అందులోని భాగ పదార్థములు నిర్దేశింపబడిన వ్యత్యాస పరిమితులకు లోబడి యుండక, ఆరోగ్యమునకు హాని కల్గించునట్టిదైన యెడల,

యమ్) వస్తువు యొక్క నాణ్యత, శుద్ధత నిర్దేశించబడిన ప్రమాణములకు తక్కువ అయిన లేక అందులోని భాగ పదార్థములు నిర్దేశించబడిన వ్యత్యాస పరిమితులలో లేకుండి, కాని ఆరోగ్యమునకు హాని కల్గించని యెడల,

ఆహార పదార్థము కల్తీ చేయబడినదిగా పరిగణించవలెను.

అయితే పూర్తిగా స్వాభావికమైన, మరియు మానవ నియంత్రణకు లోబడని పరిస్థితులవలన ఏదేని ప్రాథమిక ఆహారము యొక్క నాణ్యత, శుద్ధత నిర్దేశించబడిన పరిమాణములకు తక్కువ అయినచో, లేక అంతర్గత భాగపదార్థములు నిర్దేశించబడిన వ్యత్యాస పరిమితులను దాటిన యెడల, ఆ పదార్థముపై ఉపఖండము యొక్క అర్థములో కల్తీ చేయబడినట్లు పరిగణించరాదు,

వివరణ :-

రెండుగాని, ఎక్కువగాని ప్రాథమిక ఆహార పదార్థములు కలుపగా తయారైన మిశ్రమ ఆహార పదార్థము -

ఎ) అంతర్గత భాగ పదార్థములు తెలియునట్టి పేరుతో నిల్వ అమ్మకము, పంపిణీ చేసినచో, మరియు

బి) ఆహారమునకు హాని కల్గించనిది అయినచో - అట్టి మిశ్రమము ఈ ఖండము యొక్క అర్థములో కల్తీ చేయబడినదిగా పరిగణించరాదు.

వ్యాఖ్య

1. చరిత్ర
2. సె. **2** (1ఎ) (ఎ)
3. ,, ,, (బి)
4. ,, ,, (సి)
5. ,, ,, (డి)
6. ,, ,, (ఇ)
7. ,, ,, (యఫ్)
8. ,, ,, (జి)
9. ,, ,, (కె)
10. అంతర్జాతీయ ప్రమాణములు
11. భారత దేశ ప్రమాణములు
12 నిర్ణయించబడిన ప్రమాణముల నుండి మార్పు

13. ప్రమాణములు నిర్ణయించనిచో

14. ఉపఖండములు (యల్) మరియు (యమ్)ల తేడా

15. ప్రతి కల్పన

1. చరిత్ర :-

1954 శాసనములో ఇది సె. 2 (1) (ఎ). 54 వ చట్టంలోని సె. 2 లో క్లాజ్ (జె) క్లాజ్ (యల్) లు, 1976 సవరణ చట్టము ద్వారా మార్పుచేయబడినవి.

"కల్తీ చేయబడిన" అను పదముయొక్క నిర్వచనము ఇప్పుడు 13 క్లాజ్ లలో వివరముగా చెప్పబడినది. సె. 16 లో కల్తీ ఆహార వస్తువు, సె. 2 లోని ఏ ఖండములోని నిర్వచనము క్రిందకు వచ్చునో దానినిబట్టి శిక్ష చెప్పబడినది. అందువలన ఆహార వస్తువు సె. 2 లోని ఏ ఖండము ప్రకారము కల్తీ పదార్థముగా నిర్ణయించబడినది న్యాయస్థానము విశదీకరించవలెను.

2. సె. 2 (1ఎ) (ఎ) :-

ఈ ఉప ఖండము 3 భాగములు కలిగియున్నది. మొదటి భాగము - కొనుగోలుదారు కోరిన పదార్థము, స్వభావము, నాణ్యత లేనిదియు. కొనుగోలుదారునకు నష్టదాయకమైనట్టిదియు అయిన ఆహార విక్రయమునకు సంబంధించినది. 2 వ భాగము తెలుపబడిన పదార్థము, స్వభావము, నాణ్యత లేనిదియు అయిన ఆహార విక్రయమునకును, 3 వ భాగము ప్రకటించబడిన పదార్థము, స్వభావము, నాణ్యతలేని ఆహారమునకు సంబంధించినవి అనగా మొదటి భాగము కొనుగోలుదారు కోరిన స్వభావము, పదార్థము, నాణ్యతలకు సంబంధించినది, 2, 3, భాగములు విక్రయదారు తెలియపరచిన, ప్రకటించిన స్వభావము,పదార్థము, నాణ్యతలకు సంబంధించినవి.

కోరిన పదార్థము, స్వభావము, నాణ్యత :-

కొనుగోలుదారు కోరిన స్వభావము గల పదార్థము ఉండవలెనని శాసనము యొక్క ఉద్దేశ్యము.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1954 బొంబే 306.

విక్రయించిన ఆహార వస్తువు కొనుగోలుదారు కోరిన స్వభావము, పదార్ధము, నాణ్యత లేనిదైనను, విక్రయదారు ప్రకటించిన, స్వభావము, పదార్ధము, నాణ్యత లేనిదైననూ, సె. 2 (1ఎ) (ఎ) ప్రకారము కల్తీ ఆహారమగును. కొనుగోలుదారు యొక్క ఆరోగ్యమునకు హాని కలిగించనవసరములేదు.

పి. పి. Vs కనుమర్ల పూడి రామలింగయ్య
ఎ. ఐ. ఆర్. 1969 ఎ. సి. 445

క్లాజ్ (ఎ) లోని 'నష్టదాయకము' పదము విస్తారమయిన అర్ధము కలిగి యున్నది. ఈ పదమునకు కొనుగోలుదారు యొక్క ఆరోగ్యమునకు హాని కలిగించుట అని పరిమితమైన అర్ధము మాత్రమే కాదు. అట్టి కొనుగోలువలన ధన నష్టము కలిగిననూ ఈ క్లాజు వర్తించును.

పి. పి. Vs ఎ. వి. గోపాల్.
1976 ఎ. యల్. టి. 665

ప్రకటించబడిన, తెలుపబడిన వెన్నకాచిన నేతితో కాకుండా ఇతరమయిన నేతితో తయారుచేసిన జిలేబీ అమ్మిన విక్రయదారు ఈ విభాగము క్రింద కల్తీ ఆహారము అమ్మినవాడగును.

పి. పి. Vs పరమేశ్వర అయ్యర్
ఎ. ఐ. ఆర్ 1947 మద్రాసు 428.

(ఇదే విధమైన సబ్ క్లాజ్ కలిగిన మద్రాసు ఆహార కల్తీ నిరోధక చట్టము క్రింది తీర్పు)

చికోరి కలిగిన కాఫీ పొడరు, అమ్ముట నేరము కాదు. కాని అదిపరిశుద్ధమైన కాఫీ అని చెప్పి అమ్మినప్పుడు, కొనుగోలుదారు పరిశుద్ధమైన కాఫీ కోరినప్పుడు చికోరీ కల్పిన కాఫీ పొడి అమ్మకమునకు ఈ సెక్షను వర్తించును.

ఆగస్టిన్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ
1973 యఫ్. ఎ, సి. 347.

3. సె. 2 (1ఎ) (బి) :-

కాఫీ పొడిలో ఈతగింజల పొడి కలిపి అమ్మిన అది కల్తీ ఆహారము.

పి. పి. Vs పార్థసారథి అయ్యంగార్

1955 (1) యం. యల్. జె. 306.

తేయాకులో పీచు అన్యపదార్థము కాదు. అందువలన పీచు కలిగియున్న తేయాకునకు ఈ విభాగము వర్తించదు.

గోపాల్‌పూర్ టీ కంపెనీ Vs కలకత్తా కార్పొరేషన్

ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 కలకత్తా 51

4. సె. 2 (1ఎ) (సి) :-

70 శాతం నువ్వుల నూనెలో 30 శాతం కొబ్బరినూనె కలిపి కొబ్బరినూనెగా అమ్మినచో ఈ విభాగము వర్తించును.

పి. పి. Vs నాగళ్ళ శేషగిరిరావు

ఎ. ఐ. ఆర్. 1949 మద్రాసు 155

5. సె. 2 (1ఎ) (డి) :-

సాధారణముగా కల్తీ చేయుట అనగా ఏదో ఒక అన్య పదార్థము కలుపుట అని భావన. ఆహారములోని ఒక భాగ పదార్థము తీసివేసినప్పుడు కూడ ఈ విభాగము ప్రకారము ఆహారము కల్తీ చేయబడినదిగా పరిగణించబడును. అయితే ఒక అంశము తీసివేసినంత మాత్రమున అది కల్తీ ఆహారము అవదు. అటుల తీసివేసినందువలన ఆహారము యొక్క పదార్థము, స్వభావము, నాణ్యత చెడినప్పుడే ఈ భాగము వర్తించును.

6. సె. 2 (1ఎ) (ఇ) :-

అపరిశుద్ధ పరిస్థితులలో తయారుచేసిన, సీలు చేసిన, ప్యాక్ చేసిన, బ్యాక్టీరియా, ఫంగస్ వంటి వానివలన ఆహారము చెడి ఆరోగ్యమునకు హాని కలుగును. ఎలుకలు, బొద్దింకలు, తిరుగు ప్రదేశములలో నిల్వచేసిన ఆహారము కలుషితమే యగును.

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955 లోని 49 వ నియమము ఈ సందర్భములలో చూడతగును.

7. సె. 2 (1ఎ) (యఫ్) ఆహారము :—

1. పూర్తిగా గాని, కొంతగా గాని అశుద్ధమైన, కుళ్ళిన, శిథిలమైన లేక రోగగ్రస్తమైన వృక్ష లేక జంతు పదార్థము కల్తీయున్నచో, లేక

2. కీటకములతో నిండియున్నచో లేక,

3. ఇంకా యితర కారణములవలన - మానవ భోజనమునకయోగ్యమైనచో ఈ భాగము వర్తించును.

'మానవ భోజనమునకు అయోగ్యమైనచో' అను పదజాలము ఈ ఉపఖండము లోని అన్ని భాగములకు వర్తించును. ఏ భాగము క్రిందనయిననూ, 'మానవ భోజనమునకయోగ్యత' నిరూపించవలెను. ఈ విభాగములోని అన్ని విశేషణములు ఉదాహరణలు సంపూర్ణమైనవి కావు. కీటకములు కల్గియున్న ఆహార వస్తువులు భోజనమునకు అయోగ్యమయేటంతగా కీటకములతో నిండియున్నదా అనునది ఆయా కేసునుబట్టి నిశ్చయించవలసిన విషయము. ఆహారము యొక్క శాంపిల్‌ను పరీక్ష చేసిన ప్రభుత్వ నిపుణుల యొక్క నివేదిక పరిగణించవలసిన సాక్ష్యము.

ఢిల్లీ మునిసిపల్ కార్పోరేషన్ Vs కాచర్‌మల్

1976 యస్. సి. సి. 412.

అయితే సుప్రీంకోర్టు తరువాతి తీర్పులో ఈ అభిప్రాయంతో ఏకీభవించలేదు.

ఇంకా ఇతర కారణములవలన 'మానవ భోజనమునకయోగ్యము' అను పద జాలము ముందటి భాగములలో కలిపి చదువరాదు. ఈ భాగము పూర్తిగా ప్రత్యేక తరగతికి చెందిన ఆహార వస్తువులకు వర్తించును. ఈ భాగము, అవశిష్ట ఖండము, ముందటి భాగములో చెప్పబడిన ఆహార వస్తువులకు వర్తించదు. ఆహారవస్తువు, అపరిశుద్ధమైన, కుళ్ళిన, రోగగ్రస్తమైన, శిథిలమైన లేక కీటకములతో నిండియున్న పదార్థము అయితే, క్లాజు (యఫ్) క్రింద కల్తీ ఆహారమే. అట్టి పదార్థములు మానవ భోజనమునకయోగ్యము అని నిరూపించనక్కరలేదు, అని సుప్రీంకోర్టు తీర్పుయిచ్చెను.

మునిసిపల్ కార్పోరేషన్ ఢిల్లీ Vs టేక్‌చంద్ భాటియా

ఎ. ఐ. ఆర్. 1980 యస్. సి. 360.

1980 క్రి.లా.జ. 316

రెండు తీర్పులు గూడ ఇద్దరు న్యాయమూర్తులుగల ధర్మాసనము నిర్ణయించినవే.

సుప్రీం కోర్టులో మరల ఈ ప్రశ్న, స్టేట్ Vs పురాన్‌మల్ ఎ. ఐ. ఆర్. 1985, యస్. సి. 741 లో ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం ముందు తలెత్తగా జస్టిస్ వరదరాజన్ రెండు తీర్పులలోని భిన్నాభిప్రాయములనుదహరించి, రెండు తీర్పులలో ఏది సరియైనది నిర్ణయించకుండా వదలివేసెను. జస్టిస్ రంగనాధమిశ్రా అటువంటి సందర్భములలో పదార్ధము మానవ భోజ్యముకాదు అని నిరూపించనవసరములేదు అనే 'టేక్ చంద్ కేసులోని' నిర్ణయం "సరియైన ప్రతిపాదన" అని తీర్పు చెప్పెను.

ఈ వివాదము అపరిష్కృతముగా ఉన్నట్లే, రెండు రకముల తీర్పులు క్రింద ఉదహరించబడినవి.

ఆహార వస్తువుయొక్క 'నాణ్యత' తో ప్రమేయం లేకుండా పబ్లిక్ ఎనలిస్టు నివేదికలో బ్రతికియున్న క్రిములున్నవని వ్రాసెను. అది ఈ క్లాజు ప్రకారం కల్తీ ఆహారమగును.

మునిసిపల్ కమిటీ ఢిల్లీ Vs రామస్వరూప్
ఎ. ఐ, ఆర్. 1980 యస్ సి. 174

శనగపిండి కీటకములతో నిండి మానవ భోజనమునకు అయోగ్యమయినదిగా యుండెను. కాబట్టి అదీ కల్తీ ఆహారమే.

మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఢిల్లీ Vs మన్‌మోహన్‌లాల్.
1983 యస్. సి. 506
1983 క్రి. లా. జ 855

జీడిపప్పు 6.9 శాతం క్రిములతో నిండియుండెను. అది కల్తీ ఆహారమే.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1982 యస్. సి. 1095

చింతపండులో 7.7 శాతం క్రిములతో నిండియుండెను. ఎనలిస్టు రిపోర్టులో ఆరోగ్యమునకు హాని కల్గునని వ్రాయలేదు. ముద్దాయి విమోచనార్హుడు.
1982 క్రి. లా. జ. 1370

శాంపిల్‌లో ఒక జీవించియున్న పురుగు, ఎలుక మలము ఇతర పదార్థము 0.2% కల్గియున్నచో (ప్రమాణము 5% మాత్రమే అయి వుండగా) ఆహారం కల్తీ ఆహారం అగును.

1984 క్రి. లా. జ. 690 (పంజాబ్)

200 గ్రాముల ఆహారంలో, చచ్చినవి, బ్రతికినవి కలిపి 50 క్రిములుండి అది కల్తీ ఆహారం.

1983 క్రి. లా. జ. 900 (హిమాచల్ ప్రదేశ్)

'క్రిములతో నిండియున్న' అనగా చాల ఎక్కువ క్రిములతో గూడిన అ అర్థము.

1972 యఫ్. ఎ. సి. 739
1983 క్రి. లా. జ. 1933 (ఢిల్లీ.)

పై తీర్పులలో పురుగులకు కీటకములకు గూడ ఒకే పదము ఉపయోగించబడెను.

పురుగులు, కీటకములు—

కొన్ని తీర్పులలో పురుగులకు కీటకములకు తేడా చూపబడెను.

నర్కుల్‌దంగా రోలర్ ఫ్లోర్ మిల్స్ Vs కలకత్తా కార్పొరేషన్

ఎ. ఐ. ఆర్. 1970 కలకత్తా 333

స్టేట్ 'ఢిల్లీ అడ్మినిస్ట్రేషన్' Vs పురాన్‌మల్.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1985 యస్. సి. 741.

ఎఱ్ఱ మిర్చితో శాంపిల్‌లో 9 మీల్ పురుగులు (Meal Worms) ఉండెను. పబ్లిక్ ఎనలిస్టు 'క్రిములతో నిండియుండినదని' గాని 'మానవ భోజ్యముకాదని' గాని చెప్పలేదు. ఆహారము కల్తీ అని వేరే సాక్ష్యములేదు, ముద్దాయి సె. 7, 16 ల క్రింద నేరము చేయలేదు.

స్టేట్ Vs పురానమల్.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1985 యస్. సి. 741

1985 క్రి. లా. జ. 921.

8 సె. 2. (1. ఎ) (జె)

1955 శాసనములో ఈ ఉపఖండములోని రెండు భాగముల మధ్య 'మరియు' అన్న పదము యుండెను. అందువలన సెక్షన్ అర్ధములో భేదము ఏర్పడుటవలన సుప్రీంకోర్టు ఆ పదమును 'లేక' అను పదముగా చదువుకొనవలెనని తీర్పు ఇచ్చినది. తదుపరి సెక్షన్ తగువిధముగా సవరణ చేయబడినది. కాబట్టి ఈ అంశము పై పాత తీర్పులు చదవ నవసరములేదు.

ఆహార కల్తీ నివారణ నిమాయవళి 1955 లోని 23 నుండి 31 వరకు గల నియమములు రంగులకు సంబంధించియున్నవి. ఈ నియమములలో ప్రత్యేకముగా అనుమతించబడిన రంగులు తప్ప మిగిలిన రంగులన్ని ఆహార వస్తువులలో నిషేధింప బడినవి. (రూల్ 23). 25 వ రూలులో ఆహారములలో ఉపయోగించుటకు అనుమతించబడిన రంగులు చెప్పబడినవి. రూలు 28 లో వాడతగిన కోల్‌టార్ రంగు పదార్ధములు చెప్పబడినవి. రూల్ 29 లో ఉదహరించబడిన ఆహార వస్తువులలో తప్ప సదరు రంగు పదార్థములు ఇతర ఆహార వస్తువులలో ఉపయోగించుట నిషేధింపబడినది. రూలు 30 లో అవి యెంత పరిమాణములో వాడవచ్చునో చెప్పబడినది. ఆ రంగులు శుద్ధముగను, హాని కలుగచేయనివిగాను, ఉండవలెను. (రూలు 31) 24 వ రూలు ప్రకారము రంగులు కలిపినపుడు ఆహార వస్తువు యొక్క ప్యాకేజి పైన 'కృత్రిమ రంగు వేయబడినది' అని లేబిల్ ఉండవలెను.

పప్పులో 'మెటానిల్ పసుపు' రంగు కలిపినపుడు ఈ సెక్షను వర్తించును.

ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ Vs పూరి మునిసిపాలిటి

1966 క్రి. లా. జ. 333

పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ 'ఆహారములోని రంగు 26, 28, 30 నియమములలో అనుమతించబడిన రంగు కాదు'; అని అభిప్రాయపడిన చాలు, ఉపయోగించబడిన రంగు ఏమిటి అనేది, ఎంత ఉన్నది అనేది చెప్పనక్కరలేదు,

ఎ. నర్సప్ప Vs ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ రాయచూరు మున్సిపాలిటి

1973 క్రి. లా. జ. 723.

పురాన్‌మల్ Vs స్టేట్

1973 యఫ్. ఎ. సి. 47

9. సె. 2. (1ఎ) (కె)

"పరిరక్షక ద్రవ్యము అనగా పులియుట, ఆమ్లీకరణ మరియు ఇతర విధముగా ఆహార వస్తువు చెడుటను ఆటంకపరుచు లేక ఆ వేగమును తగ్గించు లేక నిలుపుచేయు పదార్థము. ఈ సందర్భములో ఆహార కల్తీ నిరోధక నియమావళి 1955, 52 నుండి56 నియమములు చదువవలెను. 53వ నియమము ఈ పరిరక్షక ద్రవ్యములను వర్గీకరించినది. 54వ నియమము ఒక వర్గమునకు చెందిన పరిరక్షక ద్రవ్యములను ఒకటికంటె యెక్కువ వాడుట నిషేధించినది. 55వ నియమములో కొన్ని ఆహార వస్తువులలో ఉపయోగించదగిన పరిరక్షక ద్రవ్యములను యెంత మోతాదులో వాడవచ్చునో చెప్పబడినది. 55(ఎ)వ నియమములో మిశ్రమ ఆహారములలో రెండవ తరగతి పరిరక్షక ద్రవ్యముల వాడకము గురించి చెప్పబడినది. 56వ నియమము ప్రకారము పరిరక్షక ద్రవ్యము వాడబడిన ఆహార వస్తువు లేబిల్ పైన 'పరిశుద్ధమైనది' అని వాడరాదు.

10. అంతర్జాతీయ ప్రమాణములు :—

ఆహార ప్రమాణములపై ఐక్యరాజ్యసమితి ఆధ్వర్యములో పనిచేయుచున్న అంతర్జాతీయ సంస్థ, 'కోడెక్సు ఆలీ మెంటారిస్' అనే పేరుతో ప్రపంచములో వాడకములో ఉన్న ముఖ్యమైన ఆహార వస్తువులకు ఒక ప్రమాణ సూచిక తయారు చేసినది.

11. భారతదేశ ప్రమాణములు:—

ఈ అంతర్జాతీయ సంస్థ తయారుచేసిన కోడెక్సు ఆలీమెంటారిస్ ఆధారంగా మన దేశ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా కొద్ది మార్పులతో భారత ఆహార వస్తువుల ప్రమాణములు తయారుచేయబడినవి.

ఇండియాలో అమలులో ఉన్న కొన్ని ప్రమాణములు

పి. యఫ్. ఎ. ప్రమాణములు - పి. యఫ్. ఎ. రూల్స్	1955	ప్రకారము
యఫ్. పి. జి. ప్రమాణములు - ఫ్రూట్స్ ప్రాడక్ట్స్ ఆర్డరు	1946	ప్రకారము
అగ్ మార్క్ ప్రమాణములు - జి. యం. ఎ. పి. చట్టము	1937	ప్రకారము
ఐ. యస్. ఐ. ప్రమాణములు - ఐ. ఎస్. ఐ. సర్టిఫికేషన్ మార్క్సు చట్టము	1952	ప్రకారము.

మాత్రమే అని అమ్మినప్పటికీ అది నేరమే అని మద్రాసు హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చినది. (ఎ. ఐ. ఆర్. 1965 మద్రాసు 98).

కలకత్తా, అలహాబాద్ హైకోర్టులు వ్యతిరేకాభిప్రాయము వెలిబుచ్చినవి. ఆం. ప్ర. హైకోర్టు కూడా మొదటలో చట్టము వర్తించదని అభిప్రాయపడినా (1971(1) ఆం. వీ. రి, 261), తరువాత తీర్పులో అట్లు ప్రకటించి అమ్మిన నేరమేనని తీర్మానించినది.

పి. పి. Vs రామచంద్రరాజు
1976 ఎ. యల్. టి. 68 (యన్. ఆర్. సి)

సుప్రీంకోర్టు, మద్రాసు, బొంబాయి, ఆం. ప్ర. తీర్పులను సరి అయినవి అని నిశ్చయించినది. అనగా అమ్మినది, ఆహార వస్తువు అయినచో అమ్మకము జరిగినది అన్నది యే ముఖ్యము, మానవ ఆహారముగా అమ్మినాడా, ఇతర ఉపయోగముల కొరకు అమ్మినాడా అనే విషయము అనవసరము. 'ఆహారమునకు కాదు' అని ప్రకటించిన కల్తీ ఆహారపు అమ్మకము శిక్షార్హము.

స్టేట్ ఆఫ్ తమిళనాడు Vs ఆర్. కృష్ణమూర్తి
ఎ. ఐ. ఆర్ 1980 యస్. సి. 538.

3. విశ్లేషణము కొరకు అమ్ముట:-

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ విశ్లేషణము కొరకు శాంపిలు తీసికొనినప్పుడు- ఈ క్లాజ్‌లో ఇవ్వబడిన ప్రత్యేక నిర్వచనము దృష్ట్యా అది అమ్మకమే అని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పినది.

సర్జూ ప్రసాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631
యం. వి. జోషి Vs యం. యు. సింపి
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 1494

ఇదే విషయము మరల, మరల చర్చకు రాగా సుప్రీంకోర్టు అదే అభిప్రాయమును ధృవీకరించినది.

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ Vs గోపాలన్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 1725

మహ్మద్ యామిన్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
(ఎ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 1304)
ఓంప్రకాష్ Vs ఢిల్లీ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 195
స్టేట్ Vs ఆర్. కృష్ణమూర్తి
ఎ. .ఐ ఆర్ 1980 యస్. సి .538

4. వెల :-

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఒక వ్యక్తి స్వాధీనములోని ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిలు తీసుకొని దాని వెల ఇచ్చినప్పుడు ఆ వ్యక్తి వెల తీసుకొనుటకు నిరాకరించిన ఎడల అమ్మకము జరగలేదు అని ఆం. ప్ర. హైకోర్టు తీర్పు.

పి. పి. Vs కూసనపూడి నరసింహరాజు
1968 క్రి. లా. జ. 247.

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ పాలు తీసుకొని పోవుచున్న వ్యక్తిని శాంపిలు అడుగగా ఆ వ్యక్తి సీసాలలో పాలు పోస్తూ పారిపోయెను. అందువలన ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ పాల యొక్క ధర ఇవ్వలేకపోయెను. కాని ఆ వ్యక్తి అమ్ముటకు ఒప్పుకొని సీసాలలో పాలు పోసినాడు. కాబట్టి అమ్మకము జరిగింది.

పి. పి. Vs భరతం పాపారావు
1968 క్రి. లా. జ. 278.

5. స్వంత ఉపయోగము :-

స్వంత ఉపయోగానికి ఆహార వస్తువు తీసుకొని పోవుచున్నప్పుడు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ శాంపిల్ తీసుకొన్న సందర్భములో అది అమ్మకము అగునా కాదా ? "నేను పాల వ్యాపారినికాదు. అమ్మకానికి తీసుకొని వెళ్ళడంలేదు. మా ఇంటిలో మా బంధువుల కొరకు తీసుకొనిపోవుచున్నాను." అని వాదించినపుడు అది నిరూపించుకొనే భారము ఆ వ్యక్తి పైన ఉన్నది. నిరూపించుకొనలేకపోయినచో, శాంపిల్ పరీక్షలలో కల్తీ అని తేలినచో అది అమ్మకమే. ఆ అమ్మకము నేరమే.

పి. పి. Vs గొట్టిపాటి పిచ్చయ్య
1972 (2) ఆం. పి. లి. 424

తాను అమ్మడానికి తీసుకొనిపోవునపుడు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ శాంపిల్ అడిగినచో దాని ధర తీసుకొనుటకు నిరాకరించవచ్చును, అట్టి సందర్భములో అమ్మకము లేదు.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 అలహాబాద్ 231

2 (xiv) శాంపిల్ :-

అనగా ఈ శాసనము ప్రకారము లేక ఈ శాసనముక్రింద చేయబడిన నిబంధనల ప్రకారము తీసుకొనిన ఆహార వస్తువుయొక్క మాదిరి.

వ్యాఖ్య

ఒక ప్రదేశములో ఆహారము నిల్వ చేసినపుడు వేర్వేరు సంచులు లేక పాత్రల నుండి శాంపిల్ తీసుకొనినపుడు ఒకసారి తీసుకొన్న, వేరు వేరు సందర్భాలలో తీసుకొన్న, ఒక సంచి లేక పాత్రనుండి వేర్వేరు శాంపిల్స్ వేర్వేరు సందర్భములలో తీసుకొన్న, ప్రతియొక్క శాంపిల్ తీసుకొనుట ఒక అమ్మకము అగును.

ఓం ప్రకాష్ Vs ఢిల్లీ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్

ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 195

అమ్మకముదారు శాంపిల్ అని లేబుల్ వేసినంత మాత్రమున అది ఈ చట్టము క్రింద శాంపిల్ అవదు.

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955 లో నియమములు 12, 14 నుండి 22, 22 (ఎ) 22 (బి) ఇందుకు సంబంధించినవి.

శాంపిల్ కొరకు ఏ ఆహారము ఎంత పరిమాణము తీసుకొనవలసినది రూలు 22 లో చెప్పబడినది. సీలు చేసిన సీసాలు లేక ప్యాకెట్లలో అమ్ముచున్నప్పుడు ఏ ఒక్క సీసా, ప్యాకెట్టులోని పరిమాణము శాంపిల్‌కు కావలసిన పరిమాణము కంటె తక్కువ అయినచో అట్టి సీసాలు, ప్యాకెట్లు ఒకటి కంటె ఎక్కువ శాంపిల్సుకు కావలసిన పరిమాణము లభించు కొరకు తీసుకొనవచ్చును.

[రూలు 22 ఎ]

సుప్రీంకోర్టు ఒకప్పుడు, యనాలిసిస్ కొరకు పంపిన శాంపిల్ రూలు 22 లో నిర్దేశించబడిన పరిమాణముకంటె తక్కువ ఉన్నచో ముద్దాయి శిక్షార్హుడు కాదు అని

తీర్పు చెప్పినది. కాని (రజాల్‌దాస్ పన్నని Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర ఎ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 189) కాని 3 సం॥ల తరువాత ఈ తీర్పు సరి అయినది కాదు అని సుప్రీంకోర్టు తీర్మానించింది. 'సెక్షను' రూలు 22 ల యొక్క ఉద్దేశ్యము శాంపిల్ కల్తీ ఆహారమగునా, కాదా నిర్ణయించుటకు పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ తన పరీక్ష కొరకు శాంపిల్ సరిపోవునా, లేదా అని చూచుకొనవలెను. తక్కువ పరిమాణము గల శాంపిల్ పంపినందువలన విశ్లేషణములో ఎటువంటి ఆటంకము, ఇబ్బంది కలుగనిచో ముద్దాయిని ఆ కారణముపై నిర్దోషిగా ప్రకటించుట ప్రజారోగ్యమునకు ప్రమాదము అని సుప్రీంకోర్టు చెప్పినది.

స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ Vs ఆలశ్శరి మహమ్మద్ వగైరా
ఎ. ఐ. ఆర్. 1978 యస్. సి. 933

1977 లో ప్రభుత్వము రూలు 22 (టి) చేర్చినది. ఈ రూలు ప్రకారము పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ గాని సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబొరేటరీ డైరక్టరుగాని వ్యతిరేకముగా ఫిర్యాదు చేసినప్పుడుతప్ప పరీక్ష కొరకు పంపిన శాంపిల్ పరిమాణము సరిపోయినదని భావించవలెను.

సె. 2 (xv) :—

'అహితమైన' మరియు 'హానికరమైన' పదములు ఆహార వస్తువునకు సంబంధించి ఉపయోగించినపుడు వరుసగా పదార్థము ఆరోగ్యమునకు హానికరమని లేక మానవ ఉపయోగమునకు ప్రతికూలమైనదని అర్థము.

సెక్షన్ 2 ఎ అన్వయసూత్రము :—

ఈ చట్టములో జమ్మూ అండ్ కాశ్మీర్ రాష్ట్రములో అమలులోని ఏ చట్టము గురించి అయిన ప్రస్తావించిన ఎడల, ఆ రాష్ట్రమునకు సంబంధించినంతవరకూ, అక్కడ అమలులో ఉన్న తదనురూపమైన చట్టమునకు ప్రస్తావనగా భావించవలెను.

కేంద్ర ఆహార ప్రమాణముల కమిటీ మరియు కేంద్ర
ఆహార పరిశోధన శాల.

సెక్షను **3.** ఆహార ప్రమాణముల కేంద్ర కమిటీ: —

1. ఈ శాసనము అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత సాధ్యమైనంత త్వరలో కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈ చట్టము అమలు పరచుటకు

సంబంధించిన పరిపాలనా వ్యవహారములలో రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వ ములకు సలహా ఇచ్చుటకు మరియు శాసనము క్రింద నిర్ణయించిన ఉద్యోగ కృత్యములను నిర్వర్తించుటకు 'ఆహార ప్రమాణముల కేంద్ర కమిటీ' అనే పేరుతో ఒక కమిటీని నియమించవలెను.

2. ఆ కమిటీ ఈ క్రింది సభ్యులను కలిగి యుండవలెను–

ఎ. ఆరోగ్య సర్వీసుల డైరక్టరు జనరలు, ఎక్సఫిషియో ఛైర్మన్ అగును.

బి. కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాల యొక్క డైరక్టరు – ఒకటి కంటే ఎక్కువ పరిశోధనశాలలున్నచో అట్టి డైరక్టర్లు, ఎక్సఫిషియో,

సి. కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నామినేటు చేయబడిన ఇద్దరు నిపుణులు,

డి. ఫుడ్ అండ్ అగ్రికల్చర్ మినిస్ట్రీలో, ఫుడ్ డిపార్టుమెంటు నుండి అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు నుండి ఒక్కొక్క ప్రతినిధి మరియు కామర్స్, డిఫెన్స్, ఇండస్ట్రీ, సప్లై, రైల్వే మినిస్ట్రీలనుండి ఒక్కొక్క ప్రతినిధి,

ఇ. ప్రతి రాష్ట్రముచే నామినేటు చేయబడిన ప్రతినిధి,

యఫ్. యూనియన్ ప్రాంతముల ప్రతినిధులుగా కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నామినేటు చేయబడిన ఇద్దరు ప్రతినిధులు,

జి. వ్యవసాయ, వాణిజ్య, పారిశ్రామిక రంగముల ప్రతినిధులుగా కేంద్రప్రభుత్వం నామినేటు చేసిన ఒక్కొక్క ప్రతినిధి,

జి. జి. హోటల్ పరిశ్రమ తరఫున ఒక ప్రతినిధిని కలుపుకొని వినియోగదారులు అవసరములు చూచు ప్రతినిధులుగా

కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నామినేటు చేయబడిన ఐదుగురు ప్రతినిధులు,

హెచ్. ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ రిసెర్చిచే నామినేటు చేయబడిన వైద్య వృత్తినుండి ప్రతినిధి,

ఐ. ఇండియన్ స్టాండర్డ్ ఇన్స్టిట్యూషన్ (సర్టిఫికేషను మార్క్స్ ఆక్టు 1952) లోని సెక్షను 2 క్లాజు (ఇ) లో ప్రస్తావించబడిన ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ఇనిస్టిట్యూషన్ యొక్క ప్రతినిధి.

3. రాజీనామా, మృత్యువు లేక ఇతర కారణములవలన ఖాళీ అయినప్పుడు తప్ప సె. 2 (సి) (డి) (ఇ) (యఫ్) (జి) (జిజి) (హెచ్) (ఐ) లో చెప్పబడిన సభ్యులు 3 సం. ల పదవిలో ఉందురు. తిరిగి నామినేట్ చేయబడుటకు అర్హులు.

4. కమిటీలో ఖాళీలు ఉన్నప్పటికీ కమిటీ తన బాధ్యతల నిర్వర్తించవచ్చును.

5. ఈ కమిటీ అవసరమైనన్ని సబ్ కమిటీలను నియమించవచ్చును. కమిటీలు ఏర్పరచిన నిబంధనలకు లోబడి కమిటీచే దత్తము చేయబడిన అధికారములు చెలాయించుటకు, బాధ్యతలు నిర్వర్తించుటకు కమిటీలో మెంబర్లనుగాని, ఇతరులను గాని, సబ్ కమిటీలో మెంబర్లుగా కమిటి నియమించవచ్చును.

6. కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క పూర్వ అనుమతితో కమిటి తన యొక్క విధి నిర్వహణకు ప్రొసిజరును రెగ్యులేట్ చేసుకొనుటకు బైలాలు చేసుకొనవచ్చును.

వ్యాఖ్య

మొదటి కమిటీ 1-6-1955 వ తేదీన 30 మంది మెంబర్లతో ఏర్పాటు అయినది. ఈ కమిటీ సలహా సంప్రదింపులతో కేంద్ర ప్రభుత్వము వివిధ ఆహార పదార్థములకు ఆహార ప్రమాణములు నిర్ణయించి 12-9-1955 నోటిఫికేషన్ 2106 ద్వారా ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి ప్రకటించినది.

సె. 3 (ఎ): సెక్రటరీ మరియు ఇతర ఉద్యోగుల నియామకము :-

కేంద్ర కమిటీ యొక్క అధికారమునకు లోబడి కమిటీ ఉత్తర్వుల ప్రకారము కమిటీ నిర్ణయించిన లేక దత్తము చేసిన అధికారములను, బాధ్యతలను నిర్వర్తించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈ కమిటీకి ఒక కార్యదర్శిని నియమించవలెను.

సె. **4** కేంద్ర ఆహార పరిశోధనశాల :-

1. కేంద్ర ప్రభుత్వము రాజపత్రములో ప్రకటన ద్వారా ఒకటిగాని అంతకంటె ఎక్కువగాని కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాలలు ఈ చట్టము క్రిందగాని, నిబంధనల క్రిందగాని ఒప్పగించబడిన కార్యములు నిర్వర్తించుటకు స్థాపించవలెను.

అయితే, ఏదేని పరిశోధన శాలను గాని, సంస్థనుగాని ఈ చట్టము అవసరములకొరకు కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాలగా రాజపత్రములో ప్రకటన ద్వారా పేర్కొన వచ్చును.

2. కమిటీని సంప్రదించిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వము

ఎ. కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాలల యొక్క విధులు మరియు ఆ విధులు నిర్వహించు స్థానిక ప్రదేశము లేక ప్రదేశములు,

బి. ఆ పరిశోధన శాలకు ఆహార వస్తువుల మచ్చులు పరిశోధనకు పంపుటకు పద్ధతులు, పరిశోధన శాలల నివేదికల నమూనాలు, అట్టి నివేదికల కొరకు చెల్లించవలసిన రుసుము,

సి. పరిశోధనశాలలు తమ విధి వ్యవహారములు నిర్వహించుటకు అవసరమైనటువంటి, ఉచితమైనటువంటి ఇతర విషయములు నిర్దేశించుచూ నిబంధనలు చేయవచ్చును.

వ్యాఖ్య

యస్. ఆర్. ఓ. 1234 పి. యఫ్. ఎ. సె. 4./యఫ్ - 11-455/1-6-55 ద్వారా 110, చిత్తరంజన్ ఎవెన్యూ కలకత్తాలో మొదటి కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాల స్థాపించబడినది.

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 5 వ సవరణ ద్వారా 1950 లో కేంద్ర పరిశోధనశాల మైసూరు, ఆం, ప్ర., కేరళ, మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలైన లక్ష ద్వీపములు, పాండిచ్చేరిలకు కేంద్ర ఆహార పరిశోధనశాలగా నిర్దేశించబడినది.

రుసుము :

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955 నియమము 4, (6) ప్రకారము అట్టి సర్టిఫికేట్ కొరకు పరిశోధన చేయబడిన శాంపిల్ ఒక్కొక్కటికి చెల్లించవలసిన రుసుము రూ. 40. ఈ రుసుము ప్రభుత్వ ఖజానాలో "పబ్లిక్ హెల్త్" సెంట్రల్ హెడ్ క్రింద జమ చేయవలెను. ఈ సందర్భములో సదరు నియమావళిలో రెండవ భాగములో 3, 4 నియమములు చూడతగును.

పరిశోధనశాల డైరక్టరుకు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆహార శాంపిల్‌తోపాటు అనుబంధము - ఎ లోని ఫారమ్ 1 నమూనాలో ఒక మెమొరాండమ్ కూడా పంపవలెను. ఈ మెమొరాండమ్ యొక్క కాపి శాంపిల్ కవరుపై వేసిన సీలు యొక్క నమూనా వేరే రిజిష్టర్ పోస్టులో డైరక్టరుకు పంపవలెను. శాంపిల్ ప్యాకెట్ డైరెక్టరు స్వయముగా గాని లేక ఆ డైరెక్టరుచే ఇందుకొరకు లిఖితపూర్వకముగా నియోగించబడిన ఇతర ఉద్యోగికాని తిరుగవలెను. అతడు సీలుయొక్క స్థితిని రికార్డు చేయవలెను.

విశ్లేషణము చేసిన తరువాత డైరెక్టరు తన సర్టిఫికేటును అనుబంధము 'ఎ' లోని ఫారమ్ 2 లో వెంటనే పంపవలెను. అది డైరెక్టరు స్వయముగా సంతకము చేయవలెను.

రూలు 4 లోని సబ్ రూల్ (2), (3) తప్పక అనుసరించవలసినవి. ఇవి అతిక్రమించిన న్యాయ విచారణమునకు భంగము కలుగును.

స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర Vs సయ్యద్ అఖలాక్
1980 యఫ్. ఎ. సి. 145

శాంపిల్‌ను కేంద్ర పరిశోధన శాల డైరక్టరుకు పరీక్షకు పంపవలెనని దర ఖాస్తు చేయుటకు ముందు రూల్ 4 (6)లో నిర్దేశించిన రుసుము జమ చేయవలసిన బాధ్యత ముద్దాయిపై ఉన్నది.

అసగర్ Vs స్టేట్
1980 యఫ్. ఎ. సి. 254

ఆహారములకు సంబంధించి సాధారణ నిబంధనలు

సెక్షను 5 :-

కొన్ని ఆహార పదార్థముల దిగుమతి నిషేధం,

i) కల్తీ ఆహారము,

ii) మిస్‌బ్రాండ్ చేసిన ఆహారము,

iii) దిగుమతి చేసుకొనుటకు లైసెన్సు నిర్దేశించబడిన ఆహారము అట్టి లైసెన్సు నిబంధనల ననుసరించి తప్ప, మరియు

iv) ఈ శాసనము యొక్క నిబంధనలు లేక, ఈ శాసనము క్రింద చేయబడిన నియమావళికి వ్యతిరేకముగా ఎట్టి ఆహార వస్తువులను ఏ వ్యక్తి అయిన ఇండియాలోనికి దిగుమతి చేయరాదు,

వ్యాఖ్య

ఈ సెక్షన్ దేశములోనికి ఆహార వస్తువుల దిగుమతికి వర్తించుచుండగా, సె. 7 దేశములో ఆహార వస్తువుల తయారీ, నిల్వ, అమ్మకములకు సంబంధించి యున్నది.

సెక్షను 5 వ్యతిరేకించిన వ్యక్తి సె. 16 క్రింద శిక్షార్హుడు
'వ్యక్తి' అనగా కంపెని కూడ
పి. పి. Vs నాలం సుబ్రహ్మణ్యం
ఎ. ఐ. ఆర్. 1960 ఎ. పి. 584

'వ్యక్తి' అనగా కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ కూడ
ఎ. ఐ. ఆర్. 1969 క్రి. లా. జ. 451

సెక్షను **6 :-**

సముద్ర కస్టమ్స్‌కు సంబంధించిన శాసనము వర్తించుట మరియు కస్టమ్స్ అధికారుల అధికారములు.

i) Sea Customs Act, 1878 లోని సె. 18 ప్రకారము దిగుమతి చేయుట నిషేధించబడిన వస్తువులకు, సముద్ర కస్టమ్స్‌కు సంబంధించి ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న న్యాయము, సె. 5 ప్రకారం దిగుమతి నిషేధించబడిన ఆహారపదార్థములకు, ఈ శాసనము సె. 16కు లోబడి వర్తించును, మరియు సదరు శాసనముల క్రింద కస్టమ్స్ ఆఫీసర్లు, కస్టమ్స్ కలెక్టర్ యొక్క బాధ్యతలు నిర్వర్తించుటకు అధికారములు పొందిన కస్టమ్స్ ఆఫీసర్లు మరియు ఇతర కస్టమ్ అధికారులు, పై చెప్పబడిన వస్తువులకు సంబంధించి తత్కాలంలో ఏ అధికారములు కల్గియున్నారో అవే అధికారములు సదరు ఆహార వస్తువులకు సంబంధించి కల్గియుందురు.

ii. సబ్ సెక్షన్ (i) లోని అంశములకు భంగం కల్గకుండ, కేంద్ర ప్రభుత్వంచే ప్రాధికారము ఒసగబడిన కస్టమ్ కలెక్టర్, లేక

ఇతర అధికారి, 6వ సెక్షన్ క్రింద దిగుమతి నిషేధించబడిన ఆహార వస్తువు కలిగియున్నదని అనుమానించినచో, దిగుమతి చేయబడిన ఏ ప్యాకేజి అయినా నిర్బంధించవచ్చును. మరియు వెంటనే అట్టి నిర్బంధం గురించి సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబొరేటరి డైరెక్టర్‌కు తెలియ పరచవలెను. మరియు అతడు కోరినచో ప్యాకేజి లేక అనుమానించిన ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిల్‌ను వెంటనే అట్టి లేబొరేటరీకి పంపవలెను.

సె. **7** :— కొన్ని ఆహార వస్తువుల తయారీ, అమ్మకం వగైరాల నిషేధం; తాను స్వయంగా గాని, తన తరపున వేరొక వ్యక్తి ద్వారాగాని ఏ వ్యక్తియు—

i) ఏదైన కల్తీ ఆహారము,

ii) ఏదైన 'మిస్‌బ్రాండెడ్ ఆహారము'

iii) అమ్మటకు లైసెన్సు విధించబడిన ఏదైన ఆహారము, అట్టి లైసెన్సు షరతుల కనుగుణంగా తప్ప,

iv) ప్రజారోగ్యము దృష్ట్యా 'ఫుడ్ హెల్త్ అథారిటీ' చే తత్కాలమునకు నిషేధించబడిన ఏదైన ఆహార వస్తువు,

v) ఈ శాసనములోని ఏదేని ఇతర నిబంధనను గాని దాని క్రింద చేయబడిన ఏదైన నియమమునకుగాని వ్యతిరేకముగా ఏదేని ఆహార వస్తువు, లేక

vi) ఏదేని కల్తీచేయు వస్తువు—

అమ్మటకు తయారు, నిల్వ, విక్రయం, లేక పంపిణీ చేయరాదు.

వివరణ :—

ఈ పరిచ్ఛేదము నిమిత్తము, ఒక వ్యక్తి కల్తీ ఆహారమును గాని మిస్ బ్రాండెడ్ ఆహారముగాని (3), (4), (5) ఖండములలో చెప్పబడిన ఏ ఆహార వస్తువుగాని, దాని నుండి అమ్ముటకు ఆహార వస్తువును తయారు చేయుటకు గాను, నిల్వ చేసినచో అట్టి కల్తీ ఆహారము మిస్ బ్రాండెడ్ ఆహారము లేక (3), (4), (5) ఖండములలో చెప్పబడిన ఆహారము 'నిల్వ' చేసినట్లుగా భావింపవలెను.

వ్యాఖ్య

1. శాసన చరిత్ర, పరిధి
2. ప్రత్యామ్నాయ జవాబుదారి
   నౌకరు
   కుటుంబ సభ్యుడు
   డిస్ట్రిబ్యూటరు
   భాగస్తుడు.
3. అపరాధ చింత (మెన్సిరియా)
4. అమ్మకమునకు తయారి
5. నిల్వ
6. విక్రయం
7. క్లాజు (ii)
8. (4) (5) క్లాజులు
9. క్లాజు (6)
10. వివరణ :—

1. శాసన చరిత్ర పరిధి:-

ఈ సెక్షన్ ఈ శాసనములో ముఖ్యమైనది. ఈ సెక్షను ఉల్లంఘించినందుకు శిక్షలు సెక్షను 16 లో చెప్పబడినవి.

1) కల్తీ ఆహారము 2) మిస్‌బ్రాండెడ్ ఆహారము, 3) తత్కాలములో నిషేధించబడిన ఆహారము, 4) కల్తీ చేయు పదార్థముల— అమ్మకమునకు తయారీ, నిల్వ, అమ్మకం, పంపిణీ నిషేధించబడ్డాయి. అట్లే 5) అమ్మకమునకు లైసెన్సు కావలసిన ఆహార వస్తువు లైసెన్సు షరతులకు వ్యతిరేకంగా మరియు 6) ఏ ఆహార వస్తువు అయినను ఈ చట్టంలోని నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా, లేక ఈ చట్టం క్రింద చేయబడిన నియమములకు వ్యతిరేకంగా— అమ్మకమునకు తయారీ, నిల్వ, అమ్మకం, పంపిణీ చేయుట నిషిద్ధము.

ఈ సెక్షనులో క్లాజు vi), వివరణ మొదటిసారిగా 1976 సవరణ చట్టం ద్వారా చేర్చబడినవి,

2. ప్రత్యామ్నాయ జవాబుదారి :

నౌకరు కల్తీ ఆహారము అమ్మినప్పుడు— ప్రత్యక్షముగా అమ్మిన వ్యక్తి నౌకరు- ఏ వ్యక్తి తరపునయితే నౌకరు అమ్మినాడో ఆ వ్యక్తి- యజమాని యిద్దరూ బాధ్యులే, యజమానికి కల్తీ ఆహారము అమ్మినట్లు తెలియకపోయినప్పటికి ఈ శాసనము క్రింద బాధ్యుడే. ఈ చట్టములో 'మెన్సిరియా' తో నిమిత్తము లేకుండ, చర్యను నిషేధించి శాసనసభ, యజమానినిగూడ బాధ్యుడుగా నిర్ణయించినది.

హరిప్రసాదరావు Vs స్టేట్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1951 యస్. సి. 204.

3. నౌకరు జవాబుదారి :-

కల్తీ ఆహార వస్తువు అమ్మిన నౌకరు కూడ శిక్షార్హుడా అన్న ప్రశ్నకు కొంత కాలం పూర్వం వివిధ హైకోర్టులు విభిన్నమైన తీర్పులు యిచ్చినవి.

సుప్రీంకోర్టు, నౌకరు ఏజెంటులు గూడ ఈ శాసనము క్రింద బాధ్యులే యని తీర్పు యిచ్చి ఈ వివాదమును పరిష్కరించినది.

సర్జూ ప్రసాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631

'తన తరపున వేరొక వ్యక్తిద్వారా' అన్న పదజాలములో ఏజెంట్లు, నౌకర్లు వచ్చెదరు.

స్టేట్ Vs వి. కె. కె. నంగియా
ఎ. ఐ. ఆర్. 1979 యస్. సి. 1977

కుటుంబసభ్యుడు :—

ముద్దాయి షాపు యజమాని కొడుకు, అతడు షాపు యజమాని కాకపోయిననూ బాధ్యత తప్పదు.

పబ్బా ప్రేమ్‌కుమార్ Vs స్టేట్ ఆఫ్. ఎ. పి.
1979 క్రి. లా. జ. (యస్. ఓ. సి.) 76.

డిస్ట్రిబ్యూటరు

కల్తీ ఆహారము అయినప్పుడు టోకు వ్యాపారి పంపిణీదారు, వ్యాపారి అందరూ బాధ్యులే. వారంతా లేకుండా అమ్మినప్పుడు పంపిణీదారు మాత్రమే బాధ్యుడు అనే వాదన సరి అయినది కాదు. సెక్షను 14 హోల్ సేలర్‌కు, డిస్ట్రిబ్యూటరుకు మినహాయింపు చేయుటకుద్దేశింపబడలేదు.

భగవాన్ దాస్ Vs ఢిల్లీ పాలక సంస్థ
ఎ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 1309.

భాగస్థుడు :—

వ్యాపారము ఒక భాగస్వామి సంస్థ నడుపుచున్నప్పుడు వేరొక భాగస్థుడు కల్తీ ఆహారము అమ్మినప్పుడు ముద్దాయి వ్యాపారమునకు ఇన్‌ఛార్జి అనియూ దుకాణములో నడుపుచున్న వ్యాపారమునకు బాధ్యుడని నిరూపించినప్పుడే శిక్షార్హుడగును. కేవలము లైసెన్సు అతని పేరున ఉన్నంత మాత్రమున శిక్షార్హుడు కాడు.

మనీభాయ్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 434

అపరాధ చింత :—

మెన్సిరియా—ఈ శాసనము క్రింద 'అపరాధ చింత' ఉండనక్కరలేదు. ఈ చట్టము క్రింద బాధ్యత సమగ్రము, నిరంకుశము.

సర్జూప్రసాదు కేసు ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631
నరసింహచెట్టి కేసు 1963 క్రి. లా. జ. 109

మంగళ్‌దాసు కేసు ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్. సి. 128
పి. కె. తేజాని కేసు ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 228

4. అమ్మకమునకు తయారీ :-

ప్రతి తయారీ ఈ శాసనము క్రిందకు రాదు. అమ్ముటకు తయారు చేయుటయే ఈ శాసనము క్రిందకు వచ్చును, స్వంత ఉపయోగమునకు చేసిన తయారీ ఈ చట్టము క్రిందకు రాదు.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1967 ఢిల్లీ 71

ఆహారవస్తువు తయారీ పూర్తిఅయి. అమ్ముటకు సిద్ధముగా ఉంచినపుడే ఈ సెక్షను వర్తించును.

1971 యఫ్. ఏ. సి. 561

మామూలుగా ఆహార వస్తువులు తయారీచేయు లేక అమ్ముటకు నిల్వచేయు వ్యక్తి స్వాధీనములో కల్తీ ఆహారవస్తువులున్నప్పుడు అమ్ముటకొరకే తయారు చేసినాడు లేక నిల్వ చేసినాడు అని భావించవచ్చును.

యఫ్. ఐ. పాలఘాట్ మున్సిపాలిటి Vs సయ్యద్ ఖాసిం
ఐ. యల్. ఆర్. 1962 (1) కేరళ 351

5. నిల్వా చేయుట :-

అమ్ముటకు నిల్వచేసి యుండవలెనా లేక ప్రతి ఆహార వస్తువు నిల్వ, ఈ శాసనము క్రిందకు వచ్చునా అన్న ప్రశ్నపై విభిన్న అభిప్రాయములుండెను. సుప్రీంకోర్టు 'నిల్వచేయుట' అనగా అమ్ముటకొరకు నిల్వచేయుటని తీర్పు ఇచ్చినది.

ఓంప్రకాశ్ Vs ఢిల్లీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 19 5
యం. సి. ఢిల్లీ Vs లక్ష్మీనారాయణ టండన్ 1975 (2) యఫ్, ఎ. సి. 313
(సుప్రీంకోర్టు తీర్పు దృష్ట్యా వివిధ హైకోర్టుల తీర్పులుదహరించుట లేదు.)

శుభ్రపరచుటకు, వేరుపరచుటకు నిల్వచేయుట అమ్ముటకు నిల్వచేయుట కాదు.

ఢిల్లి అడ్మినిస్ట్రేషన్ Vs రాంనివాస్
1975 యఫ్. ఎ. సి. 305

ఇంటిలో నిల్వచేసినపుడు అమ్ముటకు నిల్వచేసినాడని చెప్పలేము. దుకాణములలో నిల్వచేసినతో అమ్ముటకే అని భావించవచ్చును.

పి. పి. Vs స్వామి వెంకటరత్నం
ఏ. ఐ. ఆర్. 1958 మద్రాసు 382

ఒక ఎగుమతి వ్యాపారస్థుని ఆవరణలో 'కలకత్తా' పేరు వ్రాయబడిన బస్తాలలో మిరియాలు నింపబడి ఉన్నపుడు అమ్ముటకు నిల్వచేసినాడని కోర్టు భావించినది.

ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు కోజిఖోడ్ Vs పూనవ్ దేశాయ్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1959 కేరళ 190.

6. విక్రయం :— సెక్షను 2 (1ఎ)(viii) ప్రకారం—

i) రొఖ్ఖంగాని, అప్పుగాని, మార్పిడిగాని, టోకునగాని, చిల్లరగాని చేసిన అమ్మకం.
(ii) అమ్ముటకు ఒడంబడిక,
(iii) అమ్ముటకు ప్రతిపాదన,
(iv) అమ్ముటకు ప్రదర్శన,
(v) అమ్ముటకు స్వాధీనములో కలిగియుండుట,
(vi) అమ్ముటకు ప్రయత్నములకు ఈ సెక్షను వర్తించును.

విశ్లేషణం కొరకు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరుకు అమ్ముట ఈ సెక్షన్ ప్రకారము అమ్మకమే.

మంగళదాస్ రాఘవ్‌జీ కేసు - ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్ సి 128
మహమ్మద్ యామీన్‌కేసు — ఐ. యల్. ఆర్. 1975 యస్. సి. 1308
ఓంప్రకాశ్ కేసు — ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 195.

మాత్రమే అని అమ్మినప్పటికీ అది నేరమే అని మద్రాసు హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చి నది. (ఎ. ఐ. ఆర్. 1965 మద్రాసు 98).

కలకత్తా, అలహాబాద్ హైకోర్టులు వ్యతిరేకాభిప్రాయము వెలిబుచ్చినవి. ఆం. ప్ర. హైకోర్టు కూడా మొదటలో చట్టము వర్తించదని అభిప్రాయపడినా (1971(1) ఆం. వీ. రి, 261), తరువాత తీర్పులో అట్లు ప్రకటించి అమ్మిన నేరమేనని తీర్మా నించినది.

పి. పి. Vs రామచంద్రరాజు
1976 ఎ. యల్. టి. 68 (యన్. ఆర్. సి)

సుప్రీంకోర్టు, మద్రాసు, బొంబాయి, ఆం. ప్ర. తీర్పులను సరి అయినవి అని నిశ్చయించినది. అనగా అమ్మినది, ఆహార వస్తువు అయినచో అమ్మకము జరిగినది అన్నది యే ముఖ్యము, మానవ ఆహారముగా అమ్మినాడా, ఇతర ఉపయోగముల కొరకు అమ్మినాడా అనే విషయము అనవసరము. 'ఆహారమునకు కాదు' అని ప్రక టించిన కల్తీ ఆహారపు అమ్మకము శిక్షార్హము.

స్టేట్ ఆఫ్ తమిళనాడు Vs ఆర్. కృష్ణమూర్తి
ఎ. ఐ. ఆర్ 1980 యస్. సి. 538.

3. విశ్లేషణము కొరకు అమ్ముట:-

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ విశ్లేషణము కొరకు శాంపిలు తీసికొనినప్పుడు- ఈ క్లాజ్‌లో ఇవ్వబడిన ప్రత్యేక నిర్వచనము దృష్ట్యా అది అమ్మకమే అని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పినది.

సర్జూ ప్రసాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631
యం. వి. జోషి Vs యం. యు. సింపి
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 1494

ఇదే విషయము మరల, మరల చర్చకు రాగా సుప్రీంకోర్టు అదే అభిప్రాయ మును ధృవీకరించినది.

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ Vs గోపాలన్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 1725

మహ్మద్ యామిన్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
(ఏ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 1304)
ఓంప్రకాష్ Vs ఢిల్లీ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్
ఏ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 195
స్టేట్ Vs ఆర్. కృష్ణమూర్తి
ఏ. .ఐ ఆర్ 1980 యస్. సి .538

4. వెల :-

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఒక వ్యక్తి స్వాధీనములోని ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిలు తీసుకొని దాని వెల ఇచ్చినప్పుడు ఆ వ్యక్తి వెల తీసుకొనుటకు నిరాకరించిన ఎడల అమ్మకము జరగలేదు అని ఆం. ప్ర. హైకోర్టు తీర్పు.

పి. పి. Vs కూసనపూడి నరసింహరాజు
1968 క్రి. లా. జ. 247.

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ పాలు తీసుకొని పోవుచున్న వ్యక్తిని శాంపిలు అడుగగా ఆ వ్యక్తి సీసాలలో పాలు పోస్తూ పారిపోయెను. అందువలన ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ పాల యొక్క ధర ఇవ్వలేకపోయెను. కాని ఆ వ్యక్తి అమ్ముటకు ఒప్పుకొని సీసాలలో పాలు పోసినాడు. కాబట్టి అమ్మకము జరిగింది.

పి. పి. Vs భరతం పాపారావు
1968 క్రి. లా. జ. 278.

5. స్వంత ఉపయోగము :-

స్వంత ఉపయోగానికి ఆహార వస్తువు తీసుకొని పోవుచున్నప్పుడు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ శాంపిల్ తీసుకొన్న సందర్భములో అది అమ్మకము అగునా కాదా ? "నేను పాల వ్యాపారినికాదు. అమ్మకానికి తీసుకొని వెళ్ళడంలేదు. మా ఇంటిలో మా బంధువుల కొరకు తీసుకొనిపోవుచున్నాను." అని వాదించినపుడు అది నిరూపించుకొనే భారము ఆ వ్యక్తి పైన ఉన్నది. నిరూపించుకొనలేకపోయినచో, శాంపిల్ పరీక్షలలో కల్తీ అని తేలినచో అది అమ్మకమే. ఆ అమ్మకము నేరమే.

పి. పి. Vs గొట్టిపాటి పిచ్చయ్య
1972 (2) ఆం. వీ. రి. 424

తాను అమ్మడానికి తీసుకొనిపోవునపుడు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ శాంపిల్ అడిగినచో దాని ధర తీసుకొనుటకు నిరాకరించవచ్చును, అట్టి సందర్భములో అమ్మకము లేదు.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 అలహాబాద్ 231

2 (xiv) శాంపిల్ :-

అనగా ఈ శాసనము ప్రకారము లేక ఈ శాసనముక్రింద చేయబడిన నిబంధనల ప్రకారము తీసుకొనిన ఆహార వస్తువుయొక్క మాదిరి.

వ్యాఖ్య

ఒక ప్రదేశములో ఆహారము నిల్వ చేసినపుడు వేర్వేరు సంచులు లేక పాత్రల నుండి శాంపిల్ తీసుకొనినపుడు ఒకసారి తీసుకొన్న, వేరు వేరు సందర్భాలలో తీసుకొన్న, ఒక సంచి లేక పాత్రనుండి వేర్వేరు శాంపిల్స్ వేర్వేరు సందర్భములలో తీసుకొన్న, ప్రతియొక్క శాంపిల్ తీసుకొనుట ఒక అమ్మకము అగును.

ఓం ప్రకాష్ Vs ఢిల్లీ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 195

అమ్మకముదారు శాంపిల్ అని లేబుల్ వేసినంత మాత్రమున అది ఈ చట్టము క్రింద శాంపిల్ అవదు.

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955 లో నియమములు 12, 14 నుండి 22, 22 (ఎ) 22 (బి) ఇందుకు సంబంధించినవి.

శాంపిల్ కొరకు ఏ ఆహారము ఎంత పరిమాణము తీసుకొనవలసినది రూలు 22 లో చెప్పబడినది. సీలు చేసిన సీసాలు లేక ప్యాకెట్లలో అమ్ముచున్నప్పుడు ఏ ఒక్క సీసా, ప్యాకెట్టులోని పరిమాణము శాంపిల్‌కు కావలసిన పరిమాణము కంటె తక్కువ అయినచో అట్టి సీసాలు, ప్యాకెట్లు ఒకటి కంటె ఎక్కువ శాంపిల్సుకు కావలసిన పరిమాణము లభించు కొరకు తీసుకొనవచ్చును.

[రూలు 22 ఎ]

సుప్రీంకోర్టు ఒకప్పుడు, యనాలిసిస్ కొరకు పంపిన శాంపిల్ రూలు 22 లో నిర్దేశించబడిన పరిమాణముకంటె తక్కువ ఉన్నచో ముద్దాయి శిక్షార్హుడు కాదు అని

తీర్పు చెప్పినది. కాని (రజాల్‌దాస్ పన్నుని Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర ఎ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 189) కాని 3 సం॥ల తరువాత ఈ తీర్పు సరి అయినది కాదు అని సుప్రీంకోర్టు తీర్మానించింది. 'సెక్షను' రూలు 22 ల యొక్క ఉద్దేశ్యము శాంపిల్ కల్తీ ఆహారమగునా, కాదా నిర్ణయించుటకు పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ తన పరీక్ష కొరకు శాంపిల్ సరిపోవునా, లేదా అని చూచుకొనవలెను. తక్కువ పరిమాణము గల శాంపిల్ పంపినందువలన విశ్లేషణములో ఎటువంటి ఆటంకము, ఇబ్బంది కలుగనిచో ముద్దాయిని ఆ కారణముపై నిర్దోషిగా ప్రకటించుట ప్రజారోగ్యమునకు ప్రమాదము అని సుప్రీంకోర్టు చెప్పినది.

స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ Vs ఆలశ్శరి మహమ్మద్ వగైరా
ఎ. ఐ. ఆర్. 1978 యస్. సి. 933

1977 లో ప్రభుత్వము రూలు 22 (బి) చేర్చినది. ఈ రూలు ప్రకారము పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ గాని సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబొరేటరీ డైరక్టరుగాని వ్యతిరేకముగా ఫిర్యాదు చేసినప్పుడు తప్ప పరీక్ష కొరకు పంపిన శాంపిల్ పరిమాణము సరిపోయినదని భావించవలెను.

సె. 2 (xv) :—

'అహితమైన' మరియు 'హానికరమైన' పదములు ఆహార వస్తువునకు సంబంధించి ఉపయోగించినపుడు వరుసగా పదార్థము ఆరోగ్యమునకు హానికరమని లేక మానవ ఉపయోగమునకు ప్రతికూలమైనదని అర్థము.

సెక్షన్ 2 ఎ అన్వయసూత్రము :—

ఈ చట్టములో జమ్మూ అండ్ కాశ్మీర్ రాష్ట్రములో అమలులోని ఏ చట్టము గురించి అయిన ప్రస్తావించిన ఎడల, ఆ రాష్ట్రమునకు సంబంధించినంతవరకూ, అక్కడ అమలులో ఉన్న తదనురూపమైన చట్టమునకు ప్రస్తావనగా భావించవలెను.

కేంద్ర ఆహార ప్రమాణముల కమిటీ మరియు కేంద్ర
ఆహార పరిశోధన శాల.

సెక్షను **3.** ఆహార ప్రమాణముల కేంద్ర కమిటీ: —

1. ఈ శాసనము అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత సాధ్యమైనంత త్వరలో కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈ చట్టము అమలు పరచుటకు

సంబంధించిన పరిపాలనా వ్యవహారములలో రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వ ములకు సలహా ఇచ్చుటకు మరియు శాసనము క్రింద నిర్ణయించిన ఉద్యోగ కృత్యములను నిర్వర్తించుటకు 'ఆహార ప్రమాణముల కేంద్ర కమిటీ' అనే పేరుతో ఒక కమిటీని నియమించవలెను.

2. ఆ కమిటీ ఈ క్రింది సభ్యులను కలిగి యుండవలెను-

ఎ. ఆరోగ్య సర్వీసుల డైరక్టరు జనరలు, ఎక్సఫిషియో ఛైర్మన్ అగును.

బి. కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాల యొక్క డైరక్టరు - ఒకటి కంటే ఎక్కువ పరిశోధనశాలలున్నచో అట్టి డైరక్టర్లు, ఎక్సఫిషియో,

సి. కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నామినేటు చేయబడిన ఇద్దరు నిపుణులు,

డి. ఫుడ్ అండ్ అగ్రికల్చర్ మినిస్ట్రీలో, ఫుడ్ డిపార్టుమెంటు నుండి అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు నుండి ఒక్కొక్క ప్రతినిధి మరియు కామర్స్, డిఫెన్స్, ఇండస్ట్రీ, సప్లై, రైల్వే మినిస్ట్రీలనుండి ఒక్కొక్క ప్రతినిధి,

ఇ. ప్రతి రాష్ట్రముచే నామినేటు చేయబడిన ప్రతినిధి,

యఫ్. యూనియన్ ప్రాంతముల ప్రతినిధులుగా కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నామినేటు చేయబడిన ఇద్దరు ప్రతినిధులు,

జి. వ్యవసాయ, వాణిజ్య, పారిశ్రామిక రంగముల ప్రతినిధులుగా కేంద్రప్రభుత్వం నామినేటు చేసిన ఒక్కొక్క ప్రతినిధి,

జి. జి. హోటల్ పరిశ్రమ తరఫున ఒక ప్రతినిధిని కలుపుకొని వినియోగదారులు అవసరములు చూచు ప్రతినిధులుగా

కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నామినేటు చేయబడిన ఐదుగురు ప్రతినిధులు,

హెచ్. ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ రిసెర్చిచే నామినేటు చేయబడిన వైద్య వృత్తినుండి ప్రతినిధి,

ఐ. ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ఇన్స్టిట్యూషన్ (సర్టిఫికేషను మార్క్సు ఆక్టు 1952) లోని సెక్షను 2 క్లాజు (ఇ) లో ప్రస్తావించబడిన ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ఇనిస్టిట్యూషన్ యొక్క ప్రతినిధి.

3. రాజీనామా, మృత్యువు లేక ఇతర కారణములవలన ఖాళీ అయినప్పుడు తప్ప సె. 2 (సి) (డి) (ఇ) (యఫ్) (జి) (జిజి) (హెచ్) (ఐ) లో చెప్పబడిన సభ్యులు 3 సం. ల పదవిలో ఉందురు. తిరిగి నామినేట్ చేయబడుటకు అర్హులు.

4. కమిటీలో ఖాళీలు ఉన్నప్పటికీ కమిటీ తన బాధ్యతలు నిర్వర్తించవచ్చును.

5. ఈ కమిటీ అవసరమైనన్ని సబ్ కమిటీలను నియమించవచ్చును. కమిటీలు ఏర్పరచిన నిబంధనలకు లోబడి కమిటీచే దత్తము చేయబడిన అధికారములు చెలాయించుటకు, బాధ్యతలు నిర్వర్తించుటకు కమిటీలో మెంబర్లనుగాని, ఇతరులను గాని, సబ్ కమిటీలలో మెంబర్లుగా కమిటి నియమించవచ్చును.

6. కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క పూర్వ అనుమతితో కమిటి తన యొక్క విధి నిర్వహణకు ప్రొసిజరును రెగ్యులేట్ చేసుకొనుటకు బైలాలు చేసుకొనవచ్చును.

వ్యాఖ్య

మొదటి కమిటీ 1-6-1955 వ తేదీన 30 మంది మెంబర్లతో ఏర్పాటు అయినది. ఈ కమిటీ సలహా సంప్రదింపులతో కేంద్ర ప్రభుత్వము వివిధ ఆహార పదార్థములకు ఆహార ప్రమాణములు నిర్ణయించి 12-9-1955 నోటిఫికేషన్ 2106 ద్వారా ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి ప్రకటించినది.

సె. 3 (ఎ): సెక్రటరీ మరియు ఇతర ఉద్యోగుల నియామకము :-

కేంద్ర కమిటీ యొక్క అధికారమునకు లోబడి కమిటీ ఉత్తర్వుల ప్రకారము కమిటీ నిర్ణయించిన లేక దత్తము చేసిన అధికారములను, బాధ్యతలను నిర్వర్తించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈ కమిటీకి ఒక కార్యదర్శిని నియమించవలెను.

సె. **4** కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాల :-

1. కేంద్ర ప్రభుత్వము రాజపత్రములో ప్రకటన ద్వారా ఒకటి గాని అంతకంటె ఎక్కువగాని కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాలలు ఈ చట్టము క్రిందగాని, నిబంధనల క్రిందగాని ఒప్పగించబడిన కార్యములు నిర్వర్తించుటకు స్థాపించవలెను.

అయితే, ఏదేని పరిశోధన శాలను గాని, సంస్థనుగాని ఈ చట్టము అవసరములకొరకు కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాలగా రాజ పత్రములో ప్రకటన ద్వారా పేర్కొన వచ్చును.

2. కమిటీని సంప్రదించిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వము

ఎ. కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాలల యొక్క విధులు మరియు ఆ విధులు నిర్వహించు స్థానిక ప్రదేశము లేక ప్రదేశములు,

బి. ఆ పరిశోధన శాలకు ఆహార వస్తువుల మచ్చులు పరిశోధనకు పంపుటకు పద్ధతులు, పరిశోధన శాలల నివేదికల నమూనాలు, అట్టి నివేదికల కొరకు చెల్లించవలసిన రుసుము,

సి. పరిశోధనశాలలు తమ విధి వ్యవహారములు నిర్వహించుటకు అవసరమైనటువంటి, ఉచితమైనటువంటి ఇతర విషయములు నిర్దేశించుచూ నిబంధనలు చేయవచ్చును.

వ్యాఖ్య

యస్. ఆర్. ఓ. 1234 పి. యఫ్. ఎ. సె. 4./యఫ్ - 11-455/1-6-55 ద్వారా 110, చిత్తరంజన్ ఎవెన్యూ కలకత్తాలో మొదటి కేంద్ర ఆహార పరిశోధన శాల స్థాపించబడినది.

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 5 వ సవరణ ద్వారా 1950 లో కేంద్ర పరిశోధనశాల మైసూరు, అం. ప్ర., కేరళ, మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలైన లక్ష ద్వీపములు, పాండిచ్చేరిలకు కేంద్ర ఆహార పరిశోధనశాలగా నిర్దేశించబడినది.

రుసుము :

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955 నియమము 4, (6) ప్రకారము అట్టి సర్టిఫికేట్ కొరకు పరిశోధన చేయబడిన శాంపిల్ ఒక్కొక్కటికి చెల్లించవలసిన రుసుము రూ. 40. ఈ రుసుము ప్రభుత్వ ఖజానాలో "పబ్లిక్ హెల్త్" సెంట్రల్ హెడ్ క్రింద జమ చేయవలెను. ఈ సందర్భములో సదరు నియమావళిలో రెండవ భాగములో 3, 4 నియమములు చూడతగును.

పరిశోధనశాల డైరక్టరుకు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆహార శాంపిల్‌తోపాటు అనుబంధము - ఎ లోని ఫారమ్ 1 నమూనాలో ఒక మెమొరాండమ్ కూడా పంపవలెను. ఈ మెమొరాండమ్ యొక్క కాపి శాంపిల్ కవరుపై వేసిన సీలు యొక్క నమూనా వేరే రిజిష్టర్ పోస్టులో డైరక్టరుకు పంపవలెను. శాంపిల్ ప్యాకెట్ డైరెక్టరు స్వయముగా గాని లేక ఆ డైరెక్టరుచే ఇందుకొరకు లిఖితపూర్వకముగా నియోగించబడిన ఇతర ఉద్యోగికాని తిరుగవలెను. అతడు సీలుయొక్క స్థితిని రికార్డు చేయవలెను.

విశ్లేషణము చేసిన తరువాత డైరెక్టరు తన సర్టిఫికేటును అనుబంధము 'ఎ' లోని ఫారమ్ 2లో వెంటనే పంపవలెను. అది డైరెక్టరు స్వయముగా సంతకము చేయవలెను.

రూలు 4లోని సబ్ రూల్ (2), (3) తప్పక అనుసరించవలసినవి. ఇవి అతిక్రమించిన న్యాయ విచారణమునకు భంగము కలుగును.

స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర Vs సయ్యద్ అఖలాక్
1980 యఫ్. ఎ. సి. 145

శాంపిల్‌ను కేంద్ర పరిశోధన శాల డైరక్టరుకు పరీక్షకు పంపవలెనని దరఖాస్తు చేయుటకు ముందు రూల్ 4 (6)లో నిర్దేశించిన రుసుము జమ చేయవలసిన బాధ్యత ముద్దాయిపై ఉన్నది.

అసగర్ Vs స్టేట్
1980 యఫ్. ఎ. సి. 254

ఆహారములకు సంబంధించి సాధారణ నిబంధనలు

సెక్షను **5** :=

కొన్ని ఆహార పదార్థముల దిగుమతి నిషేధం,

i) కల్తీ ఆహారము,

ii) మిస్‌బ్రాండ్ చేసిన ఆహారము,

iii) దిగుమతి చేసుకొనుటకు లైసెన్సు నిర్దేశించబడిన ఆహారము అట్టి లైసెన్సు నిబంధనల ననుసరించి తప్ప, మరియు

iv) ఈ శాసనము యొక్క నిబంధనలు లేక, ఈ శాసనము క్రింద చేయబడిన నియమావళికి వ్యతిరేకముగా ఎట్టి ఆహార వస్తువులను ఏ వ్యక్తి అయిన ఇండియాలోనికి దిగుమతి చేయరాదు,

వ్యాఖ్య

ఈ సెక్షన్ దేశములోనికి ఆహార వస్తువుల దిగుమతికి వర్తించుచుండగా, సె. 7 దేశములో ఆహార వస్తువుల తయారీ, నిల్వ, అమ్మకములకు సంబంధించి యున్నది.

సెక్షను 5 వ్యతిరేకించిన వ్యక్తి సె. 16 క్రింద శిక్షార్హుడు
'వ్యక్తి' అనగా కంపెని కూడ

పి. పి. Vs నాలం సుబ్రహ్మణ్యం
ఎ. ఐ. ఆర్. 1960 ఎ. పి. 584

'వ్యక్తి' అనగా కోఆపరేటివ్ సొసైటీ కూడ
ఎ. ఐ. ఆర్. 1969 క్రి. లా. జ. 451

సెక్షను **6** :-

సముద్ర కస్టమ్సుకు సంబంధించిన శాసనము వర్తించుట మరియు కస్టమ్స అధికారుల అధికారములు.

i) Sea Customs Act, 1878 లోని సె. 18 ప్రకారము దిగుమతి చేయుట నిషేధించబడిన వస్తువులకు, సముద్ర కస్టమ్సుకు సంబంధించి ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న న్యాయము, సె. 5 ప్రకారం దిగుమతి నిషేధించబడిన ఆహారపదార్థములకు, ఈ శాసనము సె. 16కు లోబడి వర్తించును, మరియు సదరు శాసనముల క్రింద కస్టమ్స ఆఫీసర్లు, కస్టమ్స కలెక్టర్ యొక్క బాధ్యతలు నిర్వర్తించుటకు అధికారములు పొందిన కస్టమ్స ఆఫీసర్లు మరియు ఇతర కస్టమ్ అధికారులు, పై చెప్పబడిన వస్తువులకు సంబంధించి తత్కాలంలో ఏ అధికారములు కల్గియున్నారో అవే అధికారములు సదరు ఆహార వస్తువులకు సంబంధించి కల్గియుందురు.

ii. సబ్ సెక్షన్ (i) లోని అంశములకు భంగం కల్గకుండ, కేంద్ర ప్రభుత్వంచే ప్రాధికారము ఒసగబడిన కస్టమ్ కలెక్టర్, లేక

ఇతర అధికారి, 5వ సెక్షన్ క్రింద దిగుమతి నిషేధించబడిన ఆహార వస్తువు కలిగియున్నరని అనుమానించినచో, దిగుమతి చేయబడిన ఏ ప్యాకేజి అయినా నిర్బంధించవచ్చును. మరియు వెంటనే అట్టి నిర్బంధం గురించి సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబొరేటరి డైరెక్టర్‌కు తెలియ పరచవలెను. మరియు అతడు కోరినచో ప్యాకేజి లేక అనుమానించిన ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిల్‌ను వెంటనే అట్టి లేబొరేటరీకి పంపవలెను.

సె. **7** :— కొన్ని ఆహార వస్తువుల తయారీ, అమ్మకం వగైరాల నిషేధం; తాను స్వయంగా గాని, తన తరపున వేరొక వ్యక్తి ద్వారాగాని ఏ వ్యక్తియు—

i) ఏదైన కల్తీ ఆహారము,

ii) ఏదైన 'మిస్‌బ్రాండెడ్ ఆహారము'

iii) అమ్మటకు లైసెన్సు విధించబడిన ఏదైన ఆహారము, అట్టి లైసెన్సు షరతుల కనుగుణంగా తప్ప,

iv) ప్రజారోగ్యము దృష్ట్యా 'ఫుడ్ హెల్త్ అథారిటీ' చే తత్కాలమునకు నిషేధించబడిన ఏదైన ఆహార వస్తువు,

v) ఈ శాసనములోని ఏదేని ఇతర నిబంధననుగాని దానిక్రింద చేయబడిన ఏదైన నియమమునకుగాని వ్యతిరేకముగా ఏదేని ఆహార వస్తువు, లేక

vi) ఏదేని కల్తీచేయు వస్తువు—

అమ్మటకు తయారు, నిల్వ, విక్రయం, లేక పంపిణీ చేయరాదు.

వివరణ :—

ఈ పరిచ్ఛేదము నిమిత్తము, ఒక వ్యక్తి కల్తీ ఆహారమును గాని మిస్ బ్రాండెడ్ ఆహారముగాని (3), (4), (5) ఖండములలో చెప్పబడిన ఏ ఆహార వస్తువుగాని, దాని నుండి అమ్ముటకు ఆహార వస్తువును తయారు చేయుటకు గాను, నిల్వ చేసినచో అట్టి కల్తీ ఆహారము మిస్ బ్రాండెడ్ ఆహారము లేక (3), (4), (5) ఖండములలో చెప్పబడిన ఆహారము 'నిల్వ' చేసినట్లుగా భావింపవలెను.

వ్యాఖ్య

1. శాసన చరిత్ర, పరిధి
2. ప్రత్యామ్నాయ జవాబుదారి
   నౌకరు
   కుటుంబ సభ్యుడు
   డిస్ట్రిబ్యూటరు
   భాగస్తుడు.
3. అపరాధ చింత (మెన్సిరియా)
4. అమ్మకమునకు తయారి
5. నిల్వ
6. విక్రయం
7. క్లాజు (ii)
8. (4) (5) క్లాజులు
9. క్లాజు (6)
10. వివరణ :—

1. శాసన చరిత్ర పరిధి:-

ఈ సెక్షన్ ఈ శాసనములో ముఖ్యమైనది. ఈ సెక్షను ఉల్లంఘించినందుకు శిక్షలు సెక్షను 16 లో చెప్పబడినవి.

1) కల్తీ ఆహారము 2) మిస్‌బ్రాండెడ్ ఆహారము, 3) తత్కాలములో నిషేధించబడిన ఆహారము, 4) కల్తీ చేయు పదార్థముల— అమ్మకమునకు తయారీ, నిల్వ, అమ్మకం, పంపిణీ నిషేధించబడ్డాయి. అట్లే 5) అమ్మకమునకు లైసెన్సు కావలసిన ఆహార వస్తువు లైసెన్సు షరతులకు వ్యతిరేకంగా మరియు 6) ఏ ఆహార వస్తువు అయినను ఈ చట్టంలోని నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా, లేక ఈ చట్టం క్రింద చేయబడిన నియమములకు వ్యతిరేకంగా— అమ్మకమునకు తయారీ, నిల్వ, అమ్మకం, పంపిణీ చేయుట నిషిద్ధము.

ఈ సెక్షనులో క్లాజు vi), వివరణ మొదటిసారిగా 1976 సవరణ చట్టం ద్వారా చేర్చబడినవి,

2. ప్రత్యామ్నాయ జవాబుదారి:

నౌకరు కల్తీ ఆహారము అమ్మినప్పుడు— ప్రత్యక్షముగా అమ్మిన వ్యక్తి నౌకరు- ఏ వ్యక్తి తరపునయితే నౌకరు అమ్మినాడో ఆ వ్యక్తి- యజమాని యిద్దరూ బాధ్యులే, యజమానికి కల్తీ ఆహారము అమ్మినట్లు తెలియకపోయినప్పటికి ఈ శాసనము క్రింద బాధ్యుడే ఈ చట్టములో 'మెన్సిరియా' తో నిమిత్తము లేకుండ, చర్యను నిషేధించి శాసనసభ, యజమానినిగూడ బాధ్యుడుగా నిర్ణయించినది.

హరిప్రసాదరావు Vs స్టేట్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1951 యస్. సి. 204.

3. నౌకరు జవాబుదారి :-

కల్తీ ఆహార వస్తువు అమ్మిన నౌకరు కూడ శిక్షార్హుడా అన్న ప్రశ్నకు కొంత కాలం పూర్వం వివిధ హైకోర్టులు విభిన్నమైన తీర్పులు యిచ్చినవి.

సుప్రీంకోర్టు, నౌకరు ఏజెంటులు గూడ ఈ శాసనము క్రింద బాధ్యులే యని తీర్పు యిచ్చి ఈ వివాదమును పరిష్కరించినది.

సర్జూ ప్రసాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631

'తన తరపున వేరొక వ్యక్తిద్వారా' అన్న పదజాలములో ఏజెంట్లు, నౌకర్లు వచ్చెదరు.

స్టేట్ Vs వి. కె. కె. నంగియా
ఎ. ఐ. ఆర్. 1979 యస్. సి. 1977

కుటుంబసభ్యుడు :—

ముద్దాయి షాపు యజమాని కొడుకు, అతడు షాపు యజమాని కాకపోయిననూ బాధ్యత తప్పదు.

పబ్బా ప్రేమ్‌కుమార్ Vs స్టేట్ ఆఫ్. ఎ. పి.
1979 క్రి. లా. జ. (యన్. ఓ. సి.) 76.

డిస్ట్రిబ్యూటరు

కల్తీ ఆహారము అయినప్పుడు టోకు వ్యాపారి పంపిణీదారు, వ్యాపారి అందరూ బాధ్యులే. వారంతా లేకుండా అమ్మినప్పుడు పంపిణీదారు మాత్రమే బాధ్యుడు అనే వాదన సరి అయినది కాదు. సెక్షను 14 హోల్ సేలర్‌కు, డిస్ట్రిబ్యూటరుకు మినహాయింపు చేయుటకుద్దేశింపబడలేదు.

భగవాన్ దాస్ Vs ఢిల్లీ పాలక సంస్థ
ఎ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 1309.

భాగస్థుడు :—

వ్యాపారము ఒక భాగస్వామి సంస్థ నడుపుచున్నప్పుడు వేరొక భాగస్థుడు కల్తీ ఆహారము అమ్మినప్పుడు ముద్దాయి వ్యాపారమునకు ఇన్‌ఛార్జి అనియూ దుకాణములో నడుపుచున్న వ్యాపారమునకు బాధ్యుడని నిరూపించినప్పుడే శిక్షార్హుడగును. కేవలము లైసెన్సు అతని పేరున ఉన్నంత మాత్రమున శిక్షార్హుడు కాడు.

మనీభాయ్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 434

అపరాధ చింత :-

మెన్సిరియా—ఈ శాసనము క్రింద 'అపరాధ చింత' ఉండనక్కరలేదు. ఈ చట్టము క్రింద బాధ్యత సమగ్రము, నిరంకుశము.

సర్జూప్రసాదు కేసు ఎ. ఐ. ఆర్. 1961 యస్. సి. 631
నరసింహచెట్టి కేసు 1963 క్రి. లా. జ. 109

మంగళ్‌దాసు కేసు ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్. సి. 128
పి. కె. తేజాని కేసు ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 228

4. అమ్మకమునకు తయారీ :-

ప్రతి తయారీ ఈ శాసనము క్రిందకు రాదు. అమ్ముటకు తయారు చేయుటయే ఈ శాసనము క్రిందకు వచ్చును, స్వంత ఉపయోగమునకు చేసిన తయారీ ఈ చట్టము క్రిందకు రాదు.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1967 ఢిల్లీ 71

ఆహారవస్తువు తయారీ పూర్తిఅయి. అమ్ముటకు సిద్ధముగా ఉంచినపుడే ఈ సెక్షను వర్తించును.

1971 యఫ్. ఏ. సి. 561

మామూలుగా ఆహార వస్తువులు తయారీచేయు లేక అమ్ముటకు నిల్వచేయు వ్యక్తి స్వాధీనములో కల్తీ ఆహారవస్తువులున్నప్పుడు అమ్ముటకొరకే తయారు చేసినాడు లేక నిల్వ చేసినాడు అని భావించవచ్చును.

యఫ్. ఐ. పాలఘాట్ మున్సిపాలిటి Vs సయ్యద్ ఖాసిం
ఐ. యల్. ఆర్. 1962 (1) కేరళ 351

5. నిల్వ చేయుట :-

అమ్ముటకు నిల్వచేసి యుండవలెనా లేక ప్రతి ఆహార వస్తువు నిల్వ, ఈ శాసనము క్రిందకు వచ్చునా అన్న ప్రశ్నపై విభిన్న అభిప్రాయములుండెను. సుప్రీంకోర్టు 'నిల్వచేయుట' అనగా అమ్ముటకొరకు నిల్వచేయుటని తీర్పు ఇచ్చినది.

ఓంప్రకాశ్ Vs ఢిల్లీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 19 5
యం. పి. ఢిల్లీ Vs లక్ష్మీనారాయణ టండన్ 1975 (2) యఫ్, ఎ. పి. 313
(సుప్రీంకోర్టు తీర్పు దృష్ట్యా వివిధ హైకోర్టుల తీర్పులుదహరించుట లేదు.)

శుభ్రపరచుటకు, వేరుపరచుటకు నిల్వచేయుట అమ్ముటకు నిల్వచేయుట కాదు

ఢిల్లి అడ్మినిస్ట్రేషన్ Vs రాంనివాస్
1975 యఫ్. ఎ. సి. 305

ఇంటిలో నిల్వచేసినపుడు అమ్ముటకు నిల్వచేసినాడని చెప్పలేము.
దుకాణములలో నిల్వచేసినతో అమ్ముటకే అని భావించవచ్చును.

పి. పి. Vs స్వామి వెంకటరత్నం
ఏ. ఐ. ఆర్. 1958 మద్రాసు 382

ఒక ఎగుమతి వ్యాపారస్థుని ఆవరణలో 'కలకత్తా' పేరు వ్రాయబడిన బస్తాలలో మిరియాలు నింపబడి ఉన్నపుడు అమ్ముటకు నిల్వచేసినాడని కోర్టు భావించినది.

ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు కోజిఖోడ్ Vs పూనవ్ దేశాయ్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1959 కేరళ 190.

6. విక్రయం :— సెక్షను 2 (1ఎ)(viii) ప్రకారం—

i) రొఖ్కంగాని, అప్పుగాని, మార్పిడిగాని, టోకునగాని, చిల్లరగాని చేసిన అమ్మకం.
(ii) అమ్ముటకు ఒడంబడిక,
(iii) అమ్ముటకు ప్రతిపాదన,
(iv) అమ్ముటకు ప్రదర్శన,
(v) అమ్ముటకు స్వాధీనములో కలిగియుండుట,
(vi) అమ్ముటకు ప్రయత్నములకు ఈ సెక్షను వర్తించును.

విశ్లేషణం కొరకు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరుకు అమ్ముట ఈ సెక్షన్ ప్రకారము అమ్మకమే.

మంగళదాస్ రాఘవ్‌జీ కేసు - ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్ సి 128
మహమ్మద్ యామీన్ కేసు — ఐ. యల్. ఆర్. 1975 యస్. సి. 1308
ఓంప్రకాశ్ కేసు — ఎ. ఐ. ఆర్. 1976 యస్. సి. 195.

హోటలులో ఉంచబడిన పాలు, వెన్న, టమాట కెచెప్ వగైరా ఖాతాదార్లకు భోజనములో వడ్డించుటకేగాని, అమ్మకమునకు కాదని అందువలన ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్‌కు ఇచ్చిన 'శాంపిల్' అమ్మకం అవదు అని వాదించగా, సుప్రీంకోర్టు ఆ వాదనను త్రోసిపుచ్చి కల్తీ ఆహారము అమ్మినందున సె. 7, 16 లు వర్తించునని తీర్పు యిచ్చినది.

హోటలు, రెష్టారెంటు అసోసియేషను ఆఫ్ కలకత్తా వగైరా
Vs సోమయ్య చికాష్ బోస్ వగైరా
1971 క్రి. లా. జ. 1277 (యస్. సి.)

చట్టం క్రింద బలవంతపు అమ్మకం అయినప్పటికి, అది 2 (viii) ప్రకారం అమ్మకమే. సెక్షను 7 వర్తించును.

1981 క్రి. లా. జ. 1565 (మద్రాసు)

విశ్లేషణం కొరకు శాంపిల్ తీసికొనిన అది అమ్మకమే. మూల్యం చెల్లింప లేదనే కారణంచే సె. 7 వర్తించకపోదు.

1982 క్రి. లా జ. 113 (ఒరిస్సా)

ముద్దాయి వ్యాపారి కాకుండా తన యజమాని పెళ్ళికొరకు పాలు తీసికొని పోవుచుండగా శాంపిల్ తీసికొన్నట్లు నమ్మకమైన డిఫెన్సు సాక్ష్యం ఉన్నప్పుడు శిక్ష చెల్లదు.

ధాన్‌సింగ్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా 1985 యఫ్. ఎ. జె.

కల్తీ చేసిన —

ఒక ఆహార వస్తువులో రంగు కలుపుట నిషేధించినపుడు శాంపిల్‌లో రంగు కలిపినట్లుగా కనుగొన్నప్పుడు సెక్షను 2 వర్తించును. ఆ వ్యక్తి సె. 7 (1) క్రింద బాధ్యుడగును.

ప్రేమ్ వల్లభ్ Vs స్టేట్—1976 యఫ్. ఎ. సి. 53 (యస్. సి.)
=1977 (1) యస్. సి. సి. 173

ఖుర్యానీ నూనె అడిగినప్పుడు 70% ఖుర్యానీ నూనె 30% వేరుశనగ నూనె కలిపిన నూనె అమ్మినప్పుడు అది అమ్ముతున్నట్లు చెప్పబడిన, స్వభావము, నాణ్యత

కలిగిన ఖుర్యానీనూనె కాదు. కాబట్టి 2 (1 ఎ)(ఎ) వర్తించును. అమ్మకందారు సె. 7 ప్రకారం బాధ్యుడే.

మురళీధర్ మేషరామ్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
1976 (2) యఫ్. ఎ. సి. 38 (యస్. సి.)

కల్తీ ఆహారము అమ్మినందుకు శిక్షించుచున్నప్పుడు, లైసెన్సు లేకుండ అమ్మినందుకు కూడా శిక్షంచుట తగదు.

ఢిల్లీ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ Vs జ్వాలాప్రసాద్
1985- క్రి. లా. జ. 1455

7. క్లాజు (2) - 'మిస్‌బ్రాండెడ్' :-

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు అడిగినప్పుడు 'ఆవుపాలు' అని చెప్పిన పాలు, 'గేదె' పాలుగా గుర్తింపబడిన సందర్భంలో సె. 2 (ix) వర్తించును. ఆ వ్యక్తి సె. 7 క్రింద బాధ్యుడగును.

కిషన్ త్రయంబక్ కోతూలె Vs మహారాష్ట్ర స్టేట్
1977 (1) యస్. సి. సి. 300

8. క్లాజు (iv), (v) :-

స్టార్చి కలిగిన 'హండీ' అమ్మకం ఈ 'ఖండము' క్రింద నేరం.

రామలాభ్యా Vs ఢిల్లీ మునిసిపాలిటి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 789

ఆహారములో శాకరీన్ కలుపుట పూర్తిగా నిషేధించబడలేదు,

సుపారీలో శాకరీన్ కలిపినపుడు, శాకరీన్ నిర్ణీత ప్రమాణములకు లోబడి యున్నపుడు, రూలు 47 అతిక్రమించినట్లుగాదు. సె. 7/16 క్రింద నేరం కాదు.

స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర Vs రంజిత్‌భాయ్
1979 యఫ్. ఎ జె. 231

అక్లే పాన్‌కామసాలాలో శాకరీన్ కలిపినపుడు కూడా శాకరీన్ 'అపెండెక్స్ 'బి' లోని ప్రమాణమునకు లోబడి ఉండిన నేరం చేయబడలేదు.

కైలాస్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ రాజస్థాన్
1985 యఫ్. ఎ. జె. 302

9. క్లాజు (vi) :-

1976 సం. 34 వ శాసనముద్వారా ఈ ఖండము 7 వ పరిచ్ఛేదములో చొప్పించబడింది.

దేశంలో కల్తీచేయుటకు పనికివచ్చే పదార్థములు తయారుచేయుటకు ప్రత్యేక వ్యాపార సంస్థలున్నవన్న విషయం తెలిసికొని, 'జాయింటు కమిటీ' అటువంటి కల్తీ చేయుటకు పనికివచ్చే పదార్థముల తయారీ, నిల్వ, అమ్మకములు, గూడ ఈ చట్టము క్రింద శిక్షార్హములు చేయవలెనని భావించి ఈ సవరణ చేసింది.

కల్తీచేయుటకు పనికివచ్చే పదార్థము, 'ఆహారం' అయివుండవచ్చును లేక ఇతర పదార్థము అయివుండవచ్చును.
సాధారణంగా—

ఇసుక, రాళ్ళు, చెత్త వగైరా—ధాన్యాలలో, పప్పులలో
సుద్ద, వగైరా—పిండిలో
స్టార్చి, గోధుమపిండి—ఇంగువలో
చింతపిక్కల పొడి—కాఫీ పొడిలో
రంపపుపొట్టు. తవుడు, బెరడు—టీ లో
రంగులు—టాఫీలలో
చవుక నూనెలు—ఖరీదయిన నూనెలలో
నీళ్ళు, పిండి—పాలలో
పంచదార—తేనెలో

కల్తీ చేయుటకు ఉపయోగించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఒక ఆహారవస్తువు యొక్క తయారీ కాని, పంపిణీగాని, లేక వ్యాపారము గాని చేసే వ్యక్తి స్వాధీనంలో, లేక అతని స్వాధీనంలోని ఆవరణలోగాని, కల్తీ చేయు పదార్థము ఉన్నయెడల, అట్టి వ్యక్తి ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరుకు సంతృప్తికరముగా జవాబు చెప్పలేని పక్షంలో, ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు అట్టి కల్తీకి పనికివచ్చే పదార్థముల నిల్వలను స్వాధీనంచేసికొని, శాంపిల్ తీసికొని పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పరీక్ష కొరకు పంపవచ్చును.

అట్టి పదార్థమును ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు స్వాధీనం చేసికొన్నప్పుడు ఆ పదార్థము ఆహారం కల్తీచేయుటకు నిల్వచేయబడలేదు అని నిరూపించుకొనవలసిన బాధ్యత ఆ వ్యక్తిపైన ఉన్నది.

10. వివరణ :—

ఇతర ఆహారములో కల్పుటకు నిల్వ చేసినప్పుడు, అది ఈ సెక్షను క్రింద నిల్వ అగునా అన్న విషయం పై తీర్పులవలన లేచిన వివాదము పరిష్కరించుటకు న్యాయం స్పష్టం చేయుటకు, **1976** చట్టంద్వారా ఈ సెక్షను చివర 'వివరణ' చేర్చబడినది. దీని ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తాను అమ్మేడి ఆహార వస్తువు తయారు చేయుటకుగాను, క్లాజు (i) నుండి (v) లలో చెప్పబడిన ఆహారమును నిల్వ చేసినచో, ఈ సెక్షను యొక్క అర్థములో ఆహారవస్తువు 'నిల్వ' చేసినట్లు పరిగణింపబడును.

[ఇతర తీర్పులకు సె. 16 క్రింద వ్యాఖ్య చూడదగును.]

ఆహార విశ్లేషణ

సెక్షను **8** :—

కేంద్ర ప్రభుత్వము గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గాని, నిర్దేశించబడిన అర్హతలు గలిగి, సదరు ప్రభుత్వము అర్హులని అనుకొనిన వ్యక్తులను, రాజపత్రంలో ప్రకటనద్వారా ప్రత్యేకించబడిన 'లోకల్ ఏరియా' లకు పబ్లిక్ ఎనలిస్టులుగా నియమించవచ్చును.

అయితే ఆహార వస్తువుల తయారీ, దిగుమతి అమ్మకములో ఆర్థిక ప్రయోజనము కలిగియున్న వ్యక్తి ఈ సెక్షను క్రింద పబ్లిక్ ఎనలిస్టుగా నియమించబడరాదు. అయితే వేర్వేరు ఆహార వస్తువులకు వేర్వేరు ఎనలిస్టులను నియమించవచ్చును.

వ్యాఖ్య

ఒకటి లేక యెక్కువ 'లోకల్' ఏరియాలకు ఒకే పబ్లిక్ ఎనలిస్టును నియమించవచ్చును.

నియామకం పేరుమీదగాని హోదా నుదహరించిగాని చేయవచ్చును అయితే ఆ వ్యక్తికి నిర్దేశించబడిన అర్హతలుండవలెను.

యం. సి. రాజపూర్ Vs బిషేన్ దాస్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1969 యం. పి. 147

సవరణ చట్టమునకంటే ముందు నియమించబడిన పబ్లిక్ ఎనలిస్టు ఈ చట్టం క్రింద నియమించబడినట్లుగా పరిగణించబడును.

శంభుదయాల్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
ఎ. ఐ. ఆర్. 1979 యస్. సి. 310.

వ్యక్తి :-

ఈ సెక్షనులో వ్యక్తి నిర్వచనములో, కంపెనీ, వగైరాలు రావు.

పబ్లిక్ ఎనలిస్టులు నియామకమునకు అర్హతలు ఆహార వస్తువుల కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955, రూలు 6 లో నిర్దేశించబడినవి.

రూలు 7 లో పబ్లిక్ ఎనలిస్టు విధులు నిర్దేశించబడివున్నవి.

రిపోర్టు :-

ఎనలిస్టు రిపోర్టులో విశ్లేషణం యొక్క పద్ధతియొక్క ఫలితం వ్రాస్తే చాలు.

ఎ. ఐ. ఆర్. 1970 యస్. సి. 318
ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్. సి. 128
1972 (2) ఎ. పి. యల్. జె. 108.

పబ్లిక్ ఎనలిస్టులు అసిస్టెంట్ద్వారా పరీక్ష చేయించవచ్చును.కాని రిపోర్టు తాను ఇవ్వవలెను.

1964 క్రి. లా. జ. 262

పబ్లిక్ ఎనలిస్టు రిపోర్టు యిచ్చిన తర్వాత పక్షపాతంతో యిచ్చినదనిగాని, అసలు విషయాలను తప్పుగా చదువుకొని యిచ్చినదనిగాని, నిరూపించేవరకు— అది రద్దయితే తప్ప, ఆ రిపోర్టును అంగీకరించవలెను.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ Vs కనుమర్లపూడి రామలింగయ్య
ఎ. ఐ. ఆర్. 1969 ఎ. పి. 445

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆహార కల్తీ నియమావళి రూలు 12:—

రాష్ట్రప్రభుత్వము రాజపత్రాలలో ప్రకటనద్వారా, నిర్దేశించబడిన అర్హతలు గలిగిన ఒకడు లేక ఎక్కువ వ్యక్తులను, లోకల్ అథారిటీ తన ప్రత్యేక పబ్లిక్ ఎనలిస్టును నియమించగలిగిన ప్రాంతం తప్ప, మిగతా రాష్ట్రమంతటా అధికార పరిధి గలిగిన పబ్లిక్ ఎనలిస్టుగా నియమించవచ్చును.

సెక్షను **9**:—

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు:— కేంద్ర ప్రభుత్వము గాని, రాష్ట్రప్రభుత్వము గాని, ప్రభుత్వ గజెట్ ప్రకటన ద్వారా, నిర్దేశించబడిన అర్హతలు గలిగిన అట్టి ప్రభుత్వము అర్హుడుగా భావించిన తగువ్యక్తిని నిర్ణయించిన "ప్రాంతీయప్రదేశములకు" 'ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు'గా నియమించవచ్చును.

ఆహార తయారీలో గాని, దిగుమతులలో గాని, అమ్మకంలో గాని ఆర్థిక ప్రయోజనములు కల్గి ఉన్న వ్యక్తిని, ఈ సెక్షను క్రింద ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమించరాదు.

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమించబడిన వ్యక్తి, సె. 21 ఇండియన్ పీనల్‌కోడ్ ప్రకారము పబ్లిక్ సర్వెంటుగా పరిగణింపబడును; మరియు వానిని నియమించిన ప్రభుత్వంచే ఇందుకొరకు ఉదహరించబడిన వ్యక్తికి లోబడిన అధికారిగా ఉండును.

వ్యాఖ్య

ఆహార కల్తీ నిరోధక నియమావళి 1955 రూలు 8 లో ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు నియామకమునకు అర్హతలు పేర్కొనబడినవి.

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు యొక్క అధికారములు, విధులు 10వ సెక్షనులో చెప్ప బడినది.

రాష్ట్రములలో కొంత మంది శానిటరీ ఇన్స్పెక్టరులను ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరులగా నియమించుటయే జరుగుచున్నదిగాని, ప్రత్యేకముగా ఫుడ్ యిన్స్పెక్టర్లు నియమించిన సందర్భములు బహు స్వల్పం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, జి. ఓ. యం. యస్. 313 హెల్త్ 23.2.56లో ఈ క్రింది వ్యక్తులను ఫుడ్‌యిన్స్పెక్టర్లుగా నియమించి 2వ కాలంలో చూపబడిన ప్రాంతముల (Local area) లో వారి అధికారములను చలాయించవలెనని ఆజ్ఞాపించినది.

వ్యక్తులు	లోకల్ ఏరియా
1. మునిసిపల్ హెల్తు ఆఫీసరు, మరియు అతని అధికారమునకు లోబడియున్న శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లు	హెల్తు ఆఫీసర్లు ఉన్న మునిసిపాలిటీలు
2. మునిసిపల్ కమీషనరు, అతని అధికారములకు లోబడియున్న శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లు	హెల్తు ఆఫీసరు లేని మునిసిపాలిటీలు
3. శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లు	శానిటరీ ఇన్స్పెక్టరు కలిగి యున్న పంచాయతీలు.
4. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు ఆ రేంజి హెల్తు ఇన్స్పెక్టరు	శానిటరీ ఇన్స్పెక్టరులేని పంచాయతీలు

జి. ఓ. యం. యస్. నం. 1776 తేదీ 27. 6. 60 ద్వారా సవరించబడిన జి. ఓ. 305 హెల్తు 6. 2. 58 ప్రకారము హైదార్బాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషను పరిధిలోని ప్రాంతమంతా ఒక లోకల్ యేరియా.

సికింద్రాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను మరియు సె. 3 లో ఉదహరించిన ప్రాంతమంతా (హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను ప్రాంతం తప్ప) ఒక లోకల్ ఏరియా.

తెలంగాణాలో ఉన్న జిల్లాలలో శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లు, సెక్షను 9 ప్రకారం అధికార బాధ్యతలను నిర్వహించుటకు ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టర్లుగా జి. ఓ. 1940 హెల్తు 22-7-60 ద్వారా నియమింపబడ్డారు. (గమనిక ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించి ఈ చట్టం క్రింద జి. ఓ. ల నంబర్లు ఇప్పుడు మార్కెటులో ఉన్న చాలా గ్రంథము లలో కొన్ని తప్పులున్నవి. నంబర్లు పరీక్షచేసి సరియైన నంబర్లు ఇందు ఉదహరించ బడినవి.)

నియామకముల ప్రకటన :—

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు నియామకం రాజపత్రంలో ప్రకటన అయితే తప్ప; ఈ చట్టం క్రింద అధికారములు పొందడు.

పరమేశ్వర ప్రసాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్
1964 క్రి. లా. జ. 605

పేరుపైగాని, అధికారహోదా ఉదహరించిగాని, నియామకము చేయవచ్చును.

పి. పి. Vs రామభద్రయ్య
ఎ. ఐ. ఆర్. 1960 ఎ. పి. 282

మునిసిపల్ కౌన్సిల్ అకోలా Vs శ్రీపత్ గణేశ్‌లాల్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1968 యస్. సి. 432

ఆహార తయారీ ప్రయోజనము :—

ఆహార వస్తువుల తయారీ ప్రయోజనము కలిగియున్నప్పటికి ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు విశ్లేషణం కొరకు శాంపిల్ తీసుకొనుటకు అభ్యంతరములేదు.

మునిసిపల్ కార్పొరేషను ఢిల్లీ Vs షోఈలాల్
1975 యఫ్. ఎ. సి. 192

నియామకముల క్రమబద్ధత :—

ఒక ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు సక్రమంగా నియమింపబడెనా అనేది వాస్తవాంశ విషయము. మొదటిసారిగా అప్పీల్‌లో వాదించిన చెల్లదు.

మంకా హరి Vs స్టేట్—ఎ. ఐ. ఆర్. 1968 గుజరాత్ 88.

అర్హతలు లేని ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు, శాంపిల్ తీసికొనిన తదుపరి ప్రత్యేక పరీక్షలు ప్యాసయి, అర్హతలు సంపాదించినా, పూర్వం తీసికొనిన శాంపిల్ పైపెట్ట బడిన కేసులోని ముద్దాయి విమోచనార్హుడు.

షబీర్ Vs అబ్దుల్ రహిమాన్ - ఎ. ఐ. ఆర్. 1969 అలహాబాదు 478.

సెక్షన్ **10**: ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు అధికారములు :—

(ఫుడ్ యిన్స్పెక్టర్ ఈ అధికారములు కలిగి యుండును)

ఎ. i) ఆహార వస్తువు అమ్ముచున్న ఏ వ్యక్తి నుండయినా,

ii) కొనుగోలు దారునకు లేక గ్రాహకునకు రవాణా చేయు, లేక ఇచ్చు లేక బట్వాడా చేయు, లేక ప్రయత్నంచేయు క్రమములో ఉన్న ఏ వ్యక్తి నుండయినా,

iii) బట్వాడా చేసిన తరువాత గ్రాహకునుండయినా— ఆహార వస్తువుల శాంపిల్ తీసుకొనుటకు,

బి. అట్టి శాంపిల్‌ను ఆ ప్రాంతీయ పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పరీక్ష కొరకు పంపుటకు,

సి. ఫుడ్ హెల్త్ అథారిటీ యొక్క పూర్వ అనుమతితో గాని ఆ ప్రాంతములో అధికారములు గలిగిన లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ యొక్క పూర్వానుమతితో గాని ఏ ఆహార వస్తువుల యొక్క అమ్మకము అయినా ప్రజారోగ్య దృష్ట్యా నిషేధించుటకు—

(ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు అధికారము కలిగియుండును.)

క్లాజు (ఎ) సబ్ క్లాజు (iii) నిమిత్తము, 'గ్రాహకుడు' అను పదము తన స్వంత ఉపయోగం నిమిత్తం, ఆహారం కొనుగోలు చేసిన, లేక పొందిన వ్యక్తికి వర్తించదు.

(2) ఆహార వస్తువులు, అమ్మకమునకు తయారీ చేయుచున్న, లేక నిల్వ చేసియున్న లేక అమ్మకమునకు ఆహార వస్తువులు తయారీ చేయుట కొరకు నిల్వ చేసిన, అమ్మకమునకు పెట్టిన లేక ప్రదర్శించినట్టి ఏ ప్రదేశమయినా లేక 'కల్తీ చేయు పదార్థము' తయారీ చేయుట లేక నిల్వ చేసినట్టి ఏ ప్రదేశమయినా ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు ప్రవేశించవచ్చును, తనిఖీ చేయవచ్చును. మరియు అట్టి ఆహార వస్తువునుండి గాని కల్తీచేయు పదార్థము నుండి గాని విశ్లేషణం నిమిత్తము శాంపిల్ తీసికొనవచ్చును.

కాని ఏ ఆహార వస్తువు అయినా, అది ప్రాథమిక ఆహారము అయి యుండిన అది అమ్మకమునకు ఉద్దేశించినది కానిచో, శాంపిల్ తీసికొనరాదు.

(3) సబ్ సెక్షను (1) క్లాజు (ఎ) ప్రకారంగాని, సబ్ సెక్షను (2) ప్రకారంగాని శాంపిల్ తీసికొన్నప్పుడు ఏ వ్యక్తినుండి అయితే శాంపిల్ తీసికొనబడెనో అట్టి వ్యక్తికి, మార్కెట్టులో సదరు పదార్థము ప్రజలకు అమ్ము వెల ప్రకారం ఆ శాంపిల్ యొక్క మూల్యం చెల్లించవలెను.

(4) ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు ఏ ఆహార వస్తువయినా కల్తీ చేయబడినది అనిగాని 'మిస్ బ్రాండ్' చేయబడినది గాని అనిపించినప్పుడు ఆహార వస్తువును స్వాధీనము చేసికొనవచ్చును లేక తీసికొని పోవచ్చును లేక తర్వాత చెప్పబడిన విధంగా చేయగలందులకు అమ్మకందారు యొక్క స్వాధీనంలోనే ఉంచవచ్చును. ఏ విధంగా చేసినప్ప

టికి, తప్పక శాంపిల్ తీసికొనవలెను మరియు పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు విశ్లేషణం నిమిత్తం పంపవలెను.

అయితే అమ్మకందారు స్వాధీనములో ఉంచినప్పుడు ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరుకు సముచితమని తోచిన రీతిన, ఒకరుగాని ఎక్కువ జామీనుదారులతోగాని ఆహార వస్తువు యొక్క విలువకు సమానమయిన మొత్తమునకు అమ్మకందారునుండి బాండు వ్రాసి యివ్వమని కోరవచ్చును. అమ్మకందారు తప్పనిసరిగా ఆ విధంగా బాండు వ్రాసి యివ్వవలెను.

(4-ఎ) సబ్ సెక్షన్ (4) క్రింద స్వాధీనం చేసికొనిన ఎట్టి ఆహార వస్తువు అయినా త్వరగా నశించునట్టి స్వభావము కలదయినచో, లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ అట్టి ఆహార వస్తువు మానవాహారముగా పనికిరానంత క్షీణించినదని సంతృప్తి చెందినచో, సదరు అథారిటీ విక్రయదారుకు లిఖితపూర్వకమైన నోటీసు యిచ్చి, దానిని నాశనము చేయించవచ్చును.

5) ఈ సెక్షను క్రింది అధికారములలో, ఆహార వస్తువు కలిగియుండు ఏ ప్యాకేజి అయినా పగలగొట్టించుటకు, అమ్మకమునకు ఆహార వస్తువులు యుండు ఆవరణయొక్క తలుపులు పగలగొట్టించు అధికారములు కలిగియున్నవి.

అయితే ప్యాకేజిగాని తలుపులుగాని పగులగొట్టు అధికారం, అట్టి ప్యాకేజి లేక ఆవరణయొక్క స్వంతదారుగాని, ప్యాకేజీ స్వాధీనం కల్గిన వ్యక్తి, లేక సందర్భానుసారంగా, అట్టి ఆవరణ భుక్తదారుగాని కోరబడినప్పుడు, ప్యాకేజి లేక తలుపులు తెరచుటకు నిరాకరించిన తర్వాత మాత్రమే చలాయించవలెను. మరియు ఏ సందర్భములో నయినా, అట్లు చలాయించుటకు గల కారణములు ముందుగా నమోదు చేసిన తర్వాతనే చలాయించవలెను. మరయితే ఒక

ప్రదేశములోనికి ప్రవేశించు తనిఖీచేయు అధికారములు చలాయించునప్పుడు ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడు 1973 లో పోలీసు అధికారి, సోదా వారంటు అమలుచేయునపుడు సోదా లేక తనిఖీలకు సంబంధించి అనుసరించవలసిన నిబంధనలన్నిటినీ సాధ్యమయినంతవరకు అనుసరించవలెను.

6) ఆహారము తయారీ చేయు, పంపిణీ లేక వ్యాపారముచేయు వ్యక్తి యొక్క స్వాధీనములో గాని, అట్టి వ్యక్తి స్వాధీనములో ఉన్న ఆవరణలో గాని కల్తీచేయు పదార్థము కనుగొనబడినప్పుడు అట్లు కలిగియున్నందుకు ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు సంతృప్తి అగునట్లు జవాబు చెప్పలేనప్పుడు, సదరు కల్తీచేయు పదార్థమును మరియు ఆ వ్యక్తి స్వాధీనములో, లేక కంట్రోలులో కనుగొనబడిన ఖాతా పుస్తకములు, మరియు ఇతర పత్రములు ఈ శాసనము క్రింద ప్రొసీడింగ్సుకు లేక పరిశోధనకు, కార్యకలాపములకు ఉపయోగకరములు లేక సంగతములైన వయినచో ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు స్వాధీనం చేసికొనవచ్చును. కల్తీ పదార్థము యొక్క శాంపిల్ విశ్లేషణ కొరకు పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవచ్చును. అయితే అకౌంటు పుస్తకములు లేక యితర పత్రములు తన పై అధికారి యొక్క పూర్వానుమతితో తప్ప స్వాధీనం చేసుకొనరాదు. (జప్తు చేయరాదు).

7. ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు సబ్ సెక్షను 1 ఎ సబ్ సెక్షను 2 సబ్ సెక్షను 4 సబ్ సెక్షను 6 క్రింద చర్యతీసికొనునప్పుడు ఒకరు లేక యెక్కువ వ్యక్తులను అట్టి చర్య తీసికొను సమయములో హాజరు ఉండుటకు పిలువవలెను. మరియు ఆ వ్యక్తి లేక వ్యక్తుల యొక్క సంతకములు తీసికొనవలెను.

(7 ఎ) సబ్ సెక్షను (6) క్రింద అకౌంటు పుస్తకములు పత్రములు స్వాధీనం చేసికొన్నప్పుడు 30 రోజులకు మించని గడువులోగా ఫ

వ్యక్తి నుండి అవి తీసికొనబడెనో నిర్ణయించబడిన పద్ధతిలో ఆ వ్యక్తి సర్టిఫై చేసిన నకళ్ళు లేక సంక్షిప్త సమాచారము తీసికొని, వానిని అట్టి వ్యక్తికి వాపసు చేయవలెను.

కాని, ఆ వ్యక్తి అట్లు ధృవీకరించుటకు నిరాకరించినప్పుడు మరియు ఈ చట్టము క్రింద వానిపై ప్రొసీడింగ్సు ప్రారంభించినచో, కోర్టు ధృవీకరించిన కాపీలు లేక సంక్షిప్త సమాచారము తీసికొన్న తర్వాత మాత్రమే, సదరుఖాతాలు లేక పత్రములు వాపసు చేయవలెను.

(7. బి) సబ్ సెక్షను (6) క్రింద కల్తీ చేయు పదార్థము ఒక వ్యక్తి స్వాధీనములో నుండి జప్తు చేసినప్పుడు సదరు పదార్థము ఆహారము కల్తీ చేయుటకు ఉద్దేశించబడినది గాదు అని నిరూపించుకొనే భారం ఆ వ్యక్తిపైన ఉండును.

(8) ఏ వ్యక్తినుండయితే ఆహారం స్వాధీనంచేసికొనబడెనో, లేక శాంపిల్ తీసికొనబడెనో ఆ వ్యక్తి యొక్క నిజమైన పేరు విలాసము తెలిసికొనుటకు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడు సె. 42 ప్రకారం పోలీసు అధికారికి గల అధికారములు, ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు చలాయించవచ్చును.

(9) ఈ చట్టం క్రింద కాని దీని క్రింద చేయబడిన నియమముల క్రింద గాని అధికారములు చలాయించు ఏ ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు అయినా

ఎ) క్షోభ కలిగించునట్లుగా, అనుమానించుటకు సమంజసమైన కారణములు లేకుండ, ఏ ఆహారమునయినా, కల్తీ చేయు పదార్థమునయినా జప్తు చేసినా, లేక

బి) తన విధి నిర్వహణకు అవసరమని భావించుటకు కారణములు లేకనే ఇతరులకు కష్టము కలిగించే ఏ పని చేసినా,

ఈ శాసనము క్రింద నేరస్థుడగును. మరియు అట్టి నేరమునకు రూ. 500/- లకు తక్కువ లేకుండా, రూ 1000/- వరకు జరిమానాకు బాధ్యుడగును.

వ్యాఖ్య

1. శాసన చరిత్ర, పరిధి.
2. సబ్ సెక్షను 1-శాంపిల్ తీసుకొను అధికారం.
3. ,, 2-ప్రవేశ హక్కు.
4. ,, 3-మూల్యం చెల్లింపు.
5. ,, 4-జప్తు తాత్కాలిక స్వాధీనం.
6. ,, 5-సోదా చేయు అధికారం.
7. సాక్షులను పిలచుట.
8. ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు సాక్ష్యము.
9. ఋజువు బాధ్యత.
10. అరెస్టు అధికారం.
11. అధికార దుర్వినియోగం.
12. రాజ్యాంగ బద్ధత.

1. శాసన చరిత్ర, పరిధి :—

ఈ శాసనములోని నిబంధనలు అమలుపరచి ఆహార కల్తీ రాక్షసిని నిర్మూలన చేయుటకు ఫుడ్ యిన్స్పెక్టర్లకు ఈ సెక్షను ద్వారా విస్తారమైన అధికారములీయ బడినవి.

శాంపిల్ తీసికొనుట, సోదా చేయుట, ఆస్తి జప్తు చేయుట, బాండు కోరుట, కొన్ని పరిస్థితులలో అరెస్టు చేయుట, మొదలయిన అధికారములు ఈ సెక్షన్ ద్వారా సంక్రమించినవి. 1964 సవరణ తర్వాత అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని జాయింటు సెలక్టు కమిటీ సిఫారసులను దృష్టిలో ఉంచుకొని, 1976 లో సెక్షను

లోని కాఠిన్యము కొంత సడలించబడినది. అమాయకులను ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టర్లు విసిగించకుండా సె, 10 (1) సబ్ క్లాజు (సి) తర్వాత ఒక వివరణ, చేర్చబడింది. క్లాజు (2), (4), (5), (6) లు సవరించబడినవి. అకౌంటు పుస్తకముల స్వాధీనం, వాపసుకు సంబంధించి (7 ఎ), కల్తీ చేయు పదార్థము స్వాధీనంలో ఉన్నపుడు నిర్దోషిత్వం నిరూపించుకొను బాధ్యత ముద్దాయిపై పెట్టుచు సబ్ క్లాజు (7 బి) చేర్చబడినది.

2 శాంపిల్ తీసుకొనుట :—

కేవలం తాత్కాలిక కస్టడీ కలిగియున్న రవాణాదారు నుండి శాంపిల్ తీసికొనుటకు ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరుకు అధికారంలేదు.

పి. పి. Vs పుల్లారెడ్డి

ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 ఎ. పి. 302.

ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరుకు, టీలో కలుపుటకు ఉంచిన చక్కెర నుండి శాంపిల్ తీసుకొను అధికారము కలదు.

ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు కాలికట్ Vs గోపాలన్

ఎ. ఐ. ఆర్. 1971 యస్. సి. 1725.

3. సబ్ సెక్షను 2 ప్రవేశ హక్కు :—

(సబ్ సెక్షను 5 క్రింది వ్యాఖ్య చూడుడు.)

4. సబ్ సెక్షను 3 మూల్యం చెల్లింపు :—

ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు ఆహార పదార్థము యొక్క మార్కెటు వెల చెల్లించవలెను. అమ్మకందారు కోరిన మూల్యం చెల్లించనవసరంలేదు.

పి. కె. కనే Vs యఫ్. కె. ఇరాని.

1974 యఫ్. ఎ. సి. 510

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు శాంపిల్ తీసికొనినప్పుడు స్వంతదారు మూల్యము నిరాకరించవచ్చును. అప్పుడు 'అమ్మకం' లేదు. కాని, మూల్యం తీసికొన్నచో, అమ్మకం పూర్తి అయినట్లే.

పి. పి. Vs కుసనపల్లి నరసింహారాజు

1970 (2) ఎ. పి. యల్. జె. 9

5. సబ్ సెక్షను 4 జప్తు :—

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు జప్తుచేసి తీసికొనిపోయినచో, దానిని సె. 10 (4-ఎ) ప్రకారము నశింపచేయనిచో,

సె. 11 (4) ప్రకారం కోర్టులో తప్పనిసరిగా హాజరు పరచవలెను.

శాంపిల్ తీసికొనిన ప్రతి సందర్భములోనూ పూర్తి నిల్వలను జప్తుచేయుట తప్పనిసరిగాదు.

పి. పి. Vs విశ్వనాథం చెట్టి
ఎ. ఐ. ఆర్. 1960 ఎ. పి. 96

శాంపిల్ తీసికొనుటకు ముఖ్యావసరమైనది ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు యొక్క అనుమానము కాదు. అట్లు అనుమానపడుటకు తగిన కారణములుండుట ముఖ్యము.

పి. పి. Vs శేషయ్య - 1963 (1) ఆం. వీ. ౭. 296.

తాత్కాలిక స్వాధీనము :—

ఏ వ్యక్తికయినా, సె. 10 (4) ప్రకారం జప్తుచేసిన నిల్వలు తాత్కాలిక స్వాధీనపరచినప్పుడు, ఆ పదార్థములు అట్లనే ఉంచే బాధ్యత వానిపైగలదు. అతడు ఏ విధముగానయినా నిల్వలో జోక్యం కల్గించుకున్నట్లయితే 16 1 (ఎ ఎ) క్రింద శిక్షార్హుడగును.

ఆ యాహారమును అమ్మినా పంపిణీచేసినా, 16 (1-బి) క్రింద శిక్షింపబడును. అట్లు తాత్కాలిక స్వాధీనము తీసికొన్నప్పుడు ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు అమ్మకందారును ఆహార కల్తీ నిరోధక నిబంధనలు 1955 నిబంధనల ప్రకారం అనుసూచి (ఎ) లోని (iv) ఫారంలో బాండు యివ్వమని కోరవచ్చును.

అట్టి బాండు జామీనుదారు లేక జామీనుదార్లతో యిప్పించవలెను. అమ్మకందారు యొక్క స్వంత బాండు చాలదు.

6. సోదాచేయు అధికారం :—

సబ్ సెక్షను (2) క్రింద ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరుకు సోదాచేయు అధికారం యివ్వబడినది. సబ్ సెక్షను (5) క్రింద ఆ ప్రదేశంలోనికి తలుపులు పగులగొట్టుకొని పోవు అధికారం యివ్వబడినది. అయితే స్వంతదారు లేక భుక్తదారు ప్యాకేజిగాని,

ఆవరణ తలుపులుగాని తెరచుటకు నిరాకరించినప్పుడే, యీ అధికారం చెలాయించ వలెను. సాధ్యమయినంతవరకు క్రిమినల్ ప్రొసిజరుకోడ్ సె. 47, 100 లు అను సరించవలెను.

సోదా చేయుటలో ఆస్తి స్వాధీనం చేసుకొనుటలో నిబంధనలు పొందించడ ములో అపసవ్యములు జరిగినంత మాత్రాన ప్రొసీడింగ్సు యొక్క న్యాయతచెడదు.

సుందర్‌సింగ్ Vs స్టేట్ - ఎ. ఐ. ఆర్. 1956 యస్. సి 111

సోదా పట్టీయొక్క నకలు ఆస్తిదారుకు యివ్వవలెను. సోదాలో జరిగిన ప్రతి అడుగూ ఏం జరిగినదో ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ వ్రాయనక్కరలేదు. కాని, సోదా జరుగు తున్నంతసేపు ప్రతిక్షణం ఎఫ్. ఐ. వెంట సాక్షులు ఉన్నట్లు నిరూపించవలెను.

రాందాస్ Vs స్టేట్ - ఎ. ఐ. ఆర్. 1979 అలహాబాద్ 109

సోదా జరుగుచున్న ఆహారం యొక్క స్వంతదారు సోదా అప్పుడు ఉండనవ సరములేదు.

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు శాంపిల్ తీసికొన్నప్పుడు తయారుచేసిన మహజరుపై విక్రయదారుయొక్క సంతకం కోరుట రాజ్యాంగం 20 వ సూత్రమునకు భంగకరం కాదు.

సెక్షను. 100 [4] క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్‌కు సెక్షను 10 [7]కు గల సారూప్య విభేదములు —

సెక్షను 10 [7] పి. యఫ్. ఆక్ట్	100 [4] క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడు
1. ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు కనీసం ఒక సాక్షిని పిలువవలెను.	పోలీసు ఆఫీసరు కనీసం ఇద్దరు సాక్షులను పిలువవలెను.
2. సాక్షులు ఆ ప్రాంతంవారై ఉండ నవసరములేదు.	ఆ ప్రాంతంవారై యుండవలెను,

3. సాక్షుల సంతకం తీసికొనవలెను.	సాక్షుల సంతకం తీసికొనవలెను.
4. సోదా జాబితా తయారుచేయవలెను.	పోలీసు మాన్యువల్‌లో యిచ్చిన సోదా జాబితా మాదిరి ప్రకారం తయారు చేయవలెను.
5. సాక్షులు ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు ప్రభావమునకు లోబడిన వారు కాకూడదు.	పోలీసు ఆఫీసరుకు లోబడి యుండరాదు.
6. ఈ నిబంధనలు పాటించిన కారణం చేత విచారణ చెల్లకపోదు. ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 789.	సోదాలో అవకతవకలు జరిగిన కారణం చేత విచారణ చెల్లకపోదు. ఎ. ఐ. ఆర్. 1956 యస్. సి. 411

7. సాక్షులను పిలచుట :—

1955 చట్టంలో 'సాధ్యమయినంతవరకు ఇద్దరికి తక్కువ కాకుండా,' అని ఉండెడిది. 1964 లో సవరణ ద్వారా 'ఒకరు లేక యెక్కువ మంది' అని మార్చబడినది.

సాక్షులు ఆహార వస్తువుల వ్యాపారముతో సంబంధము లేనివారై యుండవలెను. శాసనము ఒక సాక్షి యుండవలెనని శాసించుటలోని భావము ఆ సాక్షి స్వతంత్రుడు, ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరుకులోబడని వాడయి ఉండవలెను. సాక్ష్యము అనుమాన రహితముగా ఉండవలెను.

రామ లాభ్య Vs మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఢిల్లీ,
[ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 789.]

సెక్షను 10 (7) ప్రకారము ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు ఒకరుగాని ఎక్కువగాని సాక్షులను పిలువవలెను. ప్రక్క దుకాణం వారిని పిలిచినప్పుడు ఎవరూ సాక్షిగా ఉండుటకు నిరాకరించవచ్చును. శాసనం యొక్క కట్టుబాట్లను అతిక్రమించటలో తోటి వ్యాపారులు ఒకరికొకరు సానుభూతితో వ్యవహరించి, గూడుపుఠాణి చేసి, సాక్షి రాకుండా చేయు సందర్భాలుండుట సహజమే. ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు సాధ్యమయిన ప్రయత్నములు చేసినప్పటికీ సాక్షులు రాని సందర్భాలలో కాని, ఇతరమైన అమోకర

మైన కారణములున్న సందర్భాలలో కాని, ఇన్స్పెక్టరు యొక్క సాక్ష్యం ఇతరసాక్ష్యం పరిశీలించి, ఆహార వస్తువుల స్వాధీనమునకు తగిన రుజువుగా పరిగణించవచ్చును.

రామలాభ్య Vs మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఢిల్లీ,
ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 789.
పి. పి. Vs సుబ్బమ్మ - 1969 క్రి. లా. జ. 1004 ఎ. పి.

సె. 10 (7) యొక్క నిబంధనలు అతిక్రమించినప్పుడు నేర విచారణ చెల్లునా, చెల్లదా అను ప్రశ్నపై యొకప్పుడు భేదాభిప్రాయములున్నవి. సుప్రీం కోర్టు, సె. 10 (7) వ్యతిరేకించినంత మాత్రాన నేరవిచారణ చెల్లదనుట సమంజసం కాదని తీర్పు యిచ్చింది.

బాబులాల్ హరగోవిందదాస్ Vs గుజరాత్ స్టేట్,
ఎ. ఐ. ఆర్. 1971 యస్. సి. 1277.

సాక్షులను పిలిచినప్పటికి వారు తిరస్కరించినప్పుడు సె. 10 (7) అనుసరించ బడినట్లే.

బాబూఖాన్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి.
1980 (2) యఫ్. ఎ. సి. 330

మురళీలాల్ Vs స్టేట్
1981 (1) యఫ్. ఎ. సి. 157 అలహాబాదు.

శాంపిలు తీసికొనినప్పుడు చాలా మంది ప్రజలున్నప్పటికి, సాక్షులుగా పిలచుటకు ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు ఎటువంటి ప్రయత్నము చేయనప్పుడు సె. 10 (7) అమలు జరుగలేదు.

మూల్‌చంద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్
1982 క్రి. లా. జ. 201 [పి. & హెచ్.]

సాక్షులు స్వతంత్రులై యుండవలెను. కార్యక్రమము న్యాయమైన పద్ధతిలో జరుగునట్లు చూచుట ముఖ్యోద్దేశ్యము. అయితే ఎటువంటి వ్యక్తులు స్వతంత్రులు

అని చెప్పుట కష్టం. ఆహార పదార్థముల వ్యాపారము చేసే వారందరూ ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరుకు లోబడినవారే అనుట తగదు.

ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు Vs జాయ్ మరియు తదితరులు
1982 క్రి. లా. జ. 676 (కేరళ)

ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమితుడయిన ఒక డాక్టరు శాంపిల్ తీసికొనుచుండగా, మరియొక డాక్టరు— అతడు గూడ ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరుగా నియమించబడిన వాడే— సాక్షిగా పిలువబడెను. ఆ కారణంచేత విచారణ యొక్క న్యాయతకు భంగము లేదు.

1984 క్రి. లా. జ. 198, (పంజాబ్) (యన్. ఒ. సి.)

సె. 10 (7) ఆదేశకంగాదు, ముద్దాయి వాదన అసంభవం కానప్పుడు, విముక్తికి అర్హుడు.

స్టేట్ ఆఫ్ యం. పి. Vs రాంఛోడ్
1985 యఫ్. ఏ. జె. 393 (యం. పి.)

8. ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు సాక్ష్యం :—

ఇతర సాక్ష్యాలు లేకుండా, ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు సాక్షం అంగీకరించరాదనుట సమంజసం కాదని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టపరిచింది.

i) సాక్షం లభించకపోయినా, ii) సాక్షి అప్పుడు ఉండి కోర్టులో సాక్షం చెప్పడానికి లేకపోయినా, iii) కోర్టుకు వచ్చి వ్యతిరేక సాక్ష్యం ఇచ్చినా, ఆయాసందర్భాలు క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు వాఙ్మూలం ఆమోద యోగ్యంగా ఉంటే అంగీకరించవచ్చును.

హరగోవిందలాల్ కేసు- ఎ. ఐ. ఆర్. 1971 యస్. సి. 1277
రామలాభ్యా కేసు— ఎ. ఐ. ఆర్. 1974 యస్. సి. 789.

(ఈ రెండు తీర్పులలో ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు వాఙ్మూలం యొక్క విలువ గురించి వివరంగా చర్చించబడినది.)

అయితే ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు నిజమైన ప్రయత్నము చేసియూ, సాక్షులనూ పొందలేక పోయినట్లు నిరూపించవలెను.

స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ Vs కాశ్మీర్ సింగ్
1980 1 యఫ్. ఎ. సి. 54
1980 క్రి. లా. జ. 334.

9. ఋజువు బాధ్యత :—

(7. బి.) ఒక వ్యక్తి స్వాధీనములో కల్తీ చేయు పదార్థము కనుగొన్నప్పుడు అది కల్తీ చేయుటకు కాదని నిరూపించుకొనే బాధ్యత ఆ వ్యక్తి పైనే ఉండును.

10. అరెస్టుచేయు అధికారము :—

ఈ సెక్షను క్రింద, ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు పోలీసు అధికారికి సె. 42 క్రిమినల్ ప్రొసిజరు కోడు క్రింద ఉన్న అధికారాలు చెలాయించవచ్చును. సరియైన పేరు, విలాసము ఇవ్వనప్పుడు, సదరు సెక్షనులో చెప్పబడిన ఇతర పరిస్థితులలో, అరెస్టు చేయు అధికారం యివ్వబడినది.

11. అధికార దుర్వినియోగము :—

ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు తన అధికారములను దుర్వినియోగం చేయకుండా, అరికట్టు ఉద్దేశ్యంతో ఈ సబ్ సెక్షను రూపొందించబడినది.

ఫుడ్ యిన్స్పెక్టర్ యొక్క అనుమానం సమంజసమైన కారణములపై ఆధారపడియుండవలెను.

ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు సివిల్ న్యాయం క్రింద బాధ్యుడగును. రాజాజ్ఞ లేక గవర్నమెంటు ఉత్తర్వుల ప్రకారం నడుచుకొన్నానని అనుట సరియైన జవాబు కాదు. ఈ సబ్ సెక్షను క్రింద క్రిమినల్ న్యాయం ప్రకారం కూడ బాధ్యుడగును.

సమంజసమైన కారణములున్నవా అనునది ఆయా కేసుల యొక్క ప్రత్యేక అంశముల బట్టి నిర్ణయించవలెను.

కొమ్ములపాటి వెంకట్రాది Vs తెన్నేటి చంద్రయ్య
ఎ. ఐ. ఆర్. 1956 ఎ. పి. 174.

12. రాజ్యాంగ బద్ధత :-

సబ్ సెక్షను (9) వగైరాలలో పేర్కొనబడిన వివిధములైన రక్షణల దృష్ట్యా, ఫుడ్ యిన్స్పెక్టర్లకు అపరిమితములయిన అధికారములివ్వబడినవనుట, అందుచే సెక్షను రాజ్యాంగ విరుద్ధమనుట సరిగాదు.

సోమసెట్టి నరసింగరావు Vs స్టేట్
ఏ. ఐ. ఆర్. 1964 ఏ. పి. 501.

సెక్షను 11 :- ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు అనుసరించవలసిన విధానము :-

(1) ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు ఆహార వస్తువుయొక్క శాంపిల్ తీసికొనునప్పుడు అతడు తప్పని సరిగా—

ఎ. ఎవరినుండి అయితే శాంపిల్ తీసికొన్నాడో ఆ వ్యక్తికి, ఆ శాంపిల్‌ను విశ్లేషణముకొరకు పంప తలచుకొన్న విషయం,

ఎవరినుండయితే శాంపిల్ తీసికొన్నాడో ఆ వ్యక్తికి అప్పటికప్పుడే, మరియు సె. 14-ఎ క్రింద పేరు, అడ్రసు, ఇతర వివరములు తెలియబరచ బడినచో, ఆ వ్యక్తికి, లిఖితపూర్వకంగా నోటీసు ఇవ్వవలెను.

బి. ఈ శాసనం క్రింద నిబంధనలద్వారా మినహాయింపు చేసిన సందర్భాలలో తప్ప, శాంపిల్‌ను అప్పటికప్పుడే మూడు భాగములుగా విభజించి, గుర్తులు వేసి, సీలు చేసి, తగిన రీతిలో ప్రతిభాగమును కట్టి నిర్ణీతమైన పద్ధతిలో, స్థలంలో, ఏ వ్యక్తినుండి అయితే శాంపిల్ తీసికొన్నాడో ఆ వ్యక్తి యొక్క సంతకం లేక వేలి ముద్ర, తీసికొనవలెను.

అయితే, ఆ వ్యక్తి సంతకం చేయుట లేక వేలి ముద్ర వేయుటకు నిరాకరించినచో, ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు వాని సంతకం/ వేలిముద్ర

బదులుగా ఒకరుగాని ఎక్కువ మందిగాని సాక్షులను పిలిచి, వాని లేక వారి సంతకములు లేక వేలిముద్రలు తీసికొనవలెను.

సి. i) శాంపిల్ యొక్క ఒక భాగమును, లోకల్ హెల్త్ అథారిటీకి తెలియపరచుచూ, విశ్లేషణము కొరకు పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవలెను.

ii) మిగిలిన రెండు భాగములను ఈ సెక్షనులోని సబ్ సెక్షను 2 నిమిత్తం మరియు సెక్షను 13, సబ్ సెక్షను 2-ఎ, 2-ఇ ల నిమిత్తం లోకల్ హెల్త్ అథారిటీకి పంపవలెను.

(2) సబ్ సెక్షను (i) క్లాజు (సి) సబ్ క్లాజు (i) క్రింద పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపబడిన శాంపిల్ భాగము పోయినచో లేక పాడయినచో పబ్లిక్ ఎనలిస్టు లేక ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు అభ్యర్థనపై లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ క్లాజు (సి) సబ్ క్లాజు (ii) ప్రకారం తనకు పంపబడిన శాంపిల్ భాగములలో ఒక దానిని విశ్లేషణం కొరకు, పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవలెను.

(3) సెక్షను 10, సబ్ సెక్షను (1) లేక (2) ప్రకారం శాంపిల్ తీసికొన్నప్పుడు ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు వెంటనే గాని, తరువాత ఆఫీసులు పని చేయు దినమునగాని, పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు, ఆయా ఆహార వస్తువు లేక కల్తీ చేయు పదార్థము యొక్క శాంపిల్‌ను, శాంపిల్ తీయుటకు నిర్దేశించబడిన నియమముల ప్రకారం లోకల్ ఏరియాకు సంబంధించిన పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవలెను.

(4) సెక్షను 10 (4) ప్రకారం స్వాధీనంచేసికోబడిన ఆహార వస్తువును సెక్షను 10, సబ్ సెక్షను (4-ఎ) ప్రకారం నాశనం చేసియుంటే తప్ప, మరియు సబ్ సెక్షను (6) ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకోబడిన కల్తీ చేయు పదార్థమును, సాధ్యమయినంత వెంటనే, ఎట్టి

పరిస్థితులలోను పబ్లిక్ ఎనలిస్టు రిపోర్టు అందిన తర్వాత 7 దినాలు దాటకుండా, ఒక మేజిస్ట్రేటు ముందు హాజరు పరచవలెను.

అయితే ఎవరి నుండి ఆహార వస్తువు జప్తు చేయబడినదో ఆ వ్యక్తి ఇందు గురించి మేజిస్ట్రేటుకు దరఖాస్తు చేసికొనినచో, ఉత్తర్వులో ఉదహరించిన గడువులోగా హాజరు పరచమని మేజిస్ట్రేటు, లిఖిత పూర్వకమైన ఉత్తర్వు ద్వారా ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరును ఆదేశించవలెను.

(5) అవసరమైన సాక్ష్యమును తీసికొనిన తర్వాత మేజిస్ట్రేటుకు—

ఎ. సబ్ సెక్షను 4 క్రింద తన ముందు హాజరు పర్చబడిన ఆహార వస్తువు కల్తీ చేయబడినది లేక మిస్ బ్రాండ్ చేయబడినది; అని అనిపించినచో అతడు దానిని సందర్భాను సారముగా,

i) కేంద్ర లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వముకు లేక లోకల్ అథారిటికీ ఆయత్తము చేయుచు; లేక

ii) సొంతదారు లేక ఏ వ్యక్తి వద్దనుండి స్వాధీనము చేసికొనబడినదో ఆ వ్యక్తి ఖర్చుపై అది మానవాహారముగా ఉపయోగించబడకుండా, నాశనము చేయబడవలెనని; లేక

iii) అమ్మకమునకు పెట్టబడకుండ, లేక దానియొక్క, మోసపు పేరుతో ఆహారమునకు ఉపయోగించబడకుండ వినియోగము చేయుటకు,

iv) జామీను దార్లతోగాని జామీనుదార్లు లేకుండగాని హామీ పత్రము వ్రాసినచో దాని యొక్క సరైన పేరుతో అమ్ముటకుగాను, లేక ఆహార పదార్థము పునః ప్రక్రియ (Re-processing) ద్వారా మానవ వినియోగమునకు

నిర్దేశించబడిన ప్రమాణములకు అనువర్తింప చేయ దగునని, మేజిస్ట్రేటు సంతృప్తి పడినచో, ఉత్తర్వులో ఉదహరించ బడిన అధికారి యొక్క పర్యవేక్షణలో పునః ప్రక్రియ చేసిన తర్వాత అమ్మకటకు సొంతదారునకు తిరిగి ఇప్పించుచూ —ఆజ్ఞాపించవచ్చును.

బి. సెక్షన్ 10 (6) ప్రకారం స్వాధీనం చేసికొనబడి తనముందు హాజరు పర్చబడిన కల్తీ చేయు పదార్థము, కల్తీ చేయుటకు ఉపయోగించబడు రకమునకు చెందినదిగా స్పష్టమైనచో, తయారీదారు, పంపిణీదారు, లేక అమ్మకందారు అట్టి పదార్థము తన స్వాధీనములో నుండుటకు సంతృప్తికరమైన జవాబుదారీ చెప్పలేక పోయినచో, దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వము లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లేక లోకల్ అథారిటీకు ఆయత్తము చేయుచు ఉత్తర్వు చేయవచ్చును.

సి. (ఎ) ఆహార వస్తువు కల్తీ చేయబడలేదు; లేక

(బి) కల్తీ చేయు పదార్థముగా అభిప్రాయపడిన (కల్తీ చేయు) పదార్థము కల్తీ చేయు పదార్థము గాదు—అని మేజిస్ట్రేటుకు అనిపించిన యెడల ఏ వ్యక్తి స్వాధీనము నుండి ఆహార వస్తువు లేక కల్తీ చేయు పదార్థము తీసికొనబడినదో ఆ వ్యక్తి ఆ పదార్థము తిరిగి పొందుటకు హక్కు దారగును; మరియు ఆ వ్యక్తికి కలిగిన, నష్టమునకు మించకుండ, సమంజసముగా భావించిన నష్ట పరిహారము ఇచ్చుటకు మేజిస్ట్రేటుకు విచక్షణాధికారము కలదు.

వ్యాఖ్య

1. శాసన చరిత్ర- పరిధి
2. విక్రయదారుకు తెలియ పరచుట
3. శాంపిల్ యిచ్చుటకు తిరస్కరించుట
4. శాంపిల్ తీసుకొని పంపు విధానము
5. పరిరక్షక పదార్థము
6. శాంపిల్ పరిమాణము
7. సబ్ సెక్షను (2)
8. సబ్ సెక్షను (3)
9. సబ్ సెక్షను(4)
10. సబ్ సెక్షను (5)
11. సబ్ సెక్షను (6)
12. నష్ట పరిహారము

1. శాసన చరిత్ర పరిధి :—

1976 సవరణ చట్టము ద్వారా ఈ సెక్షను విస్తారంగా సవరించబడింది. సబ్ సెక్షను (1) క్లాజు ఎ లో సె. 14-ఎ ప్రకారం 'పేరు, చిరునామా, తెలుపబడిన వ్యక్తి కూడ, ఒకవేళ ఉన్నట్లయితే,' అని చేర్చబడింది. సదరు సెక్షను క్రింద, ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు కోరిన యెడల, ప్రతి విక్రయదారు, తాను ఎవరినుండి అయితే ఆహార వస్తువును కొన్నాడో ఆ వ్యక్తి పేరు, చిరునామా తెలియపరచవలెను.

ఈ సబ్ క్లాజు క్రింద, ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు శాంపిల్ తీసికొనినప్పుడు ఒకవేళ సె. 14 ఎ ప్రకారము వ్యక్తి పేరు, చిరునామా తెలియపరిచితే విక్రయదారునకేకాక అట్టివ్యక్తికి గూడ నోటీసు యివ్వవలెను.

1976 సవరణకు పూర్వం శాంపిల్ యిచ్చిన వ్యక్తియొక్క పేరుగాని, వేలి ముద్రగాని తీసికొనవలెనని నిబంధనలేదు. సవరణ తర్వాత, ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు, శాంపిల్ పైన నిర్దేశించబడిన ప్రదేశంలో, నిర్దేశించబడిన పద్ధతిలో, అట్టి వ్యక్తియొక్క

సంతకం కాని వేలి ముద్రగాని తీసికొనవలెను. అతడు నిరాకరించినచో, వానికి బదులుగా, ఒకరుగాని ఎక్కువమందిగాని సాక్షులను పిలిచి వారి సంతకం లేక వేలి ముద్ర తీసికొనవలెను.

1976 కు పూర్వం 3 శాంపిళ్ళలో, ఒకటి శాంపిల్ యిచ్చిన వ్యక్తికి యివ్వవలెను. ఈ పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పబడినది. సవరణ చేసిన సెక్షను ప్రకారం, ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు మరుసటి రోజుననే ఒక శాంపిల్ భాగం పబ్లిక్ 'ఎనలిస్టు' కు పంపవలెను. మిగతా రెండు శాంపిళ్ళు లోకల్ హెల్త్ అథారిటీకి పంపవలెను.

సబ్ సెక్షను (2) కొత్తది ఎనలిస్టుకు పంపిన శాంపిల్ పోయినా, చెడిపోయినా లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ వద్ద ఉన్న రెండవ శాంపిల్ పంపమని ఎనలిస్టు కోరవచ్చును.

సబ్ సెక్షను 3 లో కొద్ది మార్పు చేయబడెను. సె. 10 (1), (2)ల క్రింద కల్తీ ఆహార వస్తువు, కల్తీచేయు పదార్థములు జప్తు చేసినప్పుడు, ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు రెండవ రోజుకే పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు శాంపిల్ పంపవలెను.

సబ్ సెక్షను 4-ఎ లో "నాశనం చేసినట్లయితే" తప్ప, "కల్తీచేయు పదార్థము" చేర్చబడినది. మొదటి ప్రతి కల్పన చేసి రద్దుచేసి సబ్ క్లాజులోనే "పబ్లిక్ ఎనలిస్టు రిపోర్టు పొందిన తర్వాత ఏడు రోజులుకు మించకుండా" అని చేర్చబడినది. రెండవ ప్రతికల్పనలో మార్పులేదు. అనగా ఆ సవరణ తర్వాత ఈ సెక్షను ప్రకారం ఆహార వస్తువుగాని, కల్తీచేయు పదార్థంగాని జప్తు చేసినప్పుడు, అట్టి పదార్థము వెంటనే, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనైనా ఎనలిస్టు రిపోర్టు వచ్చిన 7 రోజులలోగా, మేజిస్ట్రేటు ముందు హాజరు పర్చవలెను. దరఖాస్తు పెట్టబడినచో కోర్టు నిర్ణయించిన వ్యవధిలో హాజరు పర్చవలెను.

సబ్ సెక్షను 5 లో క్లాజు [బి] కొత్తది. సె. 10 [6] క్రింద స్వాధీనం చేసికోబడిన కల్తీచేయు పదార్థము మేజిస్ట్రేటు ముందు హాజరు పరచినప్పుడు అది ప్రత్యక్షముగా ఆహార కల్తీ చేయుటకుపయోగించు పదార్థమని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించినచో అట్టి స్వాధీనమునకు సదరు తయారీదారు, విక్రయదారు లేక వ్యాపారి సంతృప్తికరమయిన జవాబు చెప్పలేకపోయినచో, అతడు అట్టి పదార్థమును, ప్రభుత్వమునకు లేక లోకల్ అథారిటీకి జప్తు చేయవచ్చును.

2. విక్రయదారుకు తెలియపరచుట :

ఈ సెక్షను క్రింద విక్రయవారుకు నోటీసు యిచ్చుటలో ఉద్దేశ్యం అత ఒక శాంపిల్‌ను ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు నుండి పొందగల హక్కు కల్గియున్నాడని తెలి పరచుట.

మంగళ్ దాస్ రాఘవజీ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్. సి. 128

గమనిక : 1976 సవరణలో శాంపిల్ విక్రయదారుకు యిచ్చు పద్ధతికి స్వస్తి చెప్ప బడినది.

(ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955 రూలు 12 నమూనా....లు చూడుడు.)

నమూనా VI

.... కు

నేను ఈ రోజున...లోని యొక్క ఆవరణ నుండి క్రింద ఉదహరించిన ఆహారముయొక్క శాంపిళ్ల....... పబ్లిక్ ఎనలిస్టుచే విశ్లేషణం చేయించుటకు తీసికొన్నాను.

స్థలం
తేది.

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు,
ఏరియా.

రూలు 12 ప్రకారం ఎవరినుండి అయితే శాంపిల్ తీసికొన్నారో అట్టి వ్యక్తికి అప్పటికప్పుడే, మరియు సె. 14-ఎ క్రింద తెలియపరచబడిన వ్యక్తికి, ఏకకాలంలో పై నమూనాలో నోటీసు తగినట్టి రీతిలో యివ్వవలెను.

3. శాంపిల్ యిచ్చుటకు తిరస్కరించుట :-

ఆహార విక్రయదారు ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరుకు శాంపిల్ యివ్వవలసిన బాధ్యత లేదు.

మునిసిపల్ బోర్డు Vs మలుక్ దాస్ గుప్త. - 1971 క్రి.లా.జ. - 705.

రేవతీ రామన శర్మ Vs జంషెడ్‌పూరు యన్. ఎ. - ఎ. ఐ. ఆర్. 1970-
పాట్నా 104

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు యిచ్చిన మూల్యం తీసికొనకుండ ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరును శాంపిల్ తీసికొనుటను నివారించకుండా, తాను ఆహార వస్తువును అమ్మటలేదని తెలియపరచినప్పుడు, ఆహారం యొక్క అమ్మకం జరుగలేదు.

పి. పి. Vs మట్టా సత్యం 1970 (I) ఆం. వీ. రి. 133

పి. పి. Vs కూనంపూరి నరసింహరాజు - 1970 (I) ఆం. వీ. రి. 238.

(ఇంకను తీర్పులకై సె. 16 (I) (సి) క్రింది వ్యాఖ్య చూడుడు.)

4. శాంపిల్ తీసికొను విధానము :-

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955నియమములు 14 నుండి 22 వి చూడదగును. శాంపిల్ సీలు వేయుట, కట్టుట, ఎనలిస్టుకు పంపుటలో అనుసరించ వలసిన పద్ధతులు 14 నుండి 18 వరకుగల నియమములలో చెప్పబడినవి.

19 వ నియమము ప్రకారం శాంపిల్‌లో నిర్దేశించబడిన పరిరక్షక పదార్థము కలుపవచ్చును. 20 వ నియమములో 'ఫార్మాలిన్' (Formalin) పాలు, క్రీమ్ వగైరాలలో కలుపదగిన పరిరక్షక పదార్థముగా నిర్దేశించబడింది.

22 వ నియమములో ఏ ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిల్ ఎంత పరిమాణ ములో పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవలెనో చెప్పబడింది. అనగా ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు రూలు 22 లో చెప్పబడిన పరిమాణమును 3 రెట్లు పరిమాణంలో ఆహార వస్తువు విక్రయదారునుండి తీసికొనవలెను.

ఒకేమాదిరి లేబిల్ కల్గిన సీలు వేసిన పాత్రలు లేక సీసాలలో ఆహారము అమ్ముచున్నప్పుడు లేక అమ్మకం కొరకు లేక పంపిణీకొరకు నిల్వచేసినపుడు శాంపిల్ కొరకు కావలసిన పరిమాణమునకు సరిపోవునన్ని పాత్రలు / సీసాలు కొనవచ్చును.

<u>వ్యాఖ్య</u>

రూలు 14 ఆదేశకము శుభ్రమైన పొడి సీసాలలో శాంపిల్ తీసికొనవలెను. అట్టి సాక్ష్యం ప్రవేశపెట్టవలెను.

1985 ఎఫ్. ఎ. జె. 314

పెరుగు శాంపిల్ తీసికొనినప్పుడు ఏదైనా పరికరంతో కలుపవలెననే నియమంలేదు. చేతిలో కలిపిన చాలును.

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు బరోడా Vs యం. సి. శర్మా
ఎ. ఐ. ఆర్. 1983 యస్. సి. 176

శాంపిల్ తీసికొనేముందు పాలు కలుపలేదు. చట్ట విరుద్ధం కాదు.

1983 క్రి. లా. జ. 1565 [మద్రాసు]

శాంపిల్ తీసికొనే ముందు నేయి కలుపలేదు. చట్ట విరుద్ధం కాదు.

1983 క్రి. లా. జ. 137 [రాజస్థాన్ 1 యన్. ఒ. సి]

రూలు 16 :-

ఆహార కల్తీ నివారణ నియమావళి 1955, నియమము 16 (సి) [ఇప్పుడు 16 (డి).] ఆదేశకము ఈ నియమము ప్రకారము పేపరు కవరు గట్టి దారముతో బంధించి సీలింగు లక్కతో యిన్‌స్పెక్టరు యొక్క సీలు కనీసం 4 చోట్ల ప్రస్ఫుటమైన ముద్రలు వేయవలెను. ట్వైన్ దారము యొక్క ముడులు సీలు ముద్ర కలిగిన లక్కతో మూయబడవలెను. ఈ నియమము ఉల్లంఘించినచో ముద్దాయి విమోచనార్హుడు.

స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ Vs కేశవలాల్
1981 క్రి. లా. జ. 551

రూలు 16 ఆదేశకము

రామ్ శర్మ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
1983 క్రి. లా. జ. 1251

కుట్టన్ పనికర్ Vs ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టర్ [నేయాతింకారా మున్సిపాలిటి]
1981 క్రి. లా. జ. [యస్. ఒ. సి.] 108

నిజాముద్దీన్ సిద్దిక్ ఖాయ్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
1985 [2] యఫ్. ఎ. సి. 88 [బొంబే]

పబ్లిక్ ఎనలిస్టు యొక్క రిపోర్టు సీళ్ళ పరిస్థితి పోల్చి చూచుట గురించి మాత్రమే మూల సాక్ష్యము [Substantive evidence] సె. 114 ఇండియన్ ఎవిడెన్సు ఆక్టు క్రింద రూలు 7 ననుసరించబడినట్లు భావన ఏమీలేదు. రూలు 7 ఖచ్చితముగా అనుసరించబడినట్లు సాక్ష్యము లేనప్పుడు ముద్దాయిని శిక్షించుట క్షేమము కాదు.

ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు మంగుళూరు కార్పొరేషన్ Vs ఎ. జి. సువర్ణ
1985 క్రి. లా. జ. 709

రూలు 17

ఆదేశకము మెమోరాండం ప్యాకెటులో పంపని యెడల ప్రాసిక్యూషను చెల్లదు.

రాజారాం Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
1981 క్రి. లా. జ. 1603 [బొంబాయి]

పై కవరుపై సీలు వేయనిచో రూలుకు భంగము కలిగినది.

మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
1978 [2] యఫ్. ఎ. సి. 281

5. పరిరక్షక పదార్థము కలుపుట :

కలుపబడిన ఫార్మలిన్ యొక్క సాంద్రత గురించి సాక్ష్యంలేదు. శిక్ష రద్దు చేయబడెను.

1982 క్రి. లా. జ. 387 [అలహాబాదు]

సాంపిల్ తీసికొనుటకు నిర్దేశించబడిన పద్ధతి ఖచ్చితంగా పాటించవలెను. శాంపిల్ శుద్ధియైన సీసాలో తీసికొనని యెడల నిబంధనలు తీవ్రముగా ఉల్లంఘించినట్లు.

స్టేట్ Vs మహ్మద్ ఇబ్రహీం
ఎ. ఐ. ఆర్. 1959 కేరళ 351

శుభ్రమైన సీసాలో శాంపిల్ తీసికోబడనప్పుడు విశ్లేషణ ఫలితములు ఆధారపడతగినవి కావు.

1963 క్రి. లా. జ. 448.

పదార్థమంతా ఒక సాంద్రత కల్గియున్నప్పుడు శాంపిల్ తీసికొనుటకుముందు కలుపనక్కరలేదు.

1982 క్రి. లా. జ. 588 [కేరళ]

పబ్లిక్ ఎనలిస్టు విశ్లేషణం స్వయంగా నిర్వర్తించిన మంచిదే. అతడే చేయుట తప్పని సరిగాదు. అతని ఆధ్వర్యంలో క్రింది అధికారులు చేయవచ్చును.

అడ్మినిస్ట్రేటర్ జబల్పూర్ కార్పొరేషన్ Vs గిరిధరలాల్ ఖారామల్

1975 2 యఫ్. ఎ. సి. 371 [యం. పి.]

పాలు శాంపిల్ తీసికొనేముందు బాగుగా కలిపినట్లుగాని ఒక పాత్రనుండి వేరొక పాత్రలోకి తిరుగుబోసినట్లుగాని సాక్ష్యం లేనప్పుడు శాంపిల్ సరియైన రీతిలో కొనబడలేదు. అట్టి శాంపిల్ యొక్క విశ్లేషణంపై ఆధారపడుట క్షేమంగాదు.

స్టేట్ ఆఫ్ రాజస్థాన్ Vs కచబ్

1980 క్రి. లా. జ. 894 (రాజస్థాన్)

మద్రాసు హైకోర్టు పాలు శాంపిల్ తీసికొనేముందు కలుపనంత మాత్రాన, కేసు త్రోసి పుచ్చరాదని తీర్పు యిచ్చినది.

1983 క్రి. లా. జ. 1565 (మద్రాసు)

పెరుగు

శాంపిల్ తీసికొనునప్పుడు నిలువుగా కోయవలెను.

మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఢిల్లీ Vs నానక్‌చంద్.

1974 యఫ్ ఏ. సి. 68

పెరుగు శాంపిల్ తీసికొనినప్పుడు యంత్రపరికరములతో కలుపనక్కరలేదు.

1983 క్రి. లా. జ. 337 (యస్ సి.)

నెయ్యి అడుగునుండి కలుపకుండా శాంపిల్ తీసికొనగా, సెక్షనుకు భంగం కలుగలేదు.

1983 క్రి. లా. జ. 137 రాజస్థాన్ (యన్. ఓ. సి.)

25 బస్తాల టీ అంతా కలిపి శాంపిల్ తీసికోనక్కరలేదు. ఒక బస్తా యాదృచ్ఛికంగా ఎన్నుకొని అందులో టీ నుండి శాంపిల్ తీసికొన్నప్పుడు శాంపిల్ ఎన్నుకొనుటలో దురుద్దేశము లేనంతవరకు, శాంపిల్ తీసికొనిన రీతికి అభ్యంతరంలేదు. ప్రతి ఒక్క బస్తా విడిగా అమ్మవచ్చును. ఏ ఒక్క బస్తాలో టీ కల్తీదయినా నేరమే. శాంపిల్ తీసికొన్న పద్ధతి నాధారంగా వాదించుటకు వీలులేదు.

గోపాలపూరు టీ కంపెనీ Vs కార్పొరేషన్ ఆఫ్ కలకత్తా
ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 కలకత్తా 51.

వనస్పతి సీలువేసిన డబ్బాలలో అమ్ముచున్నప్పుడు ఒక డబ్బానుండి శాంపిల్ తీసికొనవచ్చును. డబ్బా మొత్తము పంపనక్కరలేదు.

స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ Vs దేవేంద్రకుమార్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1983 యస్. సి 545

6. శాంపిల్ పరిమాణం :-

రూలు 22 లో చెప్పబడిన పరిమాణమునకు 3 రెట్లు ఆహారవస్తువు శాంపిల్ కొరకు తీసికొనవలెను. ఏ పదార్థపు శాంపిల్ ఎంత పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవలెనో ఆహార కల్తీ నివారణ నియమము 22 లో నిర్ణయించబడెను.

అయితే శాంపిల్ రూలు 22 లో చెప్పిన పరిమాణంకంటె తక్కువ పంపినప్పుడు కేసు చెల్లదు అని సుప్రీంకోర్టు ఒకప్పుడు అభిప్రాయపడినది.

రజాల్‌దాస్ ప్రమ్నాని Vs స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
ఎ. ఐ. ఆర్. 1975 యస్. సి. 189

రూలు 14 :- విశ్లేషణం కొరకు శాంపిల్స్ పంపు విధానము :-

విశ్లేషణంకొరకు శాంపిల్స్ శుభ్రమైన, పొడి, సీసాలు లేక జాడీలు లేక సముచితమైన యితర పాత్రలలో తీసికొనవలెను. కారిపోవుట, ఆవిరియగుట, లేక పొడి పదార్థము అయిన సందర్భములో, తేమ లోనికి ప్రవేశించుట నిరోధించుచూ తగినంత గట్టిగా మూత బిగించవలెను.

15. సీసాలు లేక పాత్రలపై చిరునామా ఉండవలెను.

శాంపిల్ కలిగియున్న అన్ని సీసాలు జాడీలు లేక యితర పాత్రలు సరిగా లేబిల్ వేయబడవలెను. సరిగా చిరునామా వ్రాయబడవలెను. విశ్లేషణంకొరకు పంపబడిన ఏ శాంపిల్‌పై లేబిల్ అయినా—

ఎ. సీరియల్ నం.

బి. పంపువాని పేరు, అధికార హోదా.

సి. విక్రయదారు పేరు,

డి. తేది తీసికొనబడిన తేది, ప్రదేశం,

ఇ. విశ్లేషణకొరకు పంపబడిన పదార్థము యొక్క స్వభావము

యఫ్. ఒకవేళ శాంపిల్ కలిపినట్లయితే, పరిరక్షక పదార్థము యొక్క పేరు కలిగియుండవలెను.

అయితే అగ్‌మార్క్ లేబిల్‌యున్న పాత్రనుండి శాంపిల్ తీసికొనినప్పుడు లేబిల్ ఈ క్రింది అదనపు సమాచారము కలిగియుండవలెను.

ఎ. గ్రేడ్

బి. అగ్‌మార్క్ లేబిల్ నం/బ్యాచ్ నం.

సి. ప్యాకింగ్ స్టేషను పేరు

16 శాంపిల్ ప్యాక్ చేయు, సీలుచేయు విధానము :.

విశ్లేషణకొరకు పంపబడు ఆహార వస్తువుల శాంపిల్స్, అన్ని ఈ క్రింది పద్ధతిలో ప్యాకుచేసి, కట్టి సీలు వేయబడి ఉండవలెను. అనగా—

ఎ. రవాణాలో కారుట అరికట్టునట్లు ముందు మూత గట్టిగా కట్టవలెను.

బి. తరువాత గట్టి మందపాటి కాగితంతో సదరు సీసా, జాడీ లేక పాత్రకు పూర్తిగా కట్టవలెను. కాగితపు అంచులు శుభ్రంగా మడచి, బంకతోగాని యితర జిగురుతోగాని అంటించవలెను.

సి. లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ సంతకం, కోడ్ నంబరు కల్గియున్న ఒక కాగితం స్లిప్ సీసాకు క్రిందనుండి పైవరకు, చుట్టూ పోగల సైజులో రేపర్‌పై అంటించవలెను. ఎవరినుండి అయితే శాంపిల్ తీసికొనబడెనో

అట్టి వ్యక్తియొక్క సంతకం లేక వేలిముద్ర స్లిప్‌మీద కొంత, రేపరు మీద కొంత వచ్చునట్లుగా తీసికొనవలెను.

అయితే అట్టి వ్యక్తి సంతకం లేక వేలిముద్ర వేయుటకు నిరాకరించినప్పుడు సాక్షియొక్క సంతకం లేక వేలిముద్ర అదే పద్ధతిలో తీసికొనవలెను.

డి. కాగితం కవరుపై ట్వైన్ దారంతో సీసా, జాడీ, లేక పాత్రపై అడ్డంగా కట్టవలెను. గట్టి ట్వైన్ దారము పేపరు కవరుపై సీలువేయు లక్కతో అంటించవలెను. దానిపై కనీసం నాలుగుచోట్ల—ఒకటి ప్యాకేజి పైన, ఒకటి క్రింద, మిగతా రెండు ప్యాకెటుపైన, స్పష్టంగా, ప్రస్ఫుటంగా పంపువాని సీలు ముద్రలు వేయవలెను. ట్వైన్ ముడులు ముద్రలు గల సీలు లక్కతో మూసివేయబడవలెను.

17. శాంపిల్ పంపు, బట్వాడా చేయు విధం :-

శాంపిల్ పాత్రలు ఈ క్రింది విధముగా డిస్పాచ్ చేయవలెను. అనగా—

ఎ. 'ఏదైన తగిన పద్ధతిలో సీలు వేసిన ఒక శాంపిల్ భాగం మరియు ఫారం vii లో మెమోరాండమ్, పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు వెంటనే, తరువాత పనిచేయు దినము కంటే ఆలస్యము కాకుండా, సీలువేసిన ప్యాకెటులో పంపవలెను.

బి. సీలు వేసిన మిగిలిన రెండు శాంపిల్ భాగములను, మరియు ఫారం viiలో మెమోరాండం కాపీలు రెండు లోకల్ హెల్త్ అథారిటీకి వెంటనే, తరువాత పనిచేయు దినం కంటే ఆలస్యం కాకుండా, ఏదేని తగిన పద్ధతిలో పంపవలెను.

సి. అయితే ఆగ్ మార్కు సీలు వేయబడిన పాత్రలోనుండి శాంపిల్ తీసికొన్న సందర్భంలో ఫారం vii మెమోరాండం క్రింది అదనపు సమాచారము కల్గియుండవలెను.

ఎ. గ్రేడ్

బి. ఆగ్ మార్కు నం / బ్యాచ్ నం.

సి. ప్యాకింగ్ స్టేషను పేరు.

18 : మెమోరాండం సీలు ముద్ర వేరుగా పంపవలెను.

మెమోరాండం యొక్క ఒక కాపి మరియు ప్యాకెటు సీలు వేయుటకు వాడబడిన సీలు ముద్ర నమూనా పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు వేరుగా గాని అతనిచే అధికారము పొందిన వ్యక్తికి గాని రిజిష్టరు పోస్టుద్వారా పంపవలెను లేక చేర్చవలెను.

రూలు 14 ఆదేశకము శుభ్రమైన పొడి సీసాలలో శాంపిల్ తీసికొనవలెను. అట్టి సాక్ష్యం ప్రవేశ పెట్టవలెను.

స్టేట్ ఆఫ్ అస్సాం Vs పురానమల్ అగర్వాల్
1985 యఫ్. ఎ. జె. 314

లచన్‌దాస్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్
1972 యఫ్. ఎ. సి. 752.

సాదూ సింగ్ Vs స్టేట్
1972 యఫ్. ఎ. సి. 295

అయితే ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు తాను నియమముల ప్రకారం శాంపిల్ తీసికొన్నానని సాక్ష్యం చెప్పినప్పుడు, ఆ అంశంపై క్రాసు పరీక్ష లేనప్పుడు, నియమములనుసరించబడినట్లు సె 11, 114 ఎవిడెన్సు ఆక్టు ప్రకారం భావించవలెను.

కాశిం కుంజూ Vs కె కె. రామకృష్ణ పిళ్లై
1969 క్రి. అ. రి. (యస్. సి.) 15

స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ Vs అలసరి మహ్మద్
1978 క్రి. లా. జ. 142

నగర పరిషత్ ఆల్వార్ Vs గంగాలహరి
1982 క్రి. లా. జ. 2325

బైద్యనాద్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ అస్సాం
1980 క్రి. లా. జ. 142

శాంపిల్ తీసికొని 3 భాగములు చేయుటకు బదులు ఒకే పాత్రలోని పాలు 3 సీసాలలో తీసికొని సీలువేసి నిర్ణయించబడిన తదుపరి విధానము అవలంబించినప్పుడు నియమాతిక్రమణ జరుగలేదు,

1985 యఫ్. ఎ. జె. 460.
1979 (1) యఫ్. ఎ. సి. 230
1979 (1) యఫ్. ఎ. సి. 319

5. పరిరక్షక పదార్థము కలుపుట : -

ఆహారకల్తీ నివారణ నియమావళి నియమములు 19, 20, 21 చూడదగును.

రూలు 19:– శాంపిళ్ళకు పరిరక్షక పదార్థము కలుపుట : -

ఈ శాసనముక్రింద విశ్లేషణ కొరకు శాంపిల్ తీసికొను ఏ వ్యక్తి అయినా శాంపిల్‌ను విశ్లేషణకు తగిన స్థితిలో ఉంచగలందులకు తత్కాలమున నిర్దేశించబడిన పరిరక్షక పదార్థము కలుపవచ్చును.

రూలు 20 :–

మిల్క్ క్రీం, పెరుగు, కోవా, గుర్‌లలో పరిరక్షక పదార్థము పూర్తిగాకాక కొంత ద్రవరూపంలో యున్న టోన్డ్, సపరేటెడ్, స్కిమ్డ్ పాలు స్టాండర్డ్జ్ మిల్క్‌కన్నా, స్కిమ్డ్‌మిల్క్ చన్నా, క్రీమ్, ఐస్‌క్రీమ్, మిక్స్‌డ్ ఐస్‌క్రీం, ఐస్‌కాండీ, దహీఖోవా మరియు గుర్‌లతో సహా ఏ పాలలోనయినా, వాడదగు పరిరక్షక పదార్థము ఫార్మాలిన్ అనగా—

40% ఫార్మాల్‌డిహైడ్, 25 యం. యల్. లేక 25 గ్రాములలో 0. 1. మి.ల. (2 బొట్లు) వంతున గలిగియున్న ద్రవపదార్థము.

రూలు 21 :–

పరిరక్షక పదార్థముయొక్క స్వభావం, పరిమాణం, లేబిల్‌పైన వ్రాయవలెను.

శాంపిల్‌కు పరిరక్షక పదార్థము ఎప్పుడు కలిపినా, పరిరక్షక పదార్థముయొక్క స్వభావం పరిమాణం పాత్రపై అంటించిన లేబిల్‌పై స్పష్టంగా వ్రాయవలెను.

అయితే ఈ తీర్పును ముద్దాయిలు తెలివిగా తప్పుకొనుటకు ఉపయోగించు కున్నారు. 1976 సవరణకు పూర్వం విక్రయదారుకు ఒక శాంపిల్ భాగము ఇవ్వ బడెడిది. శాంపిల్‌ను కోర్టులో తూచమని అప్లికేషను పెట్టెడివారు.

ఉదాహరణకు—200 గ్రాముల శాంపిల్‌కు బదులు 199 గ్రాములున్నచో ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరు శాంపిల్ను సరియైన పరిమాణములో తీసికొనలేదనియు, 201 గ్రాములున్నచో మొత్తం 600 గ్రాములు మూడు భాగములు చేయిబడినవి గావున ఎనలిస్టుకు పంపబడిన శాంపిల్‌లో నిర్దేశించబడిన పరిమాణములకంటె తక్కువ ఉన్నదని వాదించి, ఈ తీర్పు ప్రకారము విమోచనము పొందెడివారు. కొన్ని వేల కేసులు కొట్టివేయబడినవి.

అందువలన రూలు 22 బి చేర్చబడింది. రూలు 22 లో పరిమాణంకంటె తక్కువ పంపినప్పుడు శాంపిల్ విశ్లేషణమునకు సరిపోయినదని పబ్లిక్ ఎనలిస్టుగాని డైరక్టరుగాని అభిప్రాయపడినప్పుడు తప్ప, పరిమాణం సరిపోయినదని భావించవలెను.

సుప్రీంకోర్టు ముందు రెండవ పర్యాయం ఈ ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు పమ్మాని కేసు సరిగా నిర్ణయించబడలేదని తీర్పు చెప్పెను. రూలు 22 మార్గదర్శకమే గాని, ఆదేశకముగాదని పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపబడిన శాంపిల్ విశ్లేషణంకొరకు సరి పోయినచో, రిపోర్టును తిరస్కరించరాదని తీర్పు యిచ్చెను.

స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ Vs ఆలసేరి మహమ్మద్ వగైరా
ఏ. ఐ. ఆర్. 1978 యస్. సి. 933

7. సబ్ సెక్షను 2 :—

'పోయిన' లేక 'చెడిన' అన్న పదజాలము 'ఏ కారణంచేత చెడినా' వర్తించును. ఈ పదజాలము సె. 11 (2) లోనూ సె. 13 (2 సి) లోనూ కనిపించును. సెంట్రల్‌ఫుడ్ లేబరేటరీ డైరక్టరు శాంపిల్ డికంపోజ్ అయినదని వ్రాసినప్పుడు కోర్టు 13 (2 సి) క్రింద లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ వద్దయున్న శాంపిల్ పంప వచ్చును. 'చెడుట' అనగా శాంపిల్ డైరెక్టరుకు పంపిన తర్వాత లేక పంపమని కోర్టు ఉత్తర్వు చేసిన తర్వాతనే చెడుట అని అర్థముగాదు. పోవుట కోర్టు ఉత్తర్వు చేసిన తర్వాత బట్వాడా చేయుటకు ముందు కూడా జరుగవచ్చును. అట్లే చెడుట

గూడ ఎప్పుడయినా జరుగవచ్చును. డికంపోజిషన్‌వల్ల చెడుటకుగూడా ఈ సెక్షను వర్తించును

చిరంజీవి లాల్ Vs స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్
ఎ. ఐ. ఆర్. 1984 యస్. సి. 80=1984 క్రి. లా. జ. 15.

ఇది సె. 13 క్రింది తీర్పు, పద సారూప్యము వలన సె. 11 (2) కు గూడ అన్వయించవచ్చును.

8. సబ్ సెక్షను 3 :-

1976 సవరణ తర్వాత సబ్ సెక్షను 3 ప్రకారము శాంపిల్ తీసికొనిన మరుసటి దినమే శాంపిల్ పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకు పంపవలెను.

సెక్షను 11 (3) మార్గదర్శకమేగాని తప్పని సరిగాదు. శాంపిల్‌ను మరుసటి దినమున పంపిన కారణంచేత కేసు కొట్టివేయతగదు. ఫుడ్ యిన్‌స్పెక్టరుపై డిపార్టుమెంటల్ చర్య తీసికొనవచ్చును.

జె. చంద్రమౌళి Vs స్టేట్ 1978 క్రి. లా జ. 540 (ఆం ప్ర.)
1982 క్రి. లా. జ. 726 (అలహాబాదు)

9. సబ్ సెక్షను 4 :-

ఇది సె. 10 (4) కు సె, 10 (6) కు తరువాయి భాగంగా చదువుకొనవలెను. ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు సదరు సెక్షను క్రింద స్వాధీనం చేసికొన్న కల్తీ ఆహారంగాని, కల్తీచేయు పదార్థముగాని ఆలస్యం లేకుండ మేజిస్ట్రేట్ ముందు హాజరు పర్చవలెను. ఎట్టి సందర్భములోను పబ్లిక్ ఎనలిస్టు రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత 7 రోజులు దాట కూడదు. అయితే ఏ వ్యక్తినుండయతే సదరు పదార్థము స్వాధీనం చేసికొనబడెనో అట్టి వ్యక్తి కోర్టుకు దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నప్పుడు, కోర్టు కాలపరిమితి నిర్ణయించి సదరు పదార్థముకోర్టుముందు హాజరు పరచవలెనని ఉత్తర్వు చేయవలెను.

10. సబ్ సెక్షను 5 :-

తగిన విచారణ తర్వాత, సదరు ఆహార వస్తువులను జప్తు చేయుటకు, నాశనం చేయుటకు, కొన్ని షరతులతో స్వంతదారుకు వాపసు చేయుటకు, కోర్టుకు అధికారము లివ్వబడెను.

11. సబ్ సెక్షను 6 :-

స్వాధీనం చేసికొనబడిన ఆహారవస్తువు కల్తీ చేయబడినదిగాదనియు కల్తీ చేయు పదార్థము అనుకొనినది కల్తీచేయు పదార్థముకాదని కోర్టు అభిప్రాయపడినప్పుడు సదరు పదార్థము వాపసు పొందుటకు, ఏ వ్యక్తి నుండయితే సదరు ఆహార వస్తువు స్వాధీనం చేసికొనబడినదో అట్టి వ్యక్తి అధికారము కలిగియున్నాడు.

12. నష్టపరిహారము

సబ్ సెక్షను 6 క్రిందనే కోర్టు అట్టి వ్యక్తికి నష్ట పరిహారం ఇప్పించవచ్చును. నష్ట పరిహారం అసలు నష్టమును మించియుండరాదు.

సెక్షను **12** :- కొనుగోలుదారు ఆహారమును పరీక్ష చేయించగల్గుట :

ఈ శాసనములోని ఏదియు కూడ - ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు కాని ఏ ఇతర కొనుగోలుదారైనా అట్టి ఆహార వస్తువును పబ్లిక్ ఎనలిస్టు చేత నిర్దేశించబడిన రుసుము చెల్లించి విశ్లేషణం చేయించుటను విశ్లేషణ నివేదిక పొందుటను నిరోధించునట్లుగా భావించరాదు.

అయితే అట్టి కొనుగోలుదారు కొనుగోలుచేయు సమయమున సదరు ఆహార వస్తువును విశ్లేషణ చేయించు ఉద్దేశ్యమును అమ్మకం దారుకు తెలియపరచవలెను.

అంతేగాక విశ్లేషణకొరకు ఫుడ్ యిన్స్పెక్టరు శాంపిల్ తీసి కొనునప్పుడు వర్తించు సెక్షన్ 11 (1), (2), (3) లోని నిబంధనలు సాధ్యమైనంత వరకు, సదరు ఆహార వస్తువును విశ్లేషణ చేయించుటకు ఉద్దేశించిన కొనుగోలుదారుకు కూడ వర్తించును.

అంతేగాక మరియు పబ్లిక్ ఎనలిస్టు యొక్క నివేదిక ఆహార వస్తువు కల్తీ ఐనదిగా తెలుపుచున్నచో, కొనుగోలుదారు ఈ సెక్షను క్రింద తనచే చెల్లించబడిన రుసుము తిరిగి పొందు అధికారము కలదు.

వ్యాఖ్య

చట్టములోని ఈ విభాగము వ్యాపారులు, ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరులు, కుమ్మక్కై కల్తీ పదార్థములను మార్కెట్టులో అమ్ముటను నిరోధించును.

ఈ సెక్షను క్రింద కనుగోలు చేసిన వ్యక్తి అభియోగము తెచ్చుటకు సె. 20 లోని ప్రతిబంధనము వర్తించదు. ఈ సందర్భములలో ఏ అధికారినుంచియు అనుమతి అవసరము లేదు.

శాసనములోని ఈ విభాగము వినియోగదార్లు ఎక్కువగా ఉపయోగించుకొనినచో, ఈ శాసనము మరింత బాగుగా అమలు జరుగు అవకాశములున్నవి.

కాని వాస్తవములో ఈ సెక్షను క్రింద అభియోగములు అతి స్వల్పమని చెప్ప వచ్చును. సెక్షను 11 లోని నిబంధనలు పాటించనవసరము లేనట్లుగా సవరణ చేసినచో ఎక్కువ ఉపయోగము ఉండవచ్చును.

సెక్షన్ **13** (1) పబ్లిక్ ఎనలిస్టు యొక్క నివేదిక :—

పబ్లిక్ ఎనలిస్టు తనకు విశ్లేషణం కొరకు పంపబడిన ఆహార వస్తువు యొక్క ఫలితము నివేదిక లోకల్ హెల్త్ అథారిటీకి నిర్దేశించబడిన నమూనా పత్రములో పంపవలెను.

(2) ఆహార వస్తువు కల్తీ చేయబడినదని సబ్ సెక్షను (1) క్రింద విశ్లేషణం యొక్క ఫలితం నివేదిక చేరగానే లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ, ఏ వ్యక్తి నుండైతే ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిల్ తీసికొనబడినదో ఆ వ్యక్తి పై, మరియు ఒక వేళ సెక్షను 14 ఎ క్రింద పేరు, చిరునామా ఇతర వివరములు వెల్లడి చేయబడినచో, ఆ వ్యక్తి పై, అభియోగము దాఖలు చేసిన తర్వాత, ఆ వ్యక్తి లేక వ్యక్తులు తాము కోరినచో ఏ ఒక్కరు కాని, ఇద్దరికి కూడ నివేదిక నకల్లు, అందిన పదిరోజులులోగా, లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ వద్ద ఉంచబడిన ఆహార వస్తువు శాంపిల్‌ను, సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీకి

విశ్లేషణం కొరకు పంపుటకు కోర్టులో దరఖాస్తు చేసుకొనవచ్చునని తెలియపరచుచూ, సదరు వ్యక్తికి లేక వ్యక్తులకు విశ్లేషణం ఫలితము యొక్క నివేదిక నకలు నిర్ణీత విధముగా పంపవలెను.

(2-ఎ) సబ్ సెక్షన్ క్రింద కోర్టుకు దరఖాస్తు చేయబడినప్పుడు కోర్టు లోకల్ హెల్త్ అథారిటీని సదరు అథారిటి వద్ద ఉంచబడిన శాంపిల్ యొక్క భాగము లేక భాగములను పంపవలెనని ఆదేశించవలెను. మరియు అట్టి అభ్యర్థన చేయబడినప్పుడు అట్టి అభ్యర్థన పత్రము చేరిన 5 రోజుల వ్యవధిలో శాంపిల్ యొక్క భాగము లేక భాగములను సదరు అథారిటీ కోర్టుకి పంపవలెను.

(2 బి) సబ్ సెక్షన్ (2-ఎ) క్రింద లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ నుండి శాంపిల్ యొక్క భాగము చేరగానే, కోర్టు మొదట సెక్షను 11, సబ్ సెక్షను (1) క్లాజు (బి),లో పొందుపరచిన విధముగా గుర్తు, సీలు, బంధము సరిగా ఉన్నవని, మరియు సంతకము లేక వేలిముద్ర దిద్దబడలేదని అభినిశ్చితమైన తర్వాత మరియు సదరు భాగము లేక శాంపిల్‌లోని ఒక భాగమును కోర్టుయొక్క స్వంతసీలు వేసి సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరేటరీ డైరెక్టరుకు పంపవలెను. ఆ మీాదట సదరు డైరెక్టరు శాంపిల్ చేరిన ఒక నెలలోగా నిర్ణీత నమూనాలో విశ్లేషణం యొక్క ఫలితము ఉదహరించుచు ధృవ పత్రము పంపవలెను.

(2-సి) కోర్టుకు శాంపిల్ యొక్క రెండు భాగములు పంపబడి సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరేటరీ డైరెక్టరుకు సబ్ సెక్షను (2-బి) క్రింద ఒక భాగము మాత్రమే పంపబడినప్పుడు కోర్టు సాధ్యమైనంత వెంటనే మిగిలిన భాగమును లోకల్ హెల్త్ అథారిటీకి తిరిగి పంపవలెను. సదరు అథారిటీ సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీ డైరక్టరు నుండి కోర్టుకు సర్టిఫికేటు వచ్చిన తరువాత సదరు భాగమును నాశనము చేయవలెను.

అయితే సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీ డైరెక్టరుకు కోర్టు పంపిన శాంపిల్ భాగము పోయినచో లేక చెడిపోయినచో, కోర్టు, లోకల్ హెల్త్ అథారిటీని ఒకవేళ తన వద్ద ఉంచబడిన శాంపిల్ యొక్క భాగమును పంపమని కోరవచ్చును. మరియు అట్టి భాగము చేరగానే కోర్టు సబ్ సెక్షను (2-బి)లో పొందుపరిచిన విధముగా నడచుకొన వలెను.

(2-డి) సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీ డైరెక్టరు నుండి విశ్లేషణం యొక్క ఫలితము యొక్క ధృవీకరణ పత్రము చేరునంత వరకు, కోర్టు తన ముందు ఉన్న అభియోగమునకు సంబంధించిన కార్య వ్యవహార ములు సాగించరాదు.

(2-ఇ) ఫుడ్ ఇన్స్పెక్టరు యొక్క నివేదిక పరిశీలించిన తర్వాత వేరే విధముగా గానీ, సబ్ సెక్షను (1) క్రింద పబ్లిక్ ఎనలిస్టు ఇచ్చిన నివేదిక తప్పు అని లోకల్ హెల్త్ అథారిటీ అభిప్రాయపడినప్పుడు, సదరు అథారిటీ తన దగ్గర ఉంచబడిన శాంపిల్ భాగములలో ఒక దానిని మరే ఇతర పబ్లిక్ ఎనలిస్టుకైనా పంపవలెను, మరియు సదరు ఇతర పబ్లిక్ ఎనలిస్టు శాంపిల్ భాగము యొక్క విశ్లేషణం నివేదిక సదరు ఆహార పదార్థము కల్తీ చేయబడినదనినచో, సబ్ సెక్షన్ 2 నుండి (2-డి) వరకుగల నిబంధనలు అయినంత మట్టుకు వర్తించును.

3) సబ్ సెక్షను (2-బి) క్రింద సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీ డైరెక్టరు ఇచ్చిన సర్టిఫికేటు సబ్ సెక్షను (1) క్రింద పబ్లిక్ ఎనలిస్టు ఇచ్చిన సర్టిఫికేటును రద్దుచేయును.

4) సబ్ సెక్షను (2-బి) క్రింద సెంట్రల్ డ్ లాబరెటరీ యొక్క డైరక్టరు నుండి సర్టిఫికేటు పొంది కోర్టులో దాఖలు చేసి నప్పుడు, ఈ శాసనము క్రింది కార్య వ్యవహారములో కాని సెక్షన్ 272 నుండి 276 భారతశిక్షా స్మృతి క్రింద కార్య వ్యవహారములో

కాని దాఖలు చేసినప్పుడు, విశ్లేషణం కొరకు తీసికొనబడిన ఆహార వస్తువు యొక్క ఏ భాగమునూ సదరు కార్య వ్యవహారములలో హాజరు పరచనవసరము లేదు.

5) సబ్ సెక్షను 3 క్రింద రద్దయితే తప్ప పబ్లిక్ ఎనలిస్టు సంతకం చేసిన నివేదిక అని ఉద్దేశించిన ఏ పత్రమైనా, సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీ డైరక్టరు సంతకం చేసిన సర్టిఫికేటుగా ఉద్దేశించబడిన ఏ పత్రమైనా, ఈ శాసనము క్రింది లేక భారత శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 272 నుండి 276 వరకు క్రింద ఏ కార్య వ్యవహారములలోనైనా అందులో చెప్పబడిన విషయములకు దృష్టాంతముగా ఉపయోగించ వచ్చును.

అయితే సెక్షను 16 (1 ఎ) ప్రతి కల్పనలో ప్రస్తావించబడిన ఆహార వస్తువు యొక్క శాంపిల్ విశ్లేషణంకు సంబంధించిన సర్టిఫికేటుకు తప్ప, సెంట్రల్ ఫుడ్ లాబరెటరీ డైరక్టరు సంతకం చేసిన సర్టిఫికేటుగా ఉద్దేశించబడిన ఏ పత్రమైనా అందులో చెప్పబడిన అంశముల యొక్క తుది మరియు నిశ్చయకమైన రుజువు అయి వుండును.

వివరణ :—

ఈ సెక్షన్‌లో మరియు సెక్షను 16 (1ఎ)లో 'కేంద్ర ఆహార పరిశోధనశాల డైరక్టరు' అను పదము కేంద్ర ప్రభుత్వముచే ఈ సెక్షను నిమిత్తము గుర్తించబడిన ఇతర ఆహార పరిశోధనా శాల యొక్క ఇన్‌ఛార్జిగా ఉన్న ఎటువంటి ఉద్యోగినైన (ఏ హోదాతో పిలువ బడినా) కలుపు కొనును.

వ్యాఖ్య

1. పరిధి
2. నివేదికలోని అంశములు

3. విశ్లేషణం తేది
4. సహాయకులచే విశ్లేషణం
5. నిరూపణ
6. నివేదిక యొక్క మాన్యత
7. నియమాతిక్రమణ ఫలితము
8. విశ్లేషణంలో ఆలస్యము
9. సబ్ సెక్షను 2 నోటీసు
సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబొరేటరీకి శాంపిల్ పంపుకొను హక్కు
10. రెండవ పబ్లిక్ ఎనలిస్టుచే విశ్లేషణం
11. సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబొరేటరీకి శాంపిల్ పంపు విధానము
12. దరఖాస్తు పెట్టని యెడల ఫలితము.
13. సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబరెటరి డైరక్టరు యొక్క సర్టిఫికేటు
14. సెంట్రల్ ఫుడ్ లేబరెటరిచే పరిశోధనకు రెండవ దరఖాస్తు
15. పబ్లిక్ ఎనలిస్టును సాక్షిగా విచారించుట
16. రాజ్యాంగ బద్ధత

1. పరిధి :-

1976 సవరణ చట్టమునకు పూర్వము పబ్లిక్ ఎనలిస్టు తన నివేదికను ఫుడ్ ఇన్‌స్పెక్టరుకు పంపెడివాడు. ఇపుడు లోకల్ (హెల్త్) అథార్టికి పంపవలెను. సవరణకు పూర్వము శాంపిల్ తీసికొనబడిన వ్యక్తికి పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ నివేదిక ఎపుడు ఇవ్వవలెనో అన్న సంగతి వివరించబడలేదు. ఆహార వస్తువుల కల్తీ నిరోధక నియమావళి, 1955, నియమము (9) (జె) ప్రకారం పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్‌యొక్క నివేదిక నకలు ఇవ్వవలసియున్నది ఈ నియమము ఎన్నోసార్లు సవరించబడినది. జి. ఎస్. ఆర్. 1533 తేదీ 8-7-68 నోటిఫికేషన్ ప్రకారం పబ్లిక్ ఎనలిస్టుయొక్క నివేదిక నకలు కోర్టులో అభియోగము దాఖలు చేసిన వెంటనే, శాంపిల్ తీసికొనబడిన వ్యక్తికి చేతి ద్వారాగాని రిజిస్టర్డ్ పోస్టు ద్వారాగాని పంపవలసియున్నది. జి. ఎస్. ఆర్. 204 తేది 13-2-74 నోటిఫికేషన్ ప్రకారం పబ్లిక్ ఎనలిస్టు నివేదిక ఫుడ్ ఇన్

స్పెక్టరుకు చేరిన 10 రోజులలో దాని నకలును శాంపిల్ తీసికొనబడిన వ్యక్తికి పంప బడవలసియున్నది. 4-1-77 తేదిన రూ. 9 (జే) రద్దు అయినది. 1976 శాసనము 34 ద్వారా సెక్షన్ 13 లో సబ్ సెక్షన్ (2) చేర్చబడిన తర్వాత లోకల్ (హెల్త్) అథారిటీపై ఈ బాధ్యత ఉంచబడినది. ఇపుడు నకలుతోపాటు, నకలు చేరిన పది రోజులు లోగా అట్టి వ్యక్తి సెంట్రల్ ఫుడ్ లెబరెటరీద్వారా ఆహారం శాంపిల్ యొక్క భాగమును విశ్లేషణం కోరవచ్చును అని తెలియబరచవలసిన బాధ్యత కూడా ఉన్నది.

2. నివేదికలోని అంశములు :—

పబ్లిక్ ఎనలిస్టు యొక్క నివేదికలో ఏమి ఉండవలెను? పబ్లిక్ ఎనలిస్టు తన రిపోర్టులో తాను ఏమి చేసినది ఏమి పరీక్షలు చేసినది వ్రాయనక్కరలేదు.

మంగల్‌దాస్ రాఘవజీ Vs మహారాష్ట్ర స్టేట్
(ఎ. ఐ. ఆర్. 1966 యస్. సి. 128)
1985 యఫ్. ఎ. జె. 244

పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ తన నివేదికలో విశ్లేషణం యొక్క ఫలితం, ఆహార వస్తువు కల్తీ చేయబడినదని భావించుటకు అవసరమైన భోగట్టా ఉదహరించిన చాలు.

ధ్యాన్‌సింగు Vs షారన్‌పూర్ మునిసిపాలిటి
(ఎ. ఐ. ఆర్. 1970 యస్. సి. 318)
ఇన్‌రీ మీనాక్షి అఛి. 1973 క్రి. లా జ. 356 (మద్రాసు)

పబ్లిక్ ఎనలిస్టు తన నివేదికలో నూనె శాంపిల్‌లో కనబడిన ఫాట్టీ ఆసిడ్ (fatty acid) యొక్క పరిమాణము వ్రాసినప్పుడు, అతడు ఏ పద్ధతి అనుసరించి ఆ పరిమాణము ఉన్నదని తేల్చుకొన్నాడో ఉదహరించలేదు అనే కారణంగా రిపోర్టు అంగీకరించరాదు అనే వాదన చెల్లదు.

ఇన్‌రి నరసిమ్హ చెట్టి 1963 (1) క్రి. లా. జ. 109

ఆహార వస్తువులో కనుగొనబడిన బాహ్య పదార్థము ఆరోగ్యమునకు భంగ కరము కానిదైనా పూర్తిగా నిషేదించబడినదైన, ఆ బాహ్య పదార్థము యొక్క పరి మాణము ఎంత ఉన్నది. పబ్లిక్ ఎనలిస్ట్ యొక్క నివేదికలో వ్రాయనక్కరలేదు.